

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΖ' | ΤΕΥΧ. Α' | ΑΘΗΝΑΙ, Ι. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14, Τ. 140-ΤΗΛ. 718-308 | 1/15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1980 | ΑΡΙΘ. 23-24

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 1980

1. Ἐκ τοῦ θεοπνεύστου προφήτου Ἡσαΐου λαμβάνω τὸ χωρίον: «Ἄλτῃσαι σεαυτῶ σημεῖον παρὰ Κυρίου εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος» (Ἡσ. 7,10-11). Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα πολὺν ἔρμηνείας δίδει εἰς τὴν λέξιν ἢ τὸν ὄρον «σημεῖον». «Σημεῖον» λέγεται τὸ σύνθημα καὶ τὸ σύμβολον, ἀλλὰ καὶ τὸ ὄριον, τὸ γνώρισμα, τὸ τεκμήριον, ἢ ἀπόδειξις. «Σημεῖον» λοιπὸν εἶναι πρᾶγμα φανερόν. Ἄλλὰ τὰ πράγματα τὰ φανερά, ὡς φαινόμενα ἀναγνωρίζονται μὲν, ἀλλὰ δὲν ἐρμηνεύονται «εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος». Ἐξ οὗ καὶ ἡ νεωτέρα φιλοσοφία ὁμιλεῖ περὶ «φαινομενολογίας», ἢτοι περὶ πραγμάτων φαινομένων, ἀλλὰ τὰ ὅποια περιλαμβάνουν τὰ μὴ φαινόμενα καὶ κρύφια τῆς οὐσίας αὐτῶν, τὰ ὅποια ἀδυνατεῖ ἢ ἐπιστήμη νὰ ἐρμηνεύσῃ «εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος»! Ἐκ τούτου καὶ ἡ Ἁγία Γραφή «σημεῖα» καλεῖ τὰ παράδοξα, τὰ ἐγκλείοντα μέσα των τὰ λογικῶς ἀνερμήνευτα, τὰ «μυστήρια»!

2. Τὸ μέγιστον δ' ἀκριβῶς τῶν «μυστηρίων» εἶναι ἡ Γέννησις ἐν χρόνῳ καὶ τόπῳ ὀρισμένῳ τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ! Ὁ θεοπνευστος ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν Παῦλος, ἀπορῶν καὶ θαυμάζων τὸ μέγιστον τοῦτο μυστήριον τῆς Θείας Οἰκονομίας, ἀναφωνεῖ: «Ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶ τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον. Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλους, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ» (Α' Τιμοθ. 3,16). Τὸ μέγιστον τοῦτο μυστήριον τῆς Γέννη-

σεως τοῦ Χριστοῦ, καλούμεθα οἱ χριστιανοὶ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς νὰ πανηγυρίζωμεν. Καὶ δὲν εἴμεθα μόνον οἱ χριστιανοὶ οἱ πανηγυρίζοντες τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ δύναμαι νὰ εἶπω ἡ ἀνθρωπότης ὁλόκληρος, ἀσχέτως ὁμολογιακῆς τοποθετήσεως ἢ θρησκευτικῆς πίστεως. Ἀπλούστατα, διότι ὅλη ἡ ἀνθρωπότης ζῆ, κινεῖται καὶ ἐργάζεται μέσα εἰς τὸν χρόνον, ποῦ ὀριοθέτησεν ἡ ἀφιξίς τοῦ Μεσσία, ἡ Γέννησις τοῦ Θεανθρώπου! Διότι ἀπὸ τῆς εὐλογημένης ἐκείνης ἡμέρας ἀρχίζει καὶ μία νέα περίοδος τῆς παγκοσμίου ἱστορίας.

3. Ἀληθινὴν ἐπανάστασιν προκαλεῖ καὶ μίαν ριζικὴν μεταβολὴν ἐπιφέρει εἰς τὰς πνευματικὰς, κοινωνικὰς καὶ πολιτιστικὰς σχέσεις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ! Τὸ μέσα εἰς τὴν φάτνην τῶν ἀλόγων γεννηθὲν παιδίον· τὸ ἐκ τῆς παρθένου πτωχῆς κόρης σαρκωθὲν, μέλλει νὰ συνταράξῃ τὴν οἰκουμένην ὁλόκληρον, ἔχον ὡς μόνον ὄπλισμόν τὸ τρισύνθετον τῶν ἀρετῶν: Πίστιν, Ἐλπίδα καὶ Ἀγάπην εἰς τὸν δι' Αὐτοῦ ἀποκαλυφθέντα τρισυπόστατον Θεόν, τὸν Πατέρα, τὸν Υἱὸν καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα! Ποῖον λοιπὸν παραδοξότερον γεγονός τῆς Γεννήσεως τοῦ σαρκωθέντος προαιωνίου Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ; Ποῖον θεϊότερον ἄκουσμα ἢ θέαμα τῆς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ Πατρὸς διὰ Παρθένου Γεννήσεως Αὐτοῦ; Καὶ λοιπὸν, «ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶ τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον»! Ἄλλὰ

πόσοι γινόμεθα μέτοχοι τοῦ ἀποκαλυφθέντος «μυστηρίου» τούτου διὰ τῆς Πίστεως; Ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν καὶ ὁμολογοῦμεν ὅτι εἴμεθα χριστιανοὶ καὶ καυχώμεθα ὅτι εἴμεθα καὶ ὀρθόδοξοι. Ἀλλὰ καὶ πόσοι ἐξ ἡμῶν τὸ «σημεῖον, ἦτοι τὸ «μυστήριον» τῆς εὐσεβείας ἀποδεχόμεθα ἢ ἐπιζητοῦμεν νὰ κατανοήσωμεν «εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος», κατὰ τὸν προφήτην;

4. Ἐὰν ρίψωμεν καὶ ἀπλοῦν βλέμμα εἰς τὰς χριστιανικὰς κοινωνίας ὅπουδήποτε γῆς, θὰ ἴδωμεν ὅτι ἡμεῖς οἱ καλούμενοι χριστιανοί, κατὰ τὸ πλεῖστον τὸ ὄνομα φέρομεν, ἐνῶ εἰς τὴν πραγματικότητά παρεμορφώσαμεν τὴν κηρυχθεῖσαν Ἀλήθειαν ὑπὸ τοῦ σαρκωθέντος Χριστοῦ καὶ διεστρέψαμεν τὸ γνήσιον πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ γέμει αἰρέσεων, σχισμάτων, ἐρίδων καὶ θρησκευτικῶν μισαλλοδοξιῶν. Ὑλισμὸς, ἡδονισμὸς, γήιναι ἀπολαύσεις ποικίλης μορφῆς, θρασύτητα καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ παραβάσεις παντὸς ἠθικοῦ καὶ πολιτειακοῦ ἢ κοινωνικοῦ νόμου. Ἀδικίαι, ἐπιδιώξεις χαμερπεῖς πρὸς κορεσμόν χθαμαλῶν ἀτομικῶν ὀρέξεων· βιασμοί, ἀσυνειδησία, χρηματολατρία, παράνομος πλουτισμὸς, μισανθρωπία, ὑποκρισία, κλοπαί, ἀρπαγαί, διαρρήξεις, φόνοι καὶ κάθε εἶδος ἀνομίας εἶναι τὰ φανερά σημεῖα τῆς συγχρόνου ἐποχῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ζῶμεν, κινούμεθα, συναλλασσόμεθα καὶ ἐνεργοῦμεν οἱ ἄνθρωποι μεταξύ μας. Καὶ τὸ χεῖριστον, τὰ ἔθνη καὶ οἱ λαοὶ εἰς πλήρη ἀνταγωνισμόν, εἰς ἐχθρότητα καὶ εἰς πολέμους!

5. «Αἰτησαι σεαυτῷ σημεῖον παρὰ Κυρίου εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος!» Ὁ Μέγας Βασίλειος ὡς ἐξῆς ἐρμηνεύει τὸ προφητικὸν ρητόν: «Ἐπεὶ οὖν ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο, ἢ προφητεία, διὰ μὲν τοῦ εἰς βάθος, τὴν γῆν σημαίνει καὶ τὴν ἀπ' αὐτῆς λαμβανομένην σάρκα· διὰ δὲ τοῦ εἰς ὕψος, τὸν ὑπερουράνιον Λόγον, τὸν ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, τὸν ἐν ἀρχῇ ὄντα πρὸς τὸν Πατέρα καὶ Θεὸν ὄντα Λόγον (Πβλ. Ἰω. 1,1). Ἡ τάχα βάθος σημαίνει τὰ κατώτατα τοῦ ἄδου, ὕψος δὲ τὴν ὑπερουράνιον χώραν, ὡς ὁ ἀπόστολος ἡμῖν παρίστησι, λέγων· «Μὴ εἶπης

ἐν τῇ καρδίᾳ σου· Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν; Τοῦτέστι Χριστὸν καταγαγεῖν. Ἡ τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον; Τοῦτέστι Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν» (Ρωμ. 10, 6-7). Ἐπεὶ οὖν «Ὁ καταβάς αὐτὸς ἐστὶ καὶ ὁ ἀναβάς» (Ἐφ. 4,10), τὸ εἰς βάθος καὶ εἰς ὕψος σημεῖον περὶ τῆς καθόδου ἀν εἴη λεγόμενον τῆς τοῦ Κυρίου· «Καὶ ὁ ἀναβάς αὐτὸς ἐστὶν ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν» (Μ. Βασ. Ἐρμην. εἰς τὸν Ἡσαΐαν, ΒΕΠΕΣ τ. 56, 201).

*

6. Πᾶσα προφητεία δὲν εἶναι μόνον πρόρρησις μελλόντων γεγονότων ἐν ὠρισμένῳ χρόνῳ, ἀλλὰ καὶ διδαχὴ αἰωνίου καὶ ὑπερχρονίου σημασίας. Τοῦτο βεβαίῳ καὶ ὁ Παῦλος: «ὁ δὲ προφητεύων ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν» (Α' Κορ. 14,3). Αὐτὴν τὴν «οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν» καὶ σήμερον προσφέρει τὸ προφητικὸν ρητόν. Ἀπὸ σκοποῦ λοιπὸν καὶ ἡμεῖς τὸ ἐπελέξαμεν. Ὁ προφήτης Ἡσαΐας ἔλαβε παρὰ Θεοῦ τὴν ἐντολὴν νὰ διδάξῃ τὸν βασιλέα Ἀχάζ (742-726 π.Χ.), ὅπως παύσῃ τὰς βλεδυρὰς εἰδωλολατρικὰς αὐτοῦ πράξεις καὶ ἐκ τῆς ἀσεβείας καὶ ἀπιστίας του ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ μετανοῶν ἐκζητήσῃ «σημεῖον παρὰ Κυρίου εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος»! Καὶ ὁ προφήτης συνεχίζει: «Καὶ εἶπεν Ἀχάζ, οὐ μὴ αἰτήσω, οὐδ' οὐ μὴ πειράσω Κύριον» (Ἡσ. 7,12). Ὁ Ἀχάζ ἀρνεῖται νὰ δεχθῇ τὴν συμβουλὴν τοῦ προφήτου. Καὶ ὡς λέγει ὁ Μέγας Βασίλειος, τοῦτο πράττει «ὡς μήπω δεδιδαγμένος αἰτεῖν τὰ μεγάλα καὶ ἐπουράνια, παραιτεῖται ζητῆσαι σημεῖον, ὡς μείζον ὑπάρχον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως· ἢ ὡς παρὰ τὴν ἐντολὴν μέλλων ποιεῖν, τὴν εἰποῦσαν· «Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεὸν σου» (Δευτ. 6,16). Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; Ἡττηθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας Ρεσὶν καὶ αἰχμαλωτισθεὶς ἐτελεύτησε κακὸς κακῶς εἰς ἡλικίαν 36 ἐτῶν, τὸ δὲ πτώμα του ἠρνήθησαν οἱ Ἰουδαῖοι νὰ ἐνταφιάσουν εἰς τὰ μνήματα τῶν προγόνων αὐτοῦ.

*

7. Μέγα τὸ δίδαγμα τοῦτο καὶ δι' ἡμᾶς σήμερον. Τὸ Θεῖον Βρέφος, ὅπερ ἐν ταπεινώσει ἐγεννήθη ἐν τῷ σπηλαίῳ καὶ ἐναπετέθη εἰς τὴν φάτνην τῶν ἀλόγων, εἶναι «τὸ σημεῖον παρὰ Κυρίου εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος», τὸ ὁποῖον προσφέρεται πάντοτε μέν, κατ' ἐξοχὴν δὲ σήμερον εἰς σύμπασαν τὴν ἀνθρωπότητα, ἵνα ἀναγνωρίσῃ αὕτη τὴν θείαν Του προέλευσιν καὶ αἰσθανθῇ «τὸ βάθος καὶ τὸ ὕψος» τοῦ διὰ τοῦ Βρέφους τῆς Βηθλεέμ ἀποκαλυφθέντος «μυστηρίου τῆς Θείας οἰκονομίας»! Ἀλλὰ πόσοι ἐξ ἡμῶν τῶν χριστιανῶν προσερχόμεθα ὡς οἱ τρεῖς μάγοι προσκυνηταὶ εἰς τὸ σπήλαιον τῆς Βηθλεέμ, πού εἶναι τώρα ἡ Βασιλεία Του, ἤτοι ἡ Ἁγία Αὐτοῦ Ἐκκλησία; Πόσοι ἐκ τῶν χριστιανῶν ἀναγνωρίζομεν ἐν πίστει ὅτι ὁ Θεὸς ὁ ἀκατάληπτος καὶ παντοδύναμος ἐνηθρώπησε καὶ ὅτι ὁ προαιώνιος Θεῖος Λόγος ἐν χρόνῳ γεννᾶται, λαβὼν τὴν σάρκα ἐκ τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας; Ποῖος ἐξ ἡμῶν σήμερον ἀναγνωρίζει ἐν σταθερᾷ πίστει ὅτι ἡ Θεία φύσις ἐνοῦται μετὰ τῆς ἀνθρωπίνης, ἵνα θεώσῃ ταύτην!;

8. Ἡμέρα χαρᾶς, εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιᾶσεως εἶναι ἡ Ἑορτὴ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ! Καὶ ὅμως ἀντὶ εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιᾶσεως οἱ ἄνθρωποι σήμερον εἰς τὴν οἰκουμένην σύμπασαν ἀρνούμεθα νὰ ἐκζητήσωμεν ἀπὸ τὸν πανάγαθον Θεὸν «τὸ σημεῖον εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος», πού οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ τὸ Θεῖον Βρέφος τῆς Βηθλεέμ, ὅπως ἀκριβῶς ἠρνήθη τὸ «σημεῖον» τοῦτο καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀχάζ. Καὶ ἠρνήθη, διότι περιέπεσεν εἰς τὴν ἀπιστίαν καὶ εἰδωλατρίαν καὶ τὸ κατάντημα αὐτοῦ, τέλος οἰκτρὸν καὶ φοβερόν! Δυστυχῶς καὶ σήμερον ἡ ἀνθρωπότης ὠραιολογεῖ ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν ἀνεγνωρισμένων ἀρετῶν. Κατ' οὐσίαν ὅμως εἰδωλολατρεῖ! Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα! Πόλεμοι κατ' ἀλλήλων, πῦρ καὶ σίδηρος ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς γῆς. Προετοιμασία πυρηνικῆς αὐτοκαταστροφῆς! Ἐπαναστάσεις, ἀναταραχαὶ καὶ ἀνατροπαὶ ταξικαί, κοινωνικαί, φυλετικαί! Ἀντὶ τῶν τριῶν ὑψίστων Ἀρετῶν τοῦ κηρύγματος τοῦ Θεοῦ Λυτρωτοῦ, ἀπιστία, μισανθρωπία, ἀρπακτικαὶ διαθέσεις τῶν ἀγαθῶν τῶν ἄλλων, πολεμικαὶ προπαρα-

σκευαὶ καὶ κατακτητικαὶ διαθέσεις! Ἀκρατος ἡδονισμὸς καὶ ἀκόρεστος φιλαργυρία πού καταντᾷ «μήτηρ πάσης κακίας», ὥστε αἰνοθεῖαι καὶ δηλητηριάσεις καὶ αὐτῶν τῶν ζωικῶν τροφῶν, νὰ θέτουν εἰς κίνδυνον καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου!

9. Τὸ ἐπὶ τῇ Γεννήσει τοῦ Θεοανθρώπου ἄρθρον μου δικαιοῦμαι νὰ κατακλείσω μὲ ὅσα ἐπὶ τῇ Μεγάλῃ καὶ εὐφροσύνῳ Ἑορτῇ τῶν Χριστουγέννων καὶ ἄλλοτε καὶ πολλάκις ἐπανέλαβον. Τὸ Θεῖον Βρέφος τῆς Βηθλεέμ ἐθεμελίωσε τὴν Βασιλείαν Του καὶ ἐκάλεσε τὰς γενεὰς τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἐνστερνισθοῦν τοὺς Νόμους Του καὶ καταστοῦν ὑπῆκοοὶ Του! Δὲν ἔθεσεν ὅρια τόπου καὶ χρόνου ὁ θεμελιωτῆς τῆς Βασιλείας Του, ὁ Θεάνθρωπος Κύριος, ὁ Μεσσίας καὶ Λυτρωτῆς. Ἡ Θρησκεία Του εἶναι πηγὴ ζωῆς διὰ τοὺς ὁπαδούς Του, ἀλλὰ καὶ φάρος ὁδηγὸς διὰ τοὺς ἐν πλάνῃ καὶ ἀθλιότητι βιοῦντας. Ἀναριθμητοὶ γενεαὶ ἀνθρώπων θὰ ἐκλείψουν ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς. Σοφοὶ καὶ μωροὶ θὰ ὑποκύβουν εἰς τὸν θάνατον! Πόλεις θαυμασταί, μεγαλοπρεπεῖς καὶ πολύκροτοι, θὰ καταπέσουν μίαν τῶν ἡμερῶν εἰς ἐρείπια. Δυναστεῖαι καὶ θρόνοι θέλουν ἐκλείψει. Ὅμως ἡ Θεία Γέννησις τοῦ Χριστοῦ θὰ γίνεται συνεχῶς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον αἰσθητῇ καὶ ποθητῇ εἰς τὸν πεπλανημένον ἄνθρωπον, ὡς («ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ») (Ἰω. 14,6). Στρέψωμεν λοιπὸν τὸ βλέμμα τῆς ψυχῆς μας ὅσοι πιστοὶ καὶ ὅσοι ὀλιγόπιστοι· ὅσοι περιπατοῦντες ἐν ὀρθοφροσύνῃ καὶ ὅσοι περιπλανώμενοι ἐν τῇ ἀναζητήσει τῆς «δικαιοσύνης» πρὸς τὸ τεχθὲν Θεῖον Βρέφος τῆς Βηθλεέμ. Ἐγεννήθη δι' ἡμᾶς, τὰ πλάσματά Του! Ἐσαρκώθη ἐξ ἀγάπης, διότι ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη, «Ἡ Ἀγάπη»!

*

10. Ἄς πανηγυρίσωμεν λοιπὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἄς ἐορτάσωμεν τὴν ἀγίαν καὶ σωτηριώδη ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη, γενό-

Η ΕΚΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΑΡΠΑΘΟΥ ΚΑΙ ΚΑΣΟΥ κ. ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ

1. Η ΕΚΛΟΓΗ

Τὴν Δευτέραν 15ην Σεπτεμβρίου 1980 συνήλθεν ἐκτάκτως ἡ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ καὶ ἐξελέξεν πανψηφίᾳ εἰς τὴν χηρεύουσαν Ἱεράν Μητρόπολιν Καρπάθου καὶ Κάσου τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Κισάμου καὶ Σελίνου Κρήτης κ. Νεκτάριον. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Νεκτάριος πληροφορηθεὶς τὴν ἐπομένην εἰς τὸ Γενικὸν Κρατικὸν Νοσοκομεῖον ἔνθα ἐνοσηλεύετο τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἀπήντησεν εὐλαβῶς εἰς τὸ τηλεγράφημα τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἀποδεχθεὶς ἅμα τὴν ἐκλογὴν τοῦ ὡς Μητροπολίτου Καρπάθου καὶ Κάσου.

Ἐξελθὼν τοῦ Νοσοκομείου ἐτελέσθη συμφώνως πρὸς τηλεγραφικὴν Σεπτῆν ἐντολὴν τῆς Α. Θ. Π. τὸ Μέγα Μήνυμα ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῶ Ρόδου τὴν Κυριακὴν 8ην Ὀκτωβρίου ἐκπροσωποῦντος τὸν Παναγιώτατον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου κ. Σπυρίδων. Τὸ Μέγα Μήνυμα ἐτελέσθη ἐν τῷ Ὁρθρῷ καὶ μετὰ τὴν Δοξολογίαν,

μενος ἄνθρωπος ὅμοιος μὲ ἡμᾶς, πλὴν τῆς ἁμαρτίας! Ἄς ὑψώσωμεν ἰκέτιδας τὰς χεῖρας πρὸς τὸ τεχθὲν ἐν Βηθλεεμ Θεῖον Βρέφος καὶ ἄς ἰκετεύσωμεν Αὐτό, ὅπως ρίψη καὶ εἰς ἓνα ἕκαστον ἐξ ἡμῶν τὸ βρεφικὸν τῆς ἀθωότητός Του γλυκύτατον μεϊδιάμα! Στρέψωμεν ἐν ταπεινώσει τὰ βλέμματά μας πρὸς τὸ ἐν τῇ φάτνῃ τῶν ἀλόγων κατακείμενον Θεῖον Βρέφος, ὁμολογοῦντες οὕτω πως ὅτι ὑπακούομεν εἰς τὴν προφητικὴν ἐντολὴν καὶ δεχόμεθα «τὸ σημεῖον εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος», τὸ διὰ τοῦ Θείου Βρέφους ἀποκαλυφθὲν εἰς ἡμᾶς! Ἐν πίστει, ἐν ταπεινώσει, ἀλλὰ καὶ ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλλιάσει ἄς συμψάλωμεν μετὰ τοῦ ὕμνωδου:

εὐθὺς δὲ ἀμέσως ἠκολούθησεν Ἀρχιερατικὸν Συλλεiturγον ἐν τῷ ὁποίῳ ἔλαβον μέρος ὁ τε ἐκπρόσωπος τῆς Α. Θ. Π. Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου κ. Σπυρίδων, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Τιμόθεος, ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, Σεβ. Μητροπολίτης Πηλουσίου κ. Βαρνάβας, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μελιτηνῆς κ. Ἰωακείμ, οἱ Σεβ. Μητροπολίται τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης Γορτύνης καὶ Ἀρκαδίας κ. Κύριλλος, Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου κ. Εἰρηναῖος καὶ Λάμπης καὶ Σφακίων κ. Θεόδωρος. Ἐπίσης ἔλαβον μέρος καὶ οἱ λοιποὶ Ἱεράρχαι Δωδεκανήσου, Κώου κ. Ἰεζεκιήλ καὶ Λέρου καὶ Καλύμνου κ. Ἰσίδωρος ὡς καὶ ὁ Καρπάθου καὶ Κάσου κ. Νεκτάριος. Τὴν μεγαλοπρεπῆ τέλεσιν τοῦ Μ. Μηνύματος καὶ τῆς Θ. Λειτουργίας παρηκολούθησαν οἱ Νομάρχαι Δωδεκανήσου κ. Ἰ. Παναγιωτίδης καὶ Χανίων κ. Γ. Χαλαζαμπόπουλος, οἱ Δήμαρχοι Ἡρακλείου κ. Ἐμμ. Καρέλης, Χανίων κ. Ἰ. Κλωνιάκης καὶ Ρόδου κ. Δ. Βενετοκλῆς, ὁ Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Χανίων κ. Περ. Καλαϊτζάκης, ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Γενικὸς Διευθυντὴς Θρησκευμάτων Καθηγητῆς κ. Σπ. Τρωϊάνος, οἱ ὀφικιάλλοι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου,

«Δεῦτε ἴδωμεν πιστοί, ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός·
ἀκολουθήσωμεν λοιπόν, ἐνθα ὀδεύει ὁ
[ἀστήρ,
μετὰ Μάγων Ἀνατολῆς τῶν Βασιλέων.
Ἄγγελοι ὕμνοῦσιν, ἀκαταπαύστως ἐκεῖ.
Ποιμένες ἀγραυλοῦσιν, ὦδῆν ἐπάξιον,
Δόξα ἐν ὑψίστοις λέγοντες, τῷ σήμερον
ἐν σπηλαίῳ τεχθέντι ἐκ τῆς Παρθένου
καὶ Θεοτόκου, ἐν Βηθλεεμ τῆς Ἰουδαίας»!

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Ἀκαδημαϊκός

Ὁμότιμος Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῆς Θείας Ἐπιφανείας καὶ τῇ ἀνατολῇ τοῦ νέου ἔτους 1981 ὁ Διευθυντὴς τῶν Περιδικῶν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», «ΘΕΟΛΟΓΙΑ» καὶ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ» καὶ οἱ συνεργάται αὐτοῦ εὐχονται εἰς ἅπαντας τοὺς ἀγαγόντας πᾶσαν χαρὰν καὶ εὐτυχίαν παρὰ τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ. (Ἐκ τῆς Διευθύνσεως).

ὁ Ταξίαρχος κ. Γ. Ξιφαράς, ὁ Ἀνώτ. Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Δωδεκανήσου κ. Δ. Παπαδημητρίου, καὶ λοιποὶ ἐκπρόσωποι τῶν πολιτικῶν, δικαστικῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν Ἀρχῶν. Ἐπίσης τὰς τελετὰς παρηκολούθησαν πλῆθος ἐκκλησιασματος ἐκ Κρήτης καὶ Ρόδου καὶ τὰ προεδρεῖα τῶν ἐν Ρόδῳ Καρπαθιακῶν καὶ Κρητικῶν Συλλόγων. Μετὰ τὸ πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας νεάνιδες ἐκ Καρπάθου ἐνδεδυμέγαι τοπικὰς ἐνδυμασίας προσήλθον καὶ ἔλαβον τὴν εὐλογίαὶ τοῦ Ποιμενάρχου τῶν προσφέροντες εἰς αὐτὸν ἀνορθόδοξη.

2. Η ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ

Ἐκ τοῦ Ἱ. Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ρόδου μετέβησαν οἱ Σεβ. Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἐπίσημοι εἰς τὸν λιμένα ἔνθα ἐπεδιδάσθησαν τὴν 11ην π.μ. τοῦ ἐκεῖ πρὸς τοῦτο ναυλοχοῦντος ἀντιτορπιλικοῦ «Λέων», καὶ ἔπλευσαν πρὸς Κάρπαθον. Κατὰ τὴν ἀγοδὸν εἰς τὸ πλοῖον ὑπεδέχοντο αὐτοὺς ὁ Κυβερνήτης ἀντιπλοίαρχος κ. Ἀνδριόπουλος, οἱ δὲ ἀξιωματικοὶ καὶ ναῦται ἀπέδιδον τιμὰς. Ἐν πλωῦ προσεφέρθη ὑπὸ τοῦ Κυβερνήτου πρόγευμα ὡς καὶ περὶ τὴν 1.30 μ.μ. ἐπίσημον γεῦμα πρὸς τιμὴν τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισήμων. Περὶ δὲ τὴν 5ην μ.μ. ὥραν ἔφθασεν ὁ «Λέων» εἰς Κάρπαθον ὅπου κληρὸς καὶ λαὸς ἐπεφύλαξαν εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Καρπάθου καὶ Κάσου κ. Νεκτάριον ἐνθουσιώδη ὑποδοχὴν. Πρῶτος προσεφώνησεν αὐτὸν ὁ ἑπαρχος Καρπάθου κ. Γ. Μάγνος ἐν συνεχείᾳ ὁ Δήμαρχος Καρπάθου κ. Ἡλ. Μανωλάκης καὶ ἀκολούθως ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ μετὰ τὴν σχετικὴν Ἀκολουθίαν ὠμίλησαν καταλλήλως ὁ τε Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου κ. Σπυρίδων, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Τιμόθεος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λάμπης καὶ Σφακιῶν κ. Θεόδωρος, ὁ Γεν. Διευθυντὴς Ὁρθοπεδικῶν Καθηγητῆς κ. Σπ. Τρωϊάνος, ὁ Νομάρχης Δωδεκανήσου κ. Ἱ. Παναγιωτίδης, ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Ἱερ. Σχολῆς Κρήτης πρωτοπρεσβύτερος Ἀγώνιος Τσουρλάκης, ὁ Γεν. Ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος Οἰκονόμος Γρηγόριος Χατζηαντωνίου καὶ ἐκ μέρους τῶν ἐκπαιδευτικῶν ὁ Θεολόγος καθηγητῆς κ. Νικητῆς Νικητιάδης.

Εἰς τὸ τέλος ἀντιφώνησεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καρπάθου εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

«... Τὰ μάτια τοῦ σύγχρονου κουρασμένου ἀνθρώπου σταμάτησαν νὰ κλαῖνε. Ὅχι ἀπὸ εὐτυχία, ἀλλὰ ἐπειδὴ στέρεψαν πιά τὰ δάκρυά του ἀπ' τὸ ψυχικὸ, πνευματικὸ καὶ σωματικὸ πόνο. Ἡ Ἐκκλησία λοιπὸν ποῦ ζεῖ σήμερον μέσα σ' ἓνα κόσμον ραγδαίων κοινωνικῶν μεταβολῶν, πρέπει νὰ δέσει τὶς πληγές, νὰ ἀναπιερώσει τὶς ἐλπίδες, νὰ ὀριοθετήσῃ μιὰ θεολογία τῆς ἐλπίδας. Ὅχι μιὰ θεολογία ἐπιστημοσύνης, ἀλλὰ μιὰ θεολογία κενώσεως καὶ αὐθεντικῆς διαπροσωπικῆς κοινωνίας. Ἡ Ἐκκλησία μὲ τὴν δυναμικὴν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος χαράζει τοὺς ὁρίζοντες τῆς θεολογίας. Καὶ μὲ τὸ εἶναι τῆς, ποῦ εἶναι ἡ Εὐχαριστία, θεολογεῖ καὶ ποιμαίνει, καὶ ὁδηγεῖ ἀλαθῆτως τοὺς πιστοὺς τῆς, σὶς ὄχθες τῆς αἰωνιότητος. Γιαντὸ ἀποτελεῖ κακοδοξία ἢ σημερινὴ θλιβερὴ κατάστα-

† Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καρπάθου καὶ Κάσου
κ. Νεκτάριος

ση, τὸ διαζύγιον δηλαδὴ τῆς ποιμαντικῆς καὶ τῆς θεολογίας. Ἔτσι τὸ πρόσοφο ἀπὸ τὸ ὅποιο τρέφεται ἡ ζωὴ τῶν πιστῶν τεμαχίζεται ἀνορθόδοξα, διὰν ἡ ποιμαντικὴ εἶναι ἀθεολόγητη ἢ διὰν ἡ θεολογία εἶναι ἀνέραστη τοῦ μωτηρίου τῆς Εὐχαριστίας, καὶ παρὰ ταῦτα ἐπιμένει νὰ ἀναμειγνύεται σὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ μεγάλοι Πατέρες ἦσαν συγχρόνως μεγάλοι θεολόγοι καὶ μεγάλοι ποιμένες. Ἀλληλοπεριχώρησις θεολογίας καὶ ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Αὐτὴ πρέπει νὰ εἶναι ἡ γραμμὴ πλεύσεως κάθε ἐπισκόπου.

... Καὶ ὅλα τὰ παραπάνω καθιστοῦν σὰν πρῶτιστο ἔργο τοῦ ἐπισκόπου τὸ ἐνδιαφέρον του γιὰ τὰ πνευματικὰ προβλήματα τῶν πιστῶν. Αὐτὰ ὅμως θὰ λυθοῦν μὲ τὴν φανέρωση τῆς ἀλήθειας μὲ σύγχρονη γλῶσσα, γιὰ νὰ γίνεταὶ κατανοητὴ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο τῆς ἐποχῆς μας. Ἔργο του δηλαδὴ εἶναι ἡ εὐρύτερη καὶ βαθύτερη φανέρωση τῆς ἀλήθειας μὲ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Ἁγ. Πνεύματος, πρᾶγμα ποῦ σημαίνει τὴν ἐπίλυση τῶν συγχρόνων μεγάλων προβλημάτων, τὴν ἀντιμετώπιση τῶν συγχρόνων πνευματικῶν κρίσεων. Τὰ προβλήματα εἶναι πάντοτε καινούργια, οἱ κρίσεις ἔχουν τὰ δικὰ τους χαρακτηριστικὰ, γιαντὸ

ὁ ἐπίσκοπος πρέπει νὰ προσπαθεῖ νὰ τὰ πλησιάσει μὲ τὸ νὰ ἐρμηνεύσει βαθύτερα καὶ εὐρύτερα τὴν ἀλήθεια. Ἔτσι δημιουργεῖται ἡ Παράδοση. Ἔτσι οἱ μεγάλοι Πατέρες ἀντιμετώπισαν τὰ μεγάλα προβλήματα τῆς ἐποχῆς τῶν καὶ δημιούργησαν τὴν Ὁρθόδοξη Παράδοση.

Ἐπίσης κορυφαῖο ἔργο τοῦ ἐπισκόπου εἶναι νὰ ἀγωνίζεται νὰ γίνῃ ἡ ζωὴ τῆς κοινωνίας, εἰκόνα τῆς θείας ζωῆς, πὸν ὑπάρχει μεταξὺ τῶν τριῶν Προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος. Καμιὰ μορφή ζωῆς δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχει σὶδ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας πὸν νὰ μὴν εἶναι ἀντίτυπο καὶ ἀπαύγασμα τῆς ζωῆς τῆς Ἁγίας Τριάδας. Κι αὐτὴ ἡ Τριαδικὴ ζωὴ χαρακτηρίζεται ἀπὸ ἀνιδιοτελεῖ ἀγάπη. Ὁ Θεὸς δὲν ἔχει ἀγάπη, ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη. Γιαντὸ ὁ ἐπίσκοπος δὲν εἶναι γιὰ νὰ τιμωρεῖ, ἀλλὰ γιὰ νὰ συγχωρεῖ. Ὁ κόσμος γίνεταῖ Ἐκκλησία μὲ τὴ συγχώρεση. Συγχωρούμενος ὁ ἄνθρωπος δέχεται περισσότερο τὸ Χριστὸ καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα καὶ ἔτσι ἐνώνεταῖ οσοιτὰ μὲ τὸν ἄλλο ἄνθρωπο. Γιαντὸ τὸ ἐπισκοπικὸ χάρισμα τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν γίνεταῖ πηγὴ ἀνθεντικῆς πλησιολογίας. Ἡ συναίσθηση τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴν ἁμαρτία γίνεταῖ ἀφειρητρία νέων κοινωνικῶν σχέσεων. Ὁ ἄλλος δὲν εἶναι τότε, ὅπως ἔλεγε ὁ J. P. SARTRE ἡ κόλασις μου, ἀλλὰ γίνεταῖ ὁ παράδεισός μου. Αὐτὴ εἶναι ἡ μεταμορφωτικὴ ἀποστολὴ τῆς Ὁρθοδοξίας.

... Ἡ Ἐκκλησία ἀκόμη πρέπει νὰ εἶναι ταπεινὴ καὶ πτωχὴ, ὅπως καὶ ὁ ἴδρυτής της. Μέσα σὲ μιὰ κοινωνία τῆς ἀφθονίας ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ κηρύξει τὴν ἄσκησιν καὶ νὰ πατήσῃ τὸν «χρυσὸν διὰ τὸν Χριστόν», ὅπως λέγουν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Νὰ δημιουργήσῃ ἀντισώματα πνευματικῆς ὑγείας καὶ ἐρεθίσματα προβληματισμοῦ. Μέσα σὲ μιὰ κοινωνία ἀλλοτριώσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ διακηρύξει τὴ πίστη της γιὰ τὸ μεγαλεῖο τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητος. Μέσα σὲ μιὰ γενικὴ κρίση τῶν ἀξιῶν ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ τοιμήσῃ νὰ πῆ διὸ δὲν ὑπάρχει γιὰ νὰ σώσει τίς κινδυνεύουσες ἀξίες ἢ ἔστω τὴ θρησκευτικὴ ἀξία ἢ ὅπως ἔλεγε ὁ ἀειμνηστὸς διδάσκαλος Ν. Λούβαρις τὴν ἀξία τοῦ Ἁγίου, οὔτε ὑπάρχει γιὰ νὰ κηρύττει κοντὰ σὶς ἄλλες ἀξίες μιὰ ἔστω ὑπεραξία, ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ ἀγωνίζεται γιὰ νὰ φανερώνει τὸ ὑπαρξιακὸ γεγονός, τὸ ὄντολογικὸ γεγονός τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ τὸν θάνατο.

Καὶ γιὰ νὰ γίνῃ αὐτὸ εὐλογημένη πραγματικότητα πρέπει ἡ Ἐκκλησία νὰ παύσῃ νὰ εἶναι λέσχη κυρίων καὶ νὰ γίνῃ καταφύγιο ἁμαρτωλῶν. Δὲν πρέπει νὰ φοβάται νὰ ὁμολογεῖ τὴν καθολικότητα τοῦ φαινομένου τῆς ἁμαρτίας. Ὅταν ὁμολογεῖ τὸ «πάντες ἡμάρτομεν», τότε μόνο μπορεῖ νὰ ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὰ πλέγματα τοῦ Φαρισσαϊσμοῦ. Γιαντὸ ὁ Φαρισσαϊσμός σὶτην ἐποχὴ τοῦ Χριστοῦ ἦταν ἔξω ἀπὸ τὴν αὐτὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐνῶ σήμερα παρουσιάζεται καὶ μέσα σὶτην Ἐκκλησία. Μιὰ Ἐκκλησία π.χ. πὸν

ἐνδιαφέρεται μόνο γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ λησμονεῖ καὶ τὸ σῶμα του εἶναι φαρισσαϊκὴ Ἐκκλησία. Μιὰ Ἐκκλησία πὸν ὑπάρχει γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ δὲν διακονεῖ τὸν ἄνθρωπο, εἶναι φαρισσαϊκὴ Ἐκκλησία. Μιὰ Ἐκκλησία πὸν παρακαλεῖ μέσα σὶτους ναοὺς της γιὰ τὴν εἰρήνη τοῦ κόσμου καὶ ἔξω ἀπὸ τὰ τεῖχη της δὲν ἀγωνίζεται νὰ γίνῃ βίωμα αὐτὴ ἡ εἰρήνη, εἶναι φαρισσαϊκὴ Ἐκκλησία. Μιὰ Ἐκκλησία πὸν ἰδρύθηκε ἀπὸ τὴν τριαδικὴ φλόγα τοῦ Ἐἵναι τῆς Θείας Ἀγάπης καὶ δὲν ἀγαπᾷ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς «ἐγγυὺς καὶ τοὺς μακράν», καὶ αὐτὰ τὰ «πειτεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ κρῖνα τοῦ ἀγροῦ», δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία. Πρέπει κάποτε νὰ σταματήσῃ ὁ Μονοφυσισμός μέσα σὶτὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Πρέπει νὰ γνωρίσωμε βαθύτερα τὸ δόγμα τῆς Χαλκηδόνας, ν' ἀγαπήσωμε καὶ νὰ σώσωμε τὸν «ὄλον ἄνθρωπο», κάθε ἄνθρωπο, κάθε λαὸ, φυλὴ, πολιτισμὸ. Αὐτὸ σημαίνει διὸ ὁ ἐπίσκοπος θὰ εἶναι ἀνοιχτός καὶ διαλεκτικός πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ἀπὸ τὴ σιγιμὴ πὸν εἶναι ὁ μάρτυς καὶ κήρυξ τῆς ἀνασιτάσεως τοῦ Κυρίου, μιὰς ὑπαρξιακῆς παναλήθειας πὸν εἶναι τὸ συγκλονιστικότερο δῶμα ὅλης τῆς Ἐκκλησίας, ταυτίζεται μὲ τὸ ἔσχατον πὸν εἶναι τὸ πλήρωμα καὶ δὲν μπορεῖ κατὰ συνέπειαν νὰ τεμαχισθῇ καὶ νὰ κατατιμηθῇ. Γιαντὸ ἡ ἀγάπη του, εἶναι καὶ μένει, κατὰ μετοχὴ βέβαια, πάντοτε ἀπειρη, ἀπόλυτη, ἀσυνόρευτη, ἀνευδεής, ἀπροσδεής, ἀνιδιοτελής, τετελειωμένη. Ἔτσι προσφέρεται πρὸς ὅλους, ἐχθρούς καὶ φίλους, πιστοὺς καὶ ἀθέους, δίκαιους καὶ ἁμαρτωλοὺς, ἀγαθοὺς καὶ πονηρούς, «πρὸς πᾶσαν σάρκα καὶ ἔτι πλέον πρὸς πᾶν δημιούργημα» τῆς πνευματικῆς, λογικῆς ἢ καὶ ἀλόγου δημιουργίας...).

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καρπάθου κ. Νεκτάριος, ἀφῶ εὐχαρίστησε τὴν Α. Θ. Παναγιώτητα, τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχη κ.κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ καὶ τὴν περὶ Αὐτῶν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον, τοὺς παρευρισκομένους Σεβ. Μητροπολίτας καὶ τὰς Ἀρχὰς Κρήτης καὶ Δωδεκανήσου καὶ τὸν λαὸν τῆς Καρπάθου, ἐδέχθη εἰς τὸ Ἐπισκοπεῖον τὰ συγχαρητήρια ὄλων τῶν ἐπιστήμων καὶ τοῦ λαοῦ καὶ ἀκολούθως ἠλόγησεν κοινὴν τράπεζαν εἰς τὴν ὁποῖαν παρεκάθησαν περὶ τὰ ἐξακόσια ἄτομα. Μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον περὶ τὴν 12ην μ. ἐπεδιδάσθησαν οἱ Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς καὶ ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν τοῦ ἀντιτορπικτικοῦ «Λέων» καὶ ὑπέστρεψαν εἰς Ρόδον.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καρπάθου καὶ Κᾶσου κ. Νεκτάριος (κατὰ κόσμον Ἐμμανουήλ) Χατζημιχάλης ἐγεννήθη τὸ ἔτος 1932 εἰς τὰ Χανιά τῆς Κρήτης ἐκ γονέων εὐσεβῶν καταγεγραμμένων ἐξ Ἀϊδινίου τῆς Μ. Ἀσίας. Τὸ πτυχίον τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἔλαβεν τὸ ἔτος 1956 καὶ ἀφῶ ὑπηρέτησεν τὴν πατρίδα ὡς ἐφεδρὸς ἀνθυπολοχαγός, ἀνεχώρησεν δι' εὐρύτερας σπουδὰς ἐν Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ λαθὼν τὰ πτυχία τῆς Θεολογίας, Φιλοσοφίας, τῆς Ἱεραποστολικῆς

Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γ Ν Ω Μ Ο Λ Ο Τ Η Σ Ι Σ

Ἡ ἀπόφασίς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 10.10.1980 ζητούμενη γνώμη ἡμῶν ἐπὶ τῶν εἰς τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 988) 24.9.80 ἀναφορᾶν τοῦ Σεβ. Χ. . . (ἀριθμ. Σ. Π. 3943) 6.10.80) ἔχει ὡς κατωτέρω:

Α'. Ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῶν συνδυαζομένων διατάξεων τῶν παραγράφων 7 καὶ 8 ἄρθρου 39 τοῦ ν. 590) 77 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» ἢ, ὑφ' οἰανδήποτε μορφήν, Ἰδρυσις Μετοχίου ἀνήκοντος εἰς τὴν Ἱ. Μοῆν Ἐ. . . Ἁγίου Ὁρους καὶ κείμενον εἰς τὴν ἑδαφικὴν περιφέρειαν τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, δύναται νὰ γίνῃ μόνον ἀδεία τοῦ Κράτους. Ἡ ἀδεία παρέχεται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἐκδιδομένης μετὰ συγκατάθεσιν τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως καὶ ἔγκρισιν τῆς Διαρκοῦς Ἱ. Συνόδου.

Ἡ λειτοῦργία τοῦ, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, Μετοχίου, πραγματοποιεῖται ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Δ.Ι.Σ., ἀσκουμένην διὰ τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως, ἐφαρμοζομένων ἐπ' αὐτῶν (τῶν Μετοχίων) τῶν ἰσχυουσῶν διὰ τὰς ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Μονὰς διατάξεις (δρ. ἄρθρον 39 παρ. 7 ν. 590) 77).

Τῆς ἀνωτέρω γενικῆς ἰσχύος διατάξεως, ἀφορώσης εἰς τὴν ἐποπτείαν τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως, διὰ τῆς παραγράφου 8 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τοῦ νόμου, προβλέπεται ἔξαιρις ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ τὰς περιοριστικῶς κατονομαζομένας Πατριαρχικὰς καὶ Σταυροπηγιακὰς Μονὰς Βλατάδων ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Ἁγίας Ἀναστασίας Φαρμακολυτρίας ἐν Χαλκιδικῇ. Αἱ Μοναὶ

αὗται τελοῦν ὑπὸ τὴν ἄμεσον πνευματικὴν κυριαρχίαν καὶ διοίκησιν τοῦ εἰς ὃ ἀνήκουν Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου διεπόμενα ὑπὸ τοῦ ἀνέκαθεν ἰσχύοντος Πατριαρχικοῦ Καθεστώτος, μνημονευομένου ἐν αὐταῖς, κατὰ τὴν Κανονικὴν τάξιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου (παρ. 8 ἄρθρου 39 ν. 590) 77). Ὁσαύτως, κατὰ τὰ ἐν τέλει τῆς προειρημένης παραγράφου τοῦ νόμου εἰδικῶς ὀριζόμενα, τῆς ἐποπτείας τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως ἐξαίρουνται τὰ Μετόχια τοῦ Παναγίου Τάφου καὶ τῆς Ἱ. Μοῆς Σινᾶ.

Κατὰ παράδασιν τῶν ἀνωτέρω ὁ Ἡγούμενος τῆς Ἱ. Μοῆς Ἐ. . . , ὑπαγομένης διὰ τὰς ἐκτὸς τοῦ Ἄθου δραστηριότητάς της εἰς τὴν γενικὴν διάταξιν τῆς παραγράφου 7 ἄρθρου 39 τοῦ ν. 590) 77, τὸ μὲν προδῶλλον τὸ καὶ διὰ τοῦ Συντάγματος κατοχυρωμένον αὐτοῦ τῶν ἐν Ἁγίῳ Ὁρει Ἱ. Μοῶν, τὸ δὲ καταστατηγῶν τὸν νόμον παρεχώρησεν, (αὐτὴ ἡ λέξις χρησιμοποιεῖται εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 207) 5-18) 8) 1980 ἔγγραφον πρὸς τὸν Σεβ. Χ. . .) εἰς μοναζούσας μετόχιον ἐν Σκ. . . τῆς Ἱ. Μοῆς, ἰδρύσας τὴν ἀληθεία καὶ ἀνεπιτρέπτως —ἀκόμη καὶ κατὰ παράδασιν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὁρους— γυναικεῖον μετόχιον, διαμένει δ' ἅμα εἰς κελίον κείμενον παραπλευρῶς τοῦ μετοχίου, ὡς καταγγέλλεται διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 123) 23.8.80 ἀναφορᾶς τοῦ ἐν Σκ. . . ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως καὶ τῇ ἀληθεία ἀρνεῖται: οἰανδήποτε ἐπισοπίαν τῆς Δ.Ι.Σ., ἀσκουμένην διὰ τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως, ὡς ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὰ προειρημένα ὀρίζει.

Οὐ μόνον δὲ τὰ ἀνωτέρω, ἀλλὰ ὡς καταγγέλλεται ὑπὸ τοῦ προειρημένου ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου, τὴν 15.

καὶ τῆς Θρ. Κοινωνιολογίας. Στις 20 Μαρτίου 1960 ἐχειροτονήθη διάκονος καὶ τὴν 25 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς προσβύτερος χειροθετηθεὶς καὶ εἰς ἀρχιμανδρίτην τῇ προτροπῇ καὶ καθοδηγήσει τοῦ ἀειμνήστου Γέροντος τῆς Πάτμου Ἀμφιλοχίου Μακρῆ καρεῖς μάλιστα ὑπὸ τοῦ ἰδίου μοναχῶς ἐν τῷ Ἱ. Σπηλαίῳ τῆς Ἀποκαλύψεως λαδῶν τὸ ὄνομα Νεκτάριος.

Τὸ 1967 ἐνεκνήρυχθη διδάκτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Στρασβούργου καὶ τὸ 1972 ἀνακηρύσσεται παμφηφεί διδάκτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ἰδρύσε τὸν Ἑλληνορθόδοξον Σύλλογον Βορ. Γαλλίας ὁ «Ἀπ. Παῦλος»,

τὴν ἐνορίαν τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἐν Φράϊμπουργκ Αὐτ. Γερμανίας, τὴν Ἱεραποστολικὴν Ἐταιρείαν Κρήτης καὶ τὸ Ἐκκλησ. Φροντιστήριον «Ἁγ. Κοσμάς ὁ Αἰτωλὸς» εἰς τὸ Κολουέζι τοῦ Ζαῖρ. Εἶναι τακτικὸ μέλος διεθνῶν ἐπιστημονικῶν Ἐταιρειῶν καὶ ἔλαβεν μέρος εἰς διεθνή Συνέδρια, ἀλλὰ καὶ Ἱεραποστολικὰς ἐξοριμῆσεις εἰς Ἀφρικὴν καὶ Ἀσίαν. Ἔχει γράψει διδύα, μονογραφίας καὶ μελέτας ἐκ τῶν ὁποίων μερικαὶ ἔχουν ἐκδοθεῖ καὶ εἰς ξένας γλώσσας. Τὴν Ἐκκλησίαν ὡς ἐφημέριος καὶ τὴν Ἐκκλησ. Παιδείαν ὡς ἐκπαιδευτικὸς ὑπηρέτησεν εὐδοκίμως ἐπὶ ὀλόκληρον εἰκοσαετίαν. Εἶναι ὁ πρῶτος ὀρθόδοξος κληρικὸς ὅστις ἔχει εἰδικευθῆ εἰς τὴν Θρησκευτικὴν Κοινωνιολογίαν.

8.1980 έτέλεσε τήν θείαν Λειτουργίαν παρουσία συρρεύσαντος πλήθους πιστών και, κατά παράδοσιν του ΣΤ' Κανόνος Καρθαγένης, προέβη εις κουράν μοναχής, έργον αποκλειστικώς του Έπισκόπου.

Β'. Είναι άληθές ότι τό, από του 10ου αιώνος, ιδιότυπον σύστημα (καθεστώς) τής αυτοδιοικήσεως του 'Αγίου Όρους διατηρείται. Αρχήθεν οι Βυζαντινοί Αυτοκράτορες άνεγνώρισαν και έπεκύρωσαν τήν «διοικητικήν αυτοτέλειαν» του 'Αγίου Όρους τό όποιον έσεβάσθη και ή, μετά τήν άλωσιν, μακρά Τουρκοκρατία, διαρκούσης τής όποίας τό 'Αγιον Όρος διοικητικώς υπήγετο εις τόν Σουλτάνον, πνευματικώς όμως εις τό Πατριαρχείον τής Κωνσταντινουπόλεως. Διεθνώς άνεγνωρίσθη τό έν 'Αγίω Όρει ιδιόρρυθμον Καθεστώς τό 1878 και, διά τής συνθήκης των Σεβρών 1920 (πρωτόκολλον ύπογραφέν ύπό των έξ Δυνάμεων), υπήχθη εις τήν έποπτικήν κυριαρχίαν του 'Ελληνικού Κράτους (δράτε τό Σύνταγμα τής 'Ελλάδος, Δεσβέναγα, ύπ' άρθρον 105).

Καταργηθέντος του Συντάγματος 1927, αί περί 'Αγίου Όρους διατάξεις διατηρήθησαν ως είχαν εις τό Σύνταγμα 1911 και, έν συνεχεία, περιελήφθησαν εις τό άρθρον 103 του Συντάγματος 1952.

Δι' άρθρου 105 παρ. 1 έδάφ. 1 του ισχύοντος Συντάγματος, τό όποιον έπαναλαμβάνεται εις τά προϊσχύσαντα Σύνταγματα (άρθρον 106 Συντ) τος 1927, άρθρον 103 Συντ) τος 1952) όρίζεται:

«Η χερσόνησος του 'Αθω από τής μεγάλης Βίγλας και έξής, αποτελούσα τήν περιοχήν του 'Αγίου Όρους, είναι κατά τό αρχαίον τούτου προνομιακόν Καθεστώς α υ τ ο δ ι ο ι κ η τ ο γ τμήμα του 'Ελληνικού Κράτους, του όποίου ή κυριαρχία παραμένει άθικτος έν' αυτού».

Διά τής παραγράφου 2 του ως άνω άρθρου του Συντάγματος όρίζεται τό, έν άγίω Όρει, Καθεστώς και ότι τό έδαφος ολοκλήρου τής χερσονήσου του 'Αθω είναι ά ν α π α λ λ ο τ ρ ί ω τ ο γ.

Διά τής παραγράφου 3 του αυτού άρθρου προβλέπεται ό Καταστατικός Χάρτης του 'Αγίου Όρους, τόν όποιον συντάσσουν μέν και ψηφίζουν αί είκοσι 'Ιεραί Μοναί, επικυρώνουν δε τό Οικουμενικόν Πατριαρχείον και ή Βουλή των 'Ελλήνων.

Τή άληθεία διά των ως άνω Συνταγματικών διατάξεων παρέχεται ύπό του συντακτικού νομοθέτου εις τάς κατανεμημένας εις τήν χερσόνησον του 'Αθω είκοσιν 'Ιεράς Μονάς αυτοδιοικήσις κατά τόν Καταστατικόν Χάρτην του 'Αγίου Όρους, δέν παρέχεται όμως α υ τ ο ν ο μ ί α, δυναμένη νά άντιταχθή κατά των διατάξεων του Καταστατικού Χάρτου τής 'Εκκλησίας τής 'Ελλά-

δος, ό όποίος είναι νόμος του κυριάρχου 'Ελληνικού Κράτους (δλ. άρθρα 72 παρ. 1 και 3 παρ. 1 Συντάγματος και Σ.τ.Ε. 'Ολομέλεια 3178) 1976) ή κυριαρχία του εις τήν παράγραφον 1 έδάφιον 1 άρθρου 105 του Συντάγματος ειδικώς επί λέξει όρισόμενων «... αυτοδιοικητον τμήμα του 'Ελληνικού Κράτους, του όποίου ή κ υ ρ ι α ρ χ ί α παραμένει άθικτος έν' αυτού». Ως δε και επί τής δι' άρθρου 102 του Συντάγματος άναγνωρίζεται εις τούς Όργανισμούς τοπικής αυτοδιοικήσεως τό δικαίωμα διοικήσεως των τοπικών υποθέσεων, χωρίς έκ τούτου νά κωλύεται ή εφαρμογή των νόμων του Κράτους, ούτω και τό δι' άρθρου 105 Συντάγματος άναγνωριζόμενον Καθεστώς αυτοδιοικήσεως έντός τής χερσονήσου του 'Αθω δέν έμποδίζει, και δή έξω ταύτης, τήν εφαρμογήν των γενικής ισχύος νόμων του Κράτους, έν οίς και αί διατάξεις του Καταστατικού Χάρτου τής 'Εκκλησίας τής 'Ελλάδος (δράτε γνωμοδότησιν Καθηγητών Μάνεση και Κεραμέως «'Αγιορείτικη αυτοδιοικήσις και Κρατική μέριμνα για τίς αρχαιότητες», Νομικόν Βήμα, έτος 26ον, σελ. 1020 έπ., πρδλ. και Συμβούλιον 'Επικρατείας, 'Ολομέλεια 869) 1967).

'Απόδειξιν των άνωτέρω, έξ αυτού τούτου του ισχύοντος Συντάγματος, αποτελούν τά ειδικώς όριζόμενα διά τής παραγρ. 8 άρθρου 18 τούτου, κατά τά όποία:

«Δέν υπόκεινται εις άπαλλοτρίωσιν ή άγροτική ιδιοκτησία των Σταυροπηγιακών 'Ι. Μονών τής 'Αγίας 'Αναστασίας τής Φαρμακολυτρίας έν Χαλκιδική, των Βλατάδων έν Θεσσαλονίκη... έξαιρουμένων των Μετοχιών».

Ούτω τό διά τής παραγράφου 2 άρθρου 105 άναπαλλοτρίωτον τής ιδιοκτησίας των έν 'Αγίω Όρει 'Ι. Μονών περιορίζεται αποκλειστικώς και μόνον εις τήν χερσόνησον του 'Αθω.

'Η έκτός τής χερσονήσου του 'Αθω περιουσία Μετοχιών κλπ. υπόκειται εις τήν γενικήν συνταγματικήν και νομικήν προστασίαν τής ιδιοκτησίας. Τούτο άδιστακτως προκύπτει έκ τής, έν τέλει τής παραγρ. 8 του άρθρου 18 του Συντάγματος, έξαιρέσεως, κατά τήν όποίαν:

«Η άστική και άγροτική περιουσία των Πατριαρχείων 'Αλεξανδρείας, 'Αντιοχείας, 'Ιεροσολύμων ως και τής 'Ι. Μονής Σινά, ό π ο υ δ ή π ο τ ε έν 'Ελλάδι ε ύ ρ ί σ κ ε τ α ι, είναι έξηρημένη τής εφαρμογής τής κατά τάς διατάξεις του Συντάγματος και των ειδικών νόμων άπαλλοτρίώσεως» (δράτε άρθρον 18 παραγρ. 8 Συν) τος).

Γ'. Υπό τό άνωτέρω ισχύον Συνταγματικόν Καθεστώς πάντα όσα αναφέρονται εις τό ύπ' αριθ. 207 τής 5) 18.8.1978 έγγραφον τής 'Ι. Μονής Ε... έλέγχονται άντισυνταγματικά, μη νόμιμα και άβάσιμα.

Ειδικώτερον ἢ ἄνευ συγκαταθέσεως Ἐπισκόπου καὶ ἐγκρίσεως τῆς Διαρκoῦς Ἱ. Συνόδου καὶ ἀδείας τοῦ Κράτους, ἐγκατάστασις (ὕπo τὴν ὁποῖαν πειράται ἢ κάλυψις ἐγάντι τῆς λέξεως «Ἰδρυσις» ἢ ὁποῖα ἀναφέρεται εἰς τὴν παραγρ. 7 ἄρθρου 39 ν. 590) 77) γυναικείας Μοναστικῆς ἀδελφότητος εἰς Μετόχιον τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἱ. Μονῆς, εἶναι εὐθέως παράνομος πρὸς τὰ εἰδικῶς ὀριζόμενα διὰ τῆς παραγρ. 7 ἄρθρου 39 τοῦ νόμου 590) 77.

Παράνομος ὡσαύτως, τιμωρουμένη καὶ ὑπὸ τῶν Ἱ. Κανόνων, εἶναι καὶ ἡ ἄρνησις τῆς ἐποπτείας τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως περὶ τῆς ὁποίας εἰδικῶς ὀρίζει ἡ παραγρ. 8 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τοῦ νόμου, ὡς καὶ ἡ τυχὸν μὴ μνημόνευσις τοῦ Κυριάρχου Ἐπισκόπου μετὰ τὴν, κατὰ τὴν Κανονικὴν τάξιν, μνημόνευσιν τοῦ Ὄνοματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου (δλ. ἄρθρου 39 παρ. 8 ἐν τέλει ν. 590) 77).

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 123) 23.8.1980 ἀναφορᾶς τοῦ ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου καταγγελία κορυᾶς Μοναχῆς κατὰ τὴν, παρουσία πλήθους, ἄνευ τῆς προηγουμένης ἀδείας τοῦ Κυριάρχου Ἐπισκόπου, Θεῖαν Λειτουργίαν τῆς 15.8.1980 ἀποτελεῖ βαρυτάτην ἀξιόποιον Κανονικὴν παράβασιν, ἀφοῦ ἡ κορυὰ μοναζουσῶν κατὰ τὸν ΣΤ' Κανὸνα Κερθαγένης γίνεται μόνον ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου.

Ἀξιόποινος ὡσαύτως Κανονικῶς καὶ τιμωρητὴ κατὰ τοὺς Ἱ. Κανόνας Κ' τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς, ΜΖ' τῆς Πενθέκτης καὶ ΙΕ' Νικηφόρου Κων) λωσις, εἶναι ἡ διαμονὴ εἰς κελλίον «ὄλιγον ἔξω τοῦ Μετοχίου» καὶ ἡ μετάδοσις εἰς τὰς μοναζούσας τῆς Θεῖας Εὐχαριστίας, τούτου ἐπιτρεπομένου ἀδεία τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως, εἰς ἡλικιωμένον Πρεσβύτερον, μὴ διαμένοντα ἐν τοῖς πράγμασιν ἐντὸς τῆς Μονῆς» (ὄρατε ἀναφορὰν ἀρχ. ἐπιτρόπου).

Διὰ τὰς ἀνωτέρω παραβάσεις τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ ν. 590) 77 ὡς καὶ τῶν Ἱ. Κανόνων ὁ ἐπιχώριος Ἐπίσκοπος, ὀφείλει νὰ κινήσῃ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ποινικὴν δίωξιν κατὰ τοῦ παραβάτου Ἱερομονάχου. Ἀρμόδια κατὰ τὸν τρόπον εἶναι, κατ' ἄρθρον 7 τοῦ ν. 5383) 32 «περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν διαδικασίας» τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Δικαστήρια τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀφοῦ ἀκόμη καὶ οἱ ἐν Ἑλλάδι ἀρχιερεῖς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου «δικάζονται καθ'

ὄν τρόπον καὶ οἱ ἀρχιερεῖς τῆς Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (ὄρατε Πατρ. Συν. Πράξιν τῆς 4.9.1928 καὶ Σύνταγμα ἄρθρον 3 παράγρ. 1).

Δ'. - Ὡς πρὸς τὸν ιδιόκτητον Ναὸν τῆς οἰκογενείας Α.Σ. ἡ μὲν γενομένη δωρεὰ εἰς Ἀγιορειτικὴν Ἱερὰν Μονὴν εἶναι ἔγκυρος μόνον εἰς ὅ,τι ἀφορᾶ τὰ διὰ τῆς δωρεᾶς καὶ ἀποδοχῆς τῆς μεταβιβασθέντα ιδιοκτησιακὰ δικαιώματα. Ἡ μεταβολὴ ὁμοῦ τοῦ ἱεροῦ τούτου Ναοῦ ἀπὸ ιδιόκτητον εἰς τεθέντα εἰς τὴν δημοσίαν λατρείαν εἶναι εὐθέως παράνομος κατὰ τὰ ὀριζόμενα διὰ τῆς παραγρ. 2 ἄρθρου 13 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 8) 1979 Κανονισμοῦ «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐνοριῶν» καὶ «κλείεται ἐντολῇ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου διὰ τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς» (ὄρατε καὶ ἀπόφασιν τῆς ΔΙΣ ληφθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 21.2.1980).

Ἡ διὰ τῆς παραγράφου 3α τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ νομοθετουμένη ἐξαίρεσις καθ' ἣν δὲν θεωρεῖται ἀπόδοσις εἰς δημοσίαν λατρείαν ἡ, μόνον κατὰ τὴν πανηγυρίαν τοῦ Ναοῦ, προσέλευσις καὶ ἄλλων πιστῶν, ἐνισχύει τὸν ἀπαγορευτικὸν Κανὸνα τῶν παραγράφων 1 καὶ 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου.

Πέραν τῶν ἀνωτέρω ἢ κατὰ παράβασιν τῶν ἀνωτέρω, ἄνευ ἀδείας τοῦ ἐπιχωρίου Κυριάρχου Μητροπολίτου, καθ' οἰονδήποτε τρόπον χρησιμοποίησις τοῦ δωρηθέντος Ναοῦ, στοιχειοθετεῖ βαρυτάτα τιμωρητὸν Κανονικὸν παράπτωμα διὰ τὸν κολασμὸν τοῦ ὁποῖου, ἀρμόδια κατὰ τὰ προειρημένα (ὄρατε ἀνωτέρω) εἶναι τὰ κατὰ τὸν νόμον 5383) 32 λειτουργοῦντα Ἐκκλησιαστικὰ Δικαστήρια.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω προσθετέον ὅτι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ δωρηθέντος ιδιοκτήτου Ἱ. Ναοῦ, ἡ ὑπὸ οἰουδήποτε τέλεσις ἱερῶν ἀκολουθιῶν δεῖται, Κανονικῶς καὶ νόμῳ, τῆς προηγουμένης ἀδείας τοῦ Κυριάρχου ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου.

Ἀθήνα: 1η Νοεμβρίου 1980.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚ. ΛΙΑΛΙΟΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

«Επί τῆς γῆς ὤφθη».

Ἐν μιᾷ ἐποχῇ ἀναστατώσεων καὶ ἀπειλῶν πολέμου ὁ χριστιανικὸς κόσμος διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ἐτοιμάζεται, ἵνα ἐστιάσῃ τὴν Γέννησιν τοῦ Θείου Λυτρωτοῦ, Ὅστις, συμφώνως πρὸς τὸ εἰς τοὺς Πρωτοπλάσιους δοθὲν Πρωτευαγγέλιον, συνέτριψε τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφρου (Γεν. γ', 14-15).

Ὁ ἐν Βηθλεὲμ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς Κύριος ὑπῆρξε «προσοδοκία ἐθνῶν» (Γεν. μθ', 10). Οὗτος εἶναι «φῶς τοῖς ἐν σκότει, φῶς ἐθνῶν» (Ἡσ. θ', 1 ἐξ. μθ', 6 ἐξ.), ὁ «Ποιμὴν» (Ἡσ. μ', 11), ὁ ἐγκαινιάσας χρυσὴν ἐποχὴν εἰς τὴν γῆν (Ἡσ. λε', 6, 11 ἐξ.). «Ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη καὶ τοῖς ἀνθρώποις συναρπαστὴρ» (Βαροὺχ γ', 38), ἵνα συντελεσθῇ καινὸς οὐρανὸς καὶ καινὴ γῆ (Ἡσ. ξε', 17, ξοι', 22· Ψαλμ. ρα', 27) καὶ ἵνα ἐπανέγρουν οἱ ἄνθρωποι τὸν ἀπολεσθέντα παράδεισον, ἐντὸς τοῦ ὁποῦν ὁ λύκος θὰ βόσκη μετὰ τοῦ προβάτου, ὁ μόσχος μετὰ τοῦ λέοντος, ὁ βοῦς μετὰ τῆς ἄρκτου, ἡ πάρδαλις μετὰ τῆς ἐρίφου καὶ ὁ παῖς ἀκινδύνως θὰ παίξῃ μετὰ τῶν ὄφρων (Ἡσ. ια', 6 ἐξ.).

Εὐχόμεθα, ἵνα οἱ λαοὶ κατανοήσουν, ὅτι τῷ ὄντι ἐτέχθη ἡμῖν Σωτὴρ, καὶ δεχθῶν τὸ λυτρωτικὸν μῆνυμά Του, ἵνα ἀνατεῖλῃ ἡ πραγματικὴ εἰρήνη καὶ συνδιαλλαγὴ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, καταργηθῶν οἱ πόλεμοι καὶ μετατραποῦν τὰ ὅπλα, τόξα, βέλη, κατὰ τὰς ἐκφράσεις τῶν προφητῶν, εἰς ἄροτρα καὶ γεωργικὰ ἐργαλεῖα (Ἔσ. β', 20· Ἡσ. β', 4· Μίχ. δ', 3). Ὅθεν «ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιούσιν» (Ἡσ. μβ', 4).

Ὁρθόδοξον Συνέδριον ἐν τῇ Δύσει.

Ἀξίον ἰδιαιτέρας ἐξάφρασης εἶναι τὸ ἐν Ἀθιναῖς τῆς Νοτίου Γαλλίας συνελθόν προσφάτως 4ον Ὁρθόδοξον Συνέδριον τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ὅπερ διοργανώθη ὑπὸ τῆς ἐν Γαλλίᾳ Ὁρθόδοξου Ἀδελφότητος καὶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς ἐν Γαλλίᾳ Ὁρθόδοξου Ἐπιτροπῆς, ἣτις προεδρεύεται ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γαλλίας κ. Μελετίου.

Τοῦ συνεδρίου αὐτοῦ, ὅπερ πραγματοποιεῖται ἀνά τριετία, μετέσχον ὀρθόδοξοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κληρικοί — Ἕλληνες, Ρῶσοι, Σέρβοι καὶ Ρουμάνοι —, οἵτινες ζοῦν ἐν Γαλλίᾳ, Δυτικῇ Γερμανίᾳ, Βελγίῳ, Μ. Βρετανίᾳ, Ὀλλανδίᾳ καὶ Σκανδιναβίᾳ καὶ ἀντιπροσωπεύουν τριακοσίας χιλιάδας περίπου Ὁρθόδοξων, ζώντων ἐν Δυτικῇ Εὐρώπῃ.

Τὸ θέμα τοῦ Συνεδρίου, ὅπερ ἀνεφέρετο εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τῆς ζωῆς διὰ τοῦ Χριστοῦ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι, συνετέλεσεν, ὥστε ἔνθεν μὲν νὰ διαπιστωθῶν οἱ πνευματικοὶ δεσμοί, οἵτινες συνδέουν τοὺς

Ὁρθόδοξους μετ' ἀλλήλων, ἐτέρωθεν δὲ νὰ προβληθῶν ἀκόμη μίαν φορὰν εἰς τὸν Δυτικὸν κόσμον οἱ θησαυροὶ τῆς Ὁρθόδοξου πίστεως καὶ βιοθεωρίας.

Δεδικαιολογημένα ἀνησυχία.

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Παγκοσμίου Συνβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἀπηύθυνε πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον Μόσχας ἐπιστολὴν, διὰ τῆς ὁποίας ἐκφράζονται ἀνησυχία διὰ τὸ δι Κληρικοὶ καὶ Χριστιανοὶ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως ὀδηγοῦνται ἐσχάτως εἰς τὰ δικαστήρια καὶ ὑφίστανται βαρεῖας τιμωρίας.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη μετὰ πολλῆς διακρίσεως τινίζει, πρὸς τοὺς ἄλλους, τὰ ἐξῆς: «Γνωρίζομεν, ὅτι αἱ κατηγορίαι ἐναντίον αὐτῶν τῶν προσώπων δὲν ἀναφέρονται εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς θρησκευτικῆς πίστεώς των, ἢ ὁποία προσοπαθεῖται ἐπισημῶς ὑπὸ τοῦ σοβιετικοῦ συντάγματος καὶ ἄλλων σχετικῶν νόμων. Ἐχομεν πληροφορηθῆ ἐπίσης, ὅτι ἀρκετοὶ ἐκ τῶν κατηγορουμένων ἔχουν ὁμολογήσει δημοσίᾳ ὅτι εἶχον ἐμπλακὴν εἰς δραστηριότητα ἐκτὸς τῆς Θρησκείας. Ἐν τούτοις δὲν εἴμεθα πεπεισμένοι, ὅτι «ἢ μὴ θρησκευτικὴ θάσις», ἐπὶ τῆς ὁποίας διεξάγονται αἱ δίκαι αὐταί, θὰ γίνῃ εὐκόλως κατανοητὴ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως ἢ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, καὶ ἀνησυχούμεν, ὅτι αἱ δίκαι αὐταὶ καὶ ἡ δημοσιότης, ἣτις δίδεται εἰς αὐτὰς ὑπὸ τῶν σοβιετικῶν μέσων ἐνημερώσεως, δύνανται νὰ ἐπιφορῶσιν τὴν σοβιετικὴν κοινὴν γνώμην ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας».

Νομίζομεν, ὅτι αἱ ἀνησυχία τοῦ Π.Σ.Ε. εἶναι δεδικαιολογημένα καὶ ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον Μόσχας θὰ συνηγορήσῃ εἰς τὸ νὰ μειωθῶν τοὺς τοὺς αἰ εἰς τοὺς καταδικαζομένους Κληρικούς καὶ λοιποὺς Χριστιανούς ἐπιβαλλόμενα «κληρῶν τιμωρία».

Ἡ ἐν τοῖς Σχολείοις διδασκαλία τῶν Θρησκευτικῶν.

Ἐν προσφάτῳ διαλέξει αὐτοῦ ὁ διακεκριμένος Σύμβουλος Ἐπικρατείας κ. Ἀν. Μαρίνος ἀπέπτυξε τὸ θέμα, εἰς εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸ Σύνταγμα ἢ ἐν τοῖς σχολείοις διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν.

Λαβὼν ὁ ὁμιλητὴς ἀφορμὴν ἐκ τοῦ γνωστοῦ ἄρθρου — ὅπερ εἶχε δημοσιευθῆ ἐν τῷ περιοδικῷ τῆς Ο.Α.Μ.Ε. «Λόγος καὶ Πράξις» καὶ εἶχε καταπολεμήσει ὡς σκοταδιστικὴν τὴν διδασκαλίαν τῶν Θρησκευτικῶν —, ἀπέδειξε πειστικώτατα, ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο ἦτο πλήρες παραλογισμῶν, ἀνακριθείας, κακοπιστίας καὶ ἀγνοίας.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν συνταγματικότητα τῆς θρησκευτικῆς ἀγωγῆς, ὁ κ. Μαρίνος ἐξημεύσας τὸ ἴσον

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ίερά Σύνοδος τής Ἐκκλησίας τής Ἑλλάδος

Ἀπό τὸ Γραφεῖο Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐκδόθηκαν τὰ ἀκόλουθα ἀνακοινωθέντα:

● (4.11.1980): Ὁ Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης κ. Γ. Σταμάτης, κατόπιν προσκλήσεως τῆς Διορκῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐπεσκέφθη σήμερον Αὐτὴν καὶ ἤκουσε μετὰ προσοχῆς τὰς ἀποφῆεις τῆς περὶ τῶν ὑπὸ τροποποίησιν διατάξεων τοῦ Οἰκογενειακοῦ Δικαίου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Ἐπίσης, ἡ Δ.Ι.Σ. πρότεινε τὴν διέφραση τῆς συγροτηθείσης σχετικῆς Ἐπιτροπῆς.

● (7.11.1980). Ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας δήλωσε: Τὸν τελευταῖο καιρὸ πολλαπλασιάσθησαν τὰ ἔντυπα, πού μετὸ πρόσχημα τοῦ ὀρθοδόξου ἢ χριστιανικοῦ καλύμματος σπεύρουν τὴν σύγχυσιν εἰς τὸ εὐλαβὲς πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἔτσι, μετὰ τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν, κυκλοφοροῦν καὶ ἔντυπα, τὰ ὁποῖα, ὅχι μόνον δὲν ἐκφράζουν τὴν ἀπόφειν τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ εἶναι σαφῶς ἐχθρικά πρὸς Αὐτήν, ἢ ἔχουν αἰρετικὸν περιεχόμενον.

Γιὰ τὴν υπεύθυνη ἐνημέρωσιν τοῦ κοινοῦ ἐπὶ τῶν διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων ἡ Ἐκκλησία ἔχει τὰ ἐξῆς δημοσιογραφικὰ ὄργανα: Τὸ Περιοδικὸ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ». Τὴν Ἐφημερίδα «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ». Τὸ Περιοδικὸ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ». Τὸ Δελτίο «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», καὶ τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων ἐκδιδόμενα περιοδικὰ καὶ ἔντυπα μετ' ἐθύνῃ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν.

● (8.11.1980): Ἡ Διορκῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὴν σημερινὴν Συνεδρίασιν αὐτῆς, ὑπεδέχθη τὸν Ἐξοχώτατον Πρωθυπουργὸν τῆς Χώρας κ. Γεώργιον Πάλλην, ὅστις, μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐρφρακευμάτων κ. Ἀθανασίου Ταλιαζοῦρου, ἐπραγματοποίησεν εἰς Αὐτὴν ἐπίσκεψιν τιμῆς καὶ ἀεροφροσύνης.

Κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἐπίσκεψιν ἀντηλλάγησαν προσφωνήσεις ἐκ μέρους τοῦ τε Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κ. Σεραφείμ καὶ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ εἰς ἀμύσφαιραν ἐγκαρδιότητος καὶ εὐκρινείας.

● (14.11.1980). Ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δήλωσε τὰ ἐξῆς:

ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, ὑπεσιήριξεν εὐσιόχως, ὅτι τὸ Κράτος ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἔχη καθιερωμένην ἐν τοῖς σχολείοις τὴν συμφώνως πρὸς τὸ ὀρθόδοξον χριστιανικὸν δόγμα διδασκαλίαν τῶν Θεοσκευτικῶν, διότι διὰ τοῦ θου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος διακηρύσσεται, ὅτι ἡ Χριστιανικὴ Θεοσκεία εἶναι ἡ «ἐπικρατοῦσα» ἐν Ἑλλάδι Θεοσκεία, δηλαδὴ ἡ Θεοσκεία τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας τῶν Ἑλλήνων, ὑπὲρ τῶν ὁποῖων ἄλλωστε κατοχυροῦται ὑπὸ τοῦ Συντάγματος τὸ δικαίωμα τῆς θεοσκευτικῆς ἐλευθερίας.

Ἡ χριστιανικὴ γενετήσιος ἠθική.

Ὁ Πάπας Ἰωάννης - Παῦλος ὁ Β', κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του ἐν Δυτικῇ Γερμανίᾳ, μετὰ παρρησίας προσέβαλε τὴν χριστιανικὴν γενετήσιον ἠθικήν, καταδικάσας τὰς πρὸ καὶ ἐκτὸς τοῦ γάμου σεξουαλικὰς σχέσεις, ἐξάρας τὸ ἰδεώδες τῆς παρθενίας, προβαλὼν τὸν θεσμόν τοῦ χριστιανικοῦ γάμου ὡς σάνίδα σωτηρίας τῆς παγκοσμίου κοινότητος καὶ σιγματίας τὴν ἄμβλωσιν ὡς παράνομον τρόπον οἰκογενειακοῦ προοραμματισμοῦ.

Τὸ παράδειγμα τοῦ Προκαθημένου τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας δεικνύει, ὅτι εἰς τὴν «σεξουαλικὴν ἐπανάστασιν» τῶν ἡμερῶν μας δέον ν' ἀντιταχθῆ μία ἀντεπαναστάσις. Οἱ Χριστιανοὶ πρέπει νὰ μὴ ἐπιτρέπουσιν εἰς τὸν ὁδοστρωτήρα τῆς μάξης νὰ ἰσοπεδῶνῃ τὴν προσοικτικότητά των, ἀλλὰ νὰ ἔχουν ὡς σύνθημά των τοὺς λόγους τοῦ Σακραίου εἰς τὸν «Κρίτων» τοῦ Πλάτωνος: «Ὁδὸ πάντων ἡμῶν φροντιστέον ἵ ἐροῦσιν οἱ πολλοί, ἀλλ' ὅτι ὁ ἐπαίων, ὁ εἷς, ἢ ἀλήθεια». Ὁ Χριστὸς καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑπῆρξεν ὁ εἷς, ὅστις εἶπεν: «Ἐγὼ εἶμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ» (Ἰωάν. ιδ', 6).

«Διηγείται δόξαν Θεοῦ».

Τὸ τελευταῖον τεῦχος τοῦ γερμανικοῦ περιοδικοῦ «*Physikalische Blätter*» (Νοέμβριος 1980) δημοστεύει ἐπιτενὲς ἄρθρον περὶ τοῦ μεγάλου ἀστρονόμου καὶ φιλοσόφου τῆς φύσεως Johannes Kepler ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συμπληρώσεως 350 ἐτῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Ὁ κύριος σίτοχος τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ εἶναι νὰ ἐξάσῃ τὴν θαυεῖαν θεοσκευτικότητα τοῦ μεγάλου ἐπιστήμονος, ὅστις ἐνεβάθυνε εἰς «*mysterium cosmographicum*», ἐθαύμασε τὴν ἁρμονίαν τῶν κινήσεων τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ ἐπανεὶλημμένως ἐντὸς τῶν σελίδων τῶν ἔργων αὐτοῦ ἀπῆρξεν θεομᾶς προσευχὰς καὶ ὕμνους πρὸς τὸν Δημιουργόν. («Ἐρευνῶν τὴν δημιουργίαν», ἔλεγεν ὁ ὡς «ομοθετῆς τοῦ οὐρανοῦ» χαρακτηριζόμενος μέγας ἀστρονόμος Κέπλερ, «ομιῶ, ὅτι ἐγγίζω τὸν Θεὸν μετὰ τὰς χεῖράς μου».

Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἄρθρον τοῦ γερμανικοῦ ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ καταλήγει διὰ τῶν ἐξῆς ἐπιτεχνῶν λόγων: «Ὁ Κέπλερ ὀνομάσθη ἀναβιώσας Πυθαγόρας (*Pythagoras redivivus*). Σήμερον ἔχομεν ἀνάγκην προσοικτικότητων, αἱ ὁποῖαι θὰ ἠδύναντο νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς *Kepleri redivivi*».

Εἶναι τῶ ὄντι ἐπιτύχημα, ὅτι εἰς τὰ ἴχνη τοῦ Kepler ἀκολουθοῦν μέχρι σήμερον πλείστοι μεγάλοι ἀστρονόμοι, διότι, ὡς ἔγραψεν ἡμέτερος ἀστρονόμος, «παρὰ τὸν φακὸν τοῦ τηλεσκοπίου ὁ ἐμπνευσμένος τῶν ἄστρον μελετητῆς ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν πᾶν ὅτι κατὰ τὸν ἐγγλωττιότατον τρόπον «*δ ἰ γ ε ἰ τ α ι δ ὁ ξ α ν Θ ε ο ὦ*».

Ἡ καθιερωμένη γιὰ πολλοὺς καὶ ποικίλους λόγους ἐτήσια φθινοπωρινή ἐπίθεσι μερίδος τοῦ Τύπου κατὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἐπέλεξε, πρόσφατα, δυστυχῶς γι' αὐτήν, τὸν θεσμὸ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων.

Σὲ «ἔρευνα» ποὺ βασίζεται σὲ μαρτυρίες ἀνευθύνων καὶ δόπτων προσώπων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ βασικώτερος εἶναι καθιερωμένος κληρικός, ἐμφανίζονται τὰ Κατηχητικά Σχολεῖα τῆς Ἐκκλησίας σὰν ἀντρα σκοταδισμού καὶ φυτώρια ἀρνήσεως. Ὅσοσο εἶναι γνωστὸ ὅτι τὰ Κατηχητικά Σχολεῖα, παρὰ τὴν ὁποιαδήποτε θετικὴ κριτικὴ ποὺ ἀποδίδεται στὴ δελτίωσί τους, ὄχι μόνον συνεχίζουν τὴν παράδοσι τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας στὸν τομέα τῆς Κατηχήσεως, ἀλλὰ συντηροῦν καὶ τὴν πίστι πρὸς τὰ ἰδανικά τοῦ Ἔθνους καὶ τὶς ἀξίες τοῦ Ἑλληνισμού, δηλαδὴ αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἡ καλὴ αὐτὴ μερίδα τοῦ Τύπου προσπαθεῖ νὰ καταρρακώσῃ, ὑπηρετώντας σκοποὺς τοὺς ὁποῖους νομίζει ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς δὲν ἀντιλαμβάνεται.

Ἐξ ἄλλου ἡ ἐπίθεσι κλιμακώνεται καὶ στὰ ἱερὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ ἐπιχειρεῖται νὰ ἐμφανισθοῦν ἄκυρα, ἐνῶ μὲ ἀριθμητικὴ ἀλλαγίαι, ἀντάξιες τοῦ ἕθους αὐτῶν ποὺ τὶς ἐπιχειροῦν, καταβάλλεται προσπάθεια παραπλανήσεως τοῦ κοινού, μὲ τὴ δημιουργία τῆς ἐντυπώσεως ὅτι θύσεται κοινὸ Ταμεῖο τῆς Ἐκκλησίας, μέσα στὸ ὅποιο εἰσρέουν δῆθεν τὰ ποσά, ποὺ οἱ χριστιανοὶ προσφέρουν ὡς φιλοδώρημα στοὺς τελούντες τὰ Μυστήρια ἱερεῖς καὶ συνεργάτες τους. Ἡ «ἔρευνα» ὁμως θέλει νὰ ἀγνοῖ ὅτι τὰ ἔσοδα αὐτὰ δὲν περιέρχονται στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ στὶς χιλιάδες τῶν ἱερῶν, διακόνων, ψαλτῶν καὶ νεωκόρων ποὺ συμπράττουν στὴν τέλεσι τῶν ἱ. Μυστηρίων καθὼς καὶ στοὺς ναοὺς γιὰ τὶς τόσες διαπάνες λειτουργίας τους.

Εἶναι λυπηρὸ ὅτι μερίδα τοῦ Τύπου ποὺ ἔχει ἀναλάβει, κατὰ ἐργολαβικὸ τρόπο, τὴν ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας πολεμική, δὲν ἔχει σκοπὸ νὰ ἀποκαλύψῃ οἰκονομικὰ ἢ ἄλλα σκάνδαλα τῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ νὰ κλονίσῃ τὴν πίστι τοῦ λαοῦ στὴν Ἐκκλησία του καὶ στὰ Μυστήριά της, σὲ μιὰ ἐποχὴ μάλιστα ποὺ ἄλλοι λαοὶ κάνουν ἐπαναστάσεις γιὰ νὰ τὰ ἀποκτήσουν.

● (20.11.1980): Στὸ φύλλο τῆς 18.11.1980 τῶν «Νέων» (στὴ στήλῃ «Ἀκούω... Βλέπω») καταχωρίσθη ἐπιστολὴ ἀναγνώστριας, ὅπου γράφεται ἡ ἀπιθανότητα ὅτι «ἡ πόλι πλοῦσια Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δὲ σκέφτηκε π ο τ ε νὰ χτίσει νοσοκομεία».

Ἐντύπωση προκαλεῖ ἡ δημοσίευσι τῆς κακόπιστης αὐτῆς ἐπιστολῆς στὴν ἐφημερίδα σας, γιὰ τὴν ἀσφαλῶς δὲν θὰ σὰς διαφεύγει ὅτι ἡ ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν καὶ οἱ κατὰ τόπους ἱ. Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διαθέτουν 2.721 φιλάνθρωπα ταμεία, 123 Οἰκοτροφεία, 42 Ὀρφανοτροφεία, 66 Γηροκομεία, 7 Νοσοκομεία καὶ 50 Κατασκηνώσεις γιὰ παιδιὰ.

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ,

Ἐτέλεσε τὴν 2 Νοεμβρίου, στὴν Καρδίτσα, τρισάχιο εἰς μνήμην τοῦ Νικολάου Πλαστήρα, μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς μεταφοράς ἐκεῖ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα τῆς καρδιάς τοῦ ἀειμνήστου Στρατηγοῦ καὶ Πρωθυπουργοῦ.

Προήδρευσε τῶν ἐργασιῶν τῆς Διαρκοῦς ἱ. Συνόδου ἀπὸ 4 ἕως 8 Νοεμβρίου, τοῦ Κεντρικοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τὴν 11η τοῦ μηνός, ὡς καὶ τοῦ Συμβουλίου τοῦ «Κασιματεῖο» Ἰδρύματος.

Ἐδέχθη τὴν 31η Ὀκτωβρίου τὸν Ἰπουργὸ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Ἀθαν. Ταλιαδούρο, συνοδευόμενον ἀπὸ τὸν Γεν. Διευθυντὴν Θρησκευμάτων κ. Σπ. Τρωιάνον. Στὴ συνάντησι παρίστατο καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρους κ. Βαρνάβας. Ὁσαύτως ἐδέχθη (12 Νοεμβρίου) τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Μύρων κ. Χρυσόστομον, Ἐκπρόσωπον τῆς ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Θυατείρων, καὶ ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας.

ἱ. Μητρόπολις Ἡλείας

Ἐνα νέο ἴδρυμα δημιουργήθηκε ἀπὸ τὴν ἱ. Μητρόπολι Ἡλείας στὸ Βαρθολομιό. Πρόκειται γιὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴ Πνευματικὴ Ἑστία, ποὺ ἐγκαινιάσῃ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Ἀθανάσιος κατὰ τὴ διάρκειαν σεμνῆς τελετῆς, στὴν ὁποία παρέστησαν πολλοὶ ἐπίσημοι καὶ πλῆθος κόσμου.

Μετὰ ἀπὸ εἰσήγησι τοῦ Σεβ., μίλησε ὁ γνωστὸς Ἡλείος λογοτέχνης κ. Θεόδωρος Εὐδης μὲ θέμα ἔθνικὸ καὶ πνευματικὸ περιεχομένου. Προηγήθηκε ἀρχιερατικὴ Θ. Λειτουργία στὸν παρακείμενον ἱ. Ναὸ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας ὁ Σεβ. τέλεσε μνημόσυνο τῶν Μεγάλων Ἐδεργετῶν του.

Μὲ βυζαντινὴν ἱεροπρέπεια, ἐξ ἄλλου, γιορτάσθηκε στὴν Ἀμαλιάδα, στίς 25 Νοεμβρίου, ἡ μνήμη τῆς πολιούχου τῆς Μεγαλομάρτυρος Ἀγίας Αἰκατερίνης. Φέτος ὁ ἑορτασμός εἶχε λαμπρότερο ἀπὸ ἄλλες φορὲς χαρακτήρα, γιὰ τὴν παραμονὴν ἐφθασε ἀπὸ τὸ Σινὰ μεγάλη βυζαντινὴ εἰκόνα τῆς Ἀγίας.

Τὴν σεπτὴ εἰκόνα ὑποδέχθηκε ὁ Κλῆρος καὶ ὁ λαὸς τῆς πόλεως στὴν πλατεία Ἐλευθερίας, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Σεβ. Ποιμενάρχη. Μὲ λιτανεῖα ἐδηγήθηκε στὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου, ὅπου ἐφάλη πανηγυρικὸς Ἑσπερινός. Τὴν ἐπομένη, ἔγινε ἀρχιερατικὸ σὺλλεῖτο. Ἐφαλε ὁ πρωτοψάλτης κ. Θεόδωρος Βασιλικός. Ἀκολούθησε λιτανεὺσι τῆς εἰκόνας, ποὺ τοποθετήθηκε στὸ Ἐπισκοπεῖο, ὅπου ἔχει ἀνεγερθῆ καὶ ἀγιογραφηθῆ ναῖκος πρὸς τιμὴν τῆς Ἀγίας.

Εἶναι ἀξιοσημείωτο ὅτι πέρυσιν, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ μεταφερθῆ ἡ εἰκόνα στὴν Ἀμαλιάδα, ἀρχιερατικῶς τὴν ἐκλεψαν καὶ τὴ μετέφεραν στὴ Νέα Ὑόρκη, ἀλλὰ γιὰ ἀγνωστους λόγους τὴν ἐγκυτέλειψαν στὸ ἀεροδρόμιον, ὅπου βρέθηκε μετὰ ἀπὸ ἐντατικὴς ἔρευνες τῶν ἀεροπορικῶν ἐταιριῶν καὶ τῆς Ἀστυνομίας.

ἱ. Μητρόπολις Θήρας

Πάνω ἀπὸ 70 μαθητὲς ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ φιλοξενῆ τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Οἰκοτροφεῖο «Ὁ Ἅγιος Τροπαιοφόρος Μεγαλομάρτυρς Γεώργιος», ποὺ ἐγκαινιάσθη ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Θήρας κ. Γαβριὴλ στὴ Σαντορίνη. Ὁ Ἀγίασμός ἔγινε στὸ Παρεκκλήσιον τοῦ Ἰδρύματος (δίπλα στὸ Ἀναγνωστήριον), ποὺ τιμᾶται στὸ ὄνομα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Τὸ Οἰκοτροφεῖο ἔχει ἀνεγερθῆ μὲ ὄλες τὶς ἀπαιτήσεις τῆς σύγχρονης ἐποχῆς, γιὰ νὰ παρέχῃ ἀνετη διαμονὴν στοὺς τροφίμους του.

Ἱερὰ Μητρόπολις Λευκάδος καὶ Ἰθάκης

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Λευκάδος καὶ Ἰθάκης ἐπιθυμοῦσα νὰ ἱδρῆσῃ Σχολὴν Βυζαντινῆς Μουσικῆς προσκαλεῖ τοὺς ἐχόντας προσόντα πτυχιούχους Ὁδείου, ὅπως ὑποβάλλουν σχε-

τικὴν αἴτησιν εἰς τὰ Γραφεῖα αὐτῆς ἐν Λευκάδι, μετὰ σχετικῶ ἀντιγράφου τοῦ πτυχίου των.

Καθιστᾶ γνωστὸν, ὅτι θὰ προτιμηθῆ: α) ὁ ἔχων ἐπαγγελματικὴν ἀπασχόλησιν. β) ὁ δυνάμενος νὰ ἐγκατασταθῆ ἐνταῦθα, τοῦλάχιστον διὰ μίαν πενταετίαν. γ) ὁ ἔχων πείραν Ἱεροφύλατου. δ) ὁ ἔχων σχετικὰ συστατικὰ πιστοποιητικά. Αἱ οικονομικαὶ ἀπαιτήσεις τῶν υποψηφίων θὰ συζητηθῶν ἐνταῦθα.

Ἱερά Μητρόπολις Μυτιλήνης

Ὁ Ἱερός Κλήρος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μυτιλήνης συνελθὼν ἐκτάκτως εἰς τὸ Χριστιανικὸν Κέντρον Νεότητος τὴν 11ην Νοεμβρίου 1980 ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου καὶ ἐνημερωθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ σχεδίου Γαζῆ διὰ τοῦ ὁποῖου ἐπιχειρεῖται ἡ τροποποίησις τοῦ ἰσχύοντος οἰκογενειακοῦ δικαίου ἀποφασίζει ὁμοφώνως ὅπως:

1) Ἐκφράσῃ τὴν ἀγκυράκησιν του διότι τοῦτο ἀντίκειται πρὸς τὸν Εὐαγγελικὸν Νόμον καὶ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ εὐρίσκειται ἔξω ἀπὸ τὴν κοινωνικὴν συνθήκην πού ἐπικρατοῦν ἐπὶ τὴν Πατρίδα μας.

2) Ἀπορρίψῃ τὸ σχέδιον Γαζῆ, τὸ ὁποῖον θὰ διαλύσῃ τὴν Ἑλληνικὴν οἰκογένειαν.

3) Δραστηριοποιηθῆ ὁ Ἱερός Κλήρος τῆς Ἐπαρχίας Μυτιλήνης ὑπὸ τὴν πεφωτισμένην καθοδήγησιν τοῦ Ποιμενάρχου του καὶ ἐργασθῆ ἀκόπως, χρησιμοποιώντας ὅλα τὰ νόμιμα μέσα διὰ τὴν ἐνημέρωσιν τοῦ λαοῦ καὶ δραστηρικὴν κινητοποίησιν του ἐναντίον τῆς ἀλλαγῆς τοῦ οἰκογενειακοῦ δικαίου.

4) Παρακληθῆ τὸ ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως «Ο ΠΟΙΜΗΝ» νὰ ἀναπτύξῃ τὴν κατάλληλον ἀρθρογραφίαν πρὸς διαφώτισιν τοῦ κοινοῦ.

Διὰ τοὺς 65 Ἱερεῖς τῆς Μητροπόλεως Μυτιλήνης

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ἀρχιμ. Ἰάκωβος Φραντζῆς, Ἀρχιμ. Ἱερόθεος Λυγερῶς, Οἰκονόμος Μιχαὴλ Ἀγγελίνος, Οἰκονόμος Νικόλαος Βασιλιέλλης, Οἰκονόμος Εὐδοκίμος Μανωλέλλης, Οἰκονόμος Νεκτάριος Χατζηπροκοπίου.

Ἱερά Μητρόπολις Νικαίας

Ἡ Ἱ. Μητρόπολις Νικαίας ὀργάνωσε ἀπὸ 30.11 - 3.12.80 τὴν Πρώτη «Ἑβδομάδα Ἐργαζομένου».

Τὴν πρώτη ἡμέρα, Κυριακὴ 30.11.80 ἔγινε Θ. Λειτουργία σὸν Ἱ. Ναὸ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Νικαίας, ἀφιερωμένη ἐπὶ τοὺς ἐργαζομένους. Λειτουργῆσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Γεώργιος καὶ ἔγινε κατάλληλη ὁμιλία.

Τὴν Δευτέρᾳ, 1.12.80 (7 μ.μ.) συνεχίσθησαν οἱ ἐκδηλώσεις τῆς «Ἑβδομάδος» σὸν Πνευματικὸν καὶ Κοινωνικὸν Κέντρον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τὴν Τετάρτη 3.12.80 ἔληξαν με εἰδικὴ ὁμιλία καὶ ἐορταστικὸν πρόγραμμα, ἐπὶ τὴν αἴθουσαν τοῦ κινηματογράφου «ΒΕΡΑ» σὸν Αἰγάλεω.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς «Ἑβδομάδος τοῦ Ἐργάτου» πού ἀπὸ ἐφέτος καθιερώθηκε σὸν ἐπίσημῃ ἐκδήλωσιν τῆς Μητροπόλεως Νικαίας, ἀπευθύνθηκε εἰδικὸν μήνυμα πρὸς τοὺς ἐργάτας, διανεμήθησαν δωρεὰν διαφωτιστικὰ ἐντυπα γιὰ θέματα ἐργατικῶν δικαιωμάτων, ἔγιναν ἐνημερωτικὲς ὁμιλίαι ἀπὸ εἰδικούς ἐπιστήμονες καὶ ὑπογραμμίσθηκε τὸ γνήσιον ἐνδιαφέρον καὶ

ἡ στοργὴ τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸν ἐργάτη καὶ τὸν τίμιον μόχθον του.

Γιὰ δέκατο τέταρτον χρόνον ἡ Ἱ. Μητρόπολις Νικαίας ὀργάνωσε τὸ Ἱερατικὸν τῆς Συνεδρίου σὸν Πνευματικὸν καὶ Κοινωνικὸν τῆς Κέντρον, πού διήρκεσε ἀπὸ 10 - 11 Νοεμβρίου καὶ παρακολούθησαν τὴς ἐργασίας του ὅλοι οἱ Ἱεροκήρυκες, οἱ Ἐφημέριοι τῆς, Πρεσβύτεροι καὶ Διάκονοι.

Τὸ πρῶτ τῆς Δευτέρας 10 Νοεμβρίου σὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου («Παναγίτσα») Νικαίας ἐτελέσθη ἡ Θεία Λειτουργία, σὸν τέλος τῆς ὁποίας ὁ Σεβασμιώτατος ἐτέλεσε Μνημόσυνο τῶν κεκοιμημένων Κληρικῶν τῆς Μητροπολιτικῆς περιφέρειας.

Οἱ ἐργασίας τοῦ Ἱερατικοῦ Συνεδρίου ἤρχισαν με εἰσηγήσιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου ὁ ὁποῖος καὶ παρουσίασε τὸν ὁμιλητὴ τῆς πρώτης ἡμέρας αἰδεσιμολ. π. Γεώργιο Μεταλληνό, Δρ. Θεολογίας, Φιλολογίας, Ἐπιμελητὴ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Ὁ π. Γεώργιος εἰσηγήθηκε τὸ θέμα: «Προβληματολογία τοῦ Διαλόγου τῆς Ὁρθοδοξίας με τὸν Ρωμαιοκαθολικισμό».

Μετὰ τὴν ὁμιλία καὶ τὸ μικρὸν διάλειμμα, ἐπηκολούθησε εὐρυτάτη συζήτηση καὶ ὑποβλήθησαν ἀπορίες, στίς ὁποῖες πολὺ εὐστοχα ἀπάντησε ὁ ὁμιλητής.

Τὴν Τρίτῃ τὸ πρῶτ στίς 9 π.μ. ὁ Σεβασμιώτατος παρουσίασε τὸν ὁμιλητὴ τῆς δευτέρας ἡμέρας κ. Ἰωάννη Χατζηφῶτη, συγγραφέα, φιλόλογο καὶ ἱστορικόν, πού εἰσηγήθηκε τὸ θέμα: «Ἡ προσφορὰ τῆς Ὁρθοδοξίας».

Ὁ ὁμιλητής με πολὺ εὐστοχία ἀναφέρθηκε ἐπὶ τὴν μεγάλην προσφορὰ τῆς Ὁρθοδοξίας ἐπὶ τὴν γλῶσσαν, ἐπὶ τὴν ἀγιογραφίαν, σὸν ἔθνος μας.

Ἀκολούθησε, μετὰ τὸ διάλειμμα συζήτησι καὶ ὑποβλήθησαν πολλὰς ἀπορίες, στίς ὁποῖες ἀπάντησε με πειστικότηταν.

Κατόπιν ὁ Σεβασμιώτατος ἐκλείσει τὴς ἐργασίας τοῦ Ἱ. Ἱερατικοῦ Συνεδρίου με ἐμπνευσμένη ὁμιλία ἐπὶ τὴν ὁποία, τόνισε μετὰ τῶν ἄλλων τὰ ἑξῆς:

«Ὅλοι θέλομε τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν. Εἶναι ἐντολὴ τοῦ Χριστοῦ. Ὅμως δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ποτὲ με σφραγιασμὸν τῆς Ἀληθείας. Πρέπει νὰ γίνῃ πλήρης ἐνημέρωσι ἐπὶ τοῦ προβλήματος καὶ με θάρρος νὰ ἀντιμετωπισθῆ ὁ Διάλογος. Δὲν ἔχομε τὸ δικαίωμα νὰ πετάξομε τοὺς ἀγῶνας τῆς Ὁρθοδοξίας τῶσων αἰώνων. Ἐχομε τὸν ἀληθινὸν θησαυρὸν τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἄς μὴ τὴ χάσομε. Ὅχι ἐξαλλοι. Ἀλλὰ ἀμετακίνητοι ἐπὶ τὴν πίστην μας.»

Στὸ τέλος διαβάσθηκε Ψήφισμα τοῦ Συνεδρίου, τὸ ὁποῖον καὶ ἐγχορήγησε ἀπὸ τὸ σύνολο τῶν Κληρικῶν με ζωντὰ χειροροτήματα.

Ἱερά Μητρόπολις Πειραιῶς

Ἡ σύνθεσις τῆς «Ἐπιτροπῆς Γαζῆ» πού συνέταξε τὸ Σχέδιο Νόμου γιὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ οἰκογενειακοῦ δικαίου ἦταν μονομερής, ἀφοῦ τὴν ἀποτελοῦσαν μόνο νομικοὶ καὶ ὄχι καὶ ἐπιστήμονες ἄλλων εἰδικότητων. Οἱ λαθασμένους διαπιστώσεις τῆς ὁδήγησαν σὲ λαθασμένα συμπεράσματα καὶ προτάσεις, πού ξεπερνοῦν σὲ ἐλευθεριότητα πολλὰς δυτικῆς χώρας. Γι' αὐτὸ καλοῦμε τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Ἐθνικὴ Ἀντιπροσω-

πεία να μη επιτρέφουν επικίνδυνες αλλαγές στη δομή της οικογενείας και να μη προσβάλλουν την πίστι του Λαού...».

Αυτά ήταν τα κύρια σημεία ομιλίας του Σεβ. Μητροπολίτου Πειραιώς κ. Καλλινίκου ενώπιον χιλιάδων λαού, που είχε κατακλύσει τον Καθεδρικό ναό της Αγίας Τριάδος, την Τετάρτη 26 Νοεμβρίου. Ο ομιλητής αναφέρθηκε λεπτομερώς σε όλες τις προτάσεις της Έπιτροπής που δεν πρέπει επ' ουδενί να γίνουν αποδεκτές και κάλεσε τον Πειραιικό λαό «σε επαγρύπνηση επί του κινδύνου που διαγράφεται για το μέλλον της ελληνικής οικογενείας».

● Με πράξι του Σεβ. Μητροπολίτου που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» συνεστήθη στον Πειραιά «Ίδρυμα προστασίας υπερηλίκων ο Άγιος Σπυρίδων». Σκοπός του είναι η προστασία του γήρατος, ή στέγαση, αίτισι, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και φροντίδα υπερηλίκων, ανδρών και γυναικών. Θα στεγασθή προσωρινά στο επί της οδού Πλαττού 11 κτίριο της Μητροπόλεως.

Ίερά Μητρόπολις Φωκίδος

Την 15 - 17 Οκτωβρίου έ.έ. συνεκλήθη εν τῷ Μητροπολιτικῷ Ίερώ Ναῷ Ἀμφίσσης τὸ Ε΄ Γενικὸν Ίερατικὸν Συνέδριον τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως Φωκίδος. Τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ Συνεδρίου ἐτελέσθη Ἱερατικὴ θεία λειτουργία, τὴν δευτέραν ἡμέραν ἐτελέσθη Ἱερατικὸν συλλείτουργον καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν ἐτελέσθη θεία λειτουργία ὑφ' ἑνὸς ἱερέως.

Πρώτη Εἰσήγησις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φωκίδος με θέμα «τὰ ἠθικὰ προσόντα τοῦ ἱερέως». Δευτέραν Εἰσήγησιν ἔκαμιν ὁ Ἱεροκήρυξ τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως Πατρῶν Ἀρχιμ. Συμεὼν Χατζῆς με θέμα «ἡ ὑπὸ τοῦ ἱερέως γνῶσις τοῦ ποιμανινομένου ὡς βασικὴ προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου». Καὶ τρίτην Εἰσήγησιν ἔκαμιν ὁ Ἱεροκήρυξ τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως Φωκίδος Ἀρχιμ. Ἱερεμίας Φούντας με θέμα «περιφροῦρησις καὶ διαφώτισις τῶν ἐνοριτῶν ἀπὸ τοῦ κινδύνου τῶν αἱρετικῶν». Μεθ' ἑκάστην Εἰσήγησιν ἐπηκολούθη συζήτησις καὶ διατύπωσις πορισμάτων. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Συνεδρίου ἐγένετο ὑποδειγματικὴ τέλεσις ἱερῶν ἀκολουθιῶν καὶ ἐλύθησαν διάφοροι ἀπορίαι σχετικαὶ μετὰ τὰ ἱερατικὰ καὶ διοικητικὰ καθήκοντα τῶν ἐφημερίων. Αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου ἐληξάν με ἐπιμνημόσυνον δέησιν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν κεκοιμημένων κληρικῶν τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως Φωκίδος.

Ἐκκλησία Σερβίας

Ἀπὸ 21 - 25 Σεπτεμβρίου 1980 εἰς τὴν ἱστορικὴν Ἱεράν Μονὴν τῆς Ζίτοης, τῆς Κεντρικῆς Σερβίας, συνήλθον εἰς σύσκεψιν ἐκπρόσωποι τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν Ἀντικαλκηδονίων. Τὴν σύσκεψιν ὀργάνωσε τὸ Παγκόσμιον Συμβού-

λιον τῶν Ἐκκλησιῶν με θέμα: «Τὸ κήρυγμα καὶ ἡ διδασκαλία τῆς ὀρθοδόξου Πίστεως σημερον». Τὴν ἑναρξιν τῶν ἐργασιῶν ἐκήρυξεν ὁ Πατριάρχης Γερμανὸς ἐκφράσας τὴν ἐλπίδα ὅτι ἀπὸ τὴν σύσκεψιν αὐτὴν «θα προέλθουν θετικὰ καὶ ἐποικοδομητικὰ ἀποτελέσματα. Τοῦτο θὰ εἶναι πολὺ σημαντικὸν διὰ τὴν σημερινὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ζῶμεν εἰς ἓνα κόσμον πλήρη ἀντιθέσεων, διακυμάνσεων καὶ ἐμφανῶν μεταβολῶν.

Τὸ κῆμα τῶν τάσεων πρὸς ἐκσυγχρονισμόν καὶ μονοδερνοποίησιν κατακλύζει καὶ ἡμᾶς καὶ ἐπιβάλλεται ὡς πρόβλημα, μάλιστα δὲ καὶ ὡς προσταγὴ, ἔναντι τῶν ὁποίων ἡμεῖς δὲν θυνάμεθα νὰ μεινωμεν ἀδιάφοροι καὶ κωφοί, ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τὰς ἐξωτερικὰς ἐκείνας μεταβλητὰς μορφὰς αἱ ὁποῖαι δὲν θίγουν καὶ δὲν προσβάλλουν τὴν οὐσίαν τῆς πίστεώς μας καὶ τῶν παραδόσεών μας».

Κατὰ τὴν σύσκεψιν ἐγένοντο αἱ ἐξῆς εἰσηγήσεις: «τὸ κήρυγμα εἰς τὰς Ἱερουργίας», «ἡ διδακτικὴ καὶ ἡ κηρυγματικὴ διακονία τοῦ ἱερέως», «τὸ κήρυγμα καὶ ἡ διδασκαλία τῆς χριστιανικῆς πίστεως σήμερον», ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐγένοντο πολλὰ σχόλια καὶ συζητήσεις εἰς τὰς ὁποίας ἔλαβον τὸν λόγον πολλοὶ σύνεδροι. Εἰς τὸ τέλος τῶν ἐργασιῶν ἐξεδόθη καὶ σχετικὸν ἀνακοινωθέν.

Τὴν 7ην Σεπτεμβρίου τρέχοντος ἔτους ἐτελέσθη εἰς τὸ ἐν Πιρὸτ ἐλληνικὸν στρατιωτικὸν νεκροταφεῖον ἐτήσιον μνημόσυνον τὸ ὁποῖον διοργάνωσε ἡ ἐν Βελιγραδίῳ Πρεσβεία τῆς Ἑλλάδος. Τοῦ μνημοσύνου προέστη ὁ Ἐπίσκοπος Νύσσης Εἰρηναῖος, παρέστη δὲ καὶ ἀντιπροσωπεῖα τοῦ Πατριάρχου Γερμανοῦ, ἐκπρόσωποι τῶν τοπικῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν καὶ πλήθος κόσμου. Τμήμα στρατοῦ ἀπέδωσε τιμὰς καὶ κατετέθησαν στέφανοι ὑπὸ τῶν ἐλληνικῶν καὶ γιουγκοσλαβικῶν ἀρχῶν. Ἐκ τῶν Ἑλλήνων παρέστησαν μέλη τοῦ προσωπικοῦ τῆς Πρεσβείας με ἐπικεφαλῆς τὸν στρατιωτικὸν ἀκόλουθον κ. Παπανέστοραν καὶ τὸν Γραμματέα τῆς Πρεσβείας κ. Ἡλιόπουλον.

Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, με ἀπόφασιν τῆς Ἱεραρχίας τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας, ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ίερᾶς Συνόδου μετέβη ἐπανειλημένως εἰς Ζάγκρεμπ γιὰ νὰ συζητήσῃ μετὰ τῶν ἀρμοδίων ἐκπροσώπων τῆς τοπικῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας τῆς Κροατίας, τὸν τρόπον τῆς συγκεντρώσεως καὶ ἐπιστροφῆς εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ τὰ μοναστήρια τῆς Σερβίας καὶ τῆς Βοϊθοντίας τῶν ἐκκλησιαστικῶν κειμηλίων τὰ ὁποῖα ἤρπάζθησαν ἀπ' αὐτὰ καὶ μετεφέρθησαν εἰς τὸ Ζάγκρεμπ, κατὰ τὸν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον, ὑπὸ τῆς «Κυβερνήσεως τῶν Οὐστάσιδων», τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐγκαταστήσει εἰς τὰ μέρη αὐτὰ ἡ Χιτλερικὴ Γερμανία. Ἐκφράζονται ἐλπίδες ὅτι τελικὰ, ὑστερα ἀπὸ 40ετῆ «αἰχμαλωσίαν», τὰ πολύτιμα αὐτὰ κειμήλια τῆς ὀρθοδόξου Σερβικῆς Ἐκκλησίας θὰ ἐπαναφερθοῦν καὶ θὰ ἐπανέλθουν εἰς τοὺς Ναοὺς, τὰς Μονὰς καὶ τὰ ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ ἱδρύματα εἰς τὰ ὁποῖα ἀνήκουν.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Τίτου Ἐμμ. Ματθαίακη, Μητροπολίτου πρ. Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου. Θέμα τα τοῦ ἁμθωγος, τόμος α', Ἀθήναι 1980, σελ. 776.

Ὁ τόμος οὗτος ἐκδοθεὶς προσφάτως, περιέχει θέματα τοῦ ἁμθωγος, ἅτινα συνέγραψεν ὁ γνωστὸς καὶ πολυγραφώτατος Σεβ. πρ. Παραμυθίας κ. Τίτος. Πρόκειται περὶ ὀγκώδους τόμου, καλαισθήτου, μεγάλου σχήματος, περιέχοντος θέματα Ὀμιλητικῆς, εἰλημμένα ἐκ τῶν ἀναγνωσκομένων καθ' ὅλας τὰς Κυριακὰς Εὐαγγελικῶν περιοχῶν. Εἰς πολλὰς μάλιστα ἐξ αὐτῶν ἀναπτύσσονται πλείονα τοῦ ἐνὸς θέματα. Οὕτως ἐξυπηρετοῦνται καλλίτερον οἱ Κήρυκες τοῦ θείου Λόγου, πολλῶν δὲ μᾶλλον οἱ εἰς τὸ αὐτὸ συνήθως ἀκροατήριον ἀπευθυόμενοι. Ὡς ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ βιβλίου τούτου ἀναφέρει ὁ Σεβ. συγγραφεύς, τὰ θέματα ταῦτα ἀπετέλεσαν τὴν θάσιν πολλῶν ἐκφωνηθέντων ὑπ' αὐτοῦ λόγων κατὰ τὴν μακρὰν τούτου κηρυκτικῆν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διακονίαν.

Μετὰ πολλῆς σαφηνείας καὶ γλαφυρότητος καταγίνεται καὶ εἰς ἐκτενῆ ἐκθεσιν τῶν ἰδεῶν τοῦ θείου λόγου κατὰ λίαν μεθοδικὸν καὶ συστηματικὸν τρόπον, ποιούμενος θαυμάσιον χρῆσιν ῥήσεων τῆς τε Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῶν ἔργων τῶν Θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ κήρυξ τοῦ θείου λόγου δύναται νὰ ἀρυσθῆ ὕλικὸν πρὸς σύνταξιν σχεδιαγραμμάτων τῶν ἐπ' ἁμθωγος κηρυγμάτων αὐτοῦ, ὡς καὶ ὁ Σεβ. συγγραφεύς σημειοῖ ἐν τῷ προλόγῳ αὐτοῦ.

Ἐν τῷ προλόγῳ ὁ Σεβ. ἐξαιρεῖ καὶ ταῦτα. «Ὁ ῥήματα ζωῆς αἰωνίου περιέχων θεῖος Λόγος εἶναι πάντοτε ὁ αὐτός, προκειμένου ὅμως νὰ γίνῃται οὗτος καταληπτός καὶ συμβάλλῃ εἰς τὴν πνευματικὴν τελείωσιν τῶν πιστῶν, χρήζει καταλλήλου ἐπεξηγήσεως καὶ ἀναπτύξεως διὰ τοῦ προφορικοῦ λόγου τοῦ κηρύττοντος αὐτὸν συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ὀμιλητικῆς. Ὡς ἐκ τούτου ἢ μετὰ πολλῆς ἀπλότητος, σαφηνείας, χάριτος καὶ πειθοῦς ἐξαγγελία τῶν ῥημάτων τοῦ θείου Λόγου ὑπὸ τοῦ κηρύσσοντος αὐτόν, φέρει τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα εἰς τοὺς ἀκροατούμενους αὐτόν».

Τὰ χρησιμοποιούμενα σχήματα τοῦ λόγου, αἱ παραστάσεις καὶ τὰ παραδείγματα, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη ἐπεξηγήσις τῶν θείων τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ ῥημάτων, ἐκτιθεμένη εἰς πολλὰ ἐξ αὐτῶν μετ' ἀπολογητικῆς τινος ὕψης, καθιστᾷ ταῦτα εὐσύνοπτα, καταληπτά, ἐπαγωγικά καὶ λίαν ἐποικοδομητικά.

Εἰς τὴν ὑπάρχουσαν παρ' ἡμῖν πλουσίαν βιβλιογραφίαν τῆς Ὀμιλητικῆς, προστίθεται ἐπὶ πλέον ἐν λίαν

ἀξιόλογον καὶ σύγχρονον ἔργον, συστηματικῶς καὶ μεθοδικῶς γεγραμμένον, ἐξυπηρετοῦν τὸν σκοπὸν τοῦ ἐπ' ἁμθωγος κηρύγματος.

Ὅτι χάριν τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν κηρύκων τοῦ θείου Λόγου συνέγραψεν οὗτος τὸ βιβλίον τούτου, ἰδιαιτέρως μνημονεύεται ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῷ προλόγῳ τούτου. Ἴδου ἀκριβῶς ὅσα οὗτος περὶ αὐτοῦ γράφει:

«Εἰς τὴν λίαν τεταραγμένην σύγχρονον ἐποχὴν τῆς ὕλης καὶ τῆς συγχύσεως τῶν ἰδεῶν, ὁ ἁμθωγος τῆς Ἐκκλησίας διακηρύττων τὸν θεῖον λόγον πρὸς πᾶσαν κατεβύθυνσιν, διαφωτίζει τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τῆς ἀδριότητος ἀνάγκης τοῦ προσανατολισμοῦ πρὸς τὸν Χριστιανισμόν, καθοδηγῶν αὐτοὺς πρὸς τὸν Σωτήρα Κύριον, τὸν μόνον δυνάμενον νὰ λυτρώσῃ καὶ σώσῃ τὸν κόσμον ὅλον ἐκ τῶν δεινῶν αὐτοῦ. Ὡς ἐκ τούτου ἢ ἀνασύνταξις τῶν πνευματικῶν δυνάμεων τῶν ἐργατῶν τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ καὶ ἢ διὰ τῆς δυνάμεως τῆς Χάριτος Αὐτοῦ εὐσυνείδητος ἐνάσκησις τοῦ ἱεροῦ τούτων ὑπουργήματος, συντελεῖ εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ ἡθικὴν ἀνάγνυσιν πολλῶν ἀνθρώπων. Ἀλλὰ καὶ οἱ θεοσεβεῖς χριστιανοί, ὡς ἐνεργὰ καὶ ζῶντα μέλη τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, συμβάλλουν τὰ μέγιστα εἰς τὴν διάδοσιν καὶ ἐπικράτησιν τοῦ Χριστιανικοῦ Εὐαγγελίου...».

Τὸ βιβλίον εἶναι λίαν ἀξιόλογον, εὐχόμεθα δ' ὀλοφύχως, ὅπως ἐπακολουθήσῃ καὶ ἡ ἐκδοσις τῶν ἐτέρων δύο τόμων τῆς τριτοῦ σειρᾶς τῶν «Θεμάτων τοῦ ἁμθωγος», ὅτε θὰ ὀλοκληρωθῇ τὸ ὅλον καὶ ἄρτιον τοῦ Σεβ. συγγραφεύς περισπούδαστον καὶ ὠφελιμώτατον ἔργον.

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Ἀκαδημαϊκός

Ν. Π. Βασιλειάδης, Τὸ μυστήριον τοῦ θανάτου. (Ἐκδοσις Ἀδελφότητος Θεολόγων «ὁ Σωτήρ»). Ἀθήναι 1980, σελ. 564, σχ. 8ον.

Διὰ τῆς παρουσίας συγγραφεῆς ὁ καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων σπουδαίων ἔργων γνωστὸς θεολόγος Ν. Π. Βασιλειάδης πραγματεύεται τὸ μυστήριον τοῦ θανάτου καὶ κατ' ἐπέκτασιν καὶ τὰ ἄλλα θέματα τῆς Ἐσχατολογίας, τοῦ τελευταίου τούτου τμήματος τῆς Δογματικῆς, τὸ ὁποῖον ἐκλαϊκευμένον προσφέρεται κατὰ τρόπον εὐληπτον καὶ ἐποικοδομητικὸν εἰς τὸν πιστὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ, ἄνευ μειώσεως τῆς ἐπιστημονικῆς ἀξίας τοῦ ἔργου. Ἡ Ἐσχατολογία ἐκπαλαί συνεκίνησε καὶ συγκινηεὶ ὄλους τοὺς ἀνθρώπους ὄλων τῶν ἐποχῶν καὶ καταστάσεων, τοὺς προσπαθοῦντας νὰ σχηματίσωσι ἀμυδράν τινα ἰδέαν τῶν κατ'

αυτήν, ὡς ἄλλοτε ὁ Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ ὄρους τῆς ἐπηγγελημένης γῆς, καθ' ὅσον ἐν τῇ παρουσίᾳ ζωῇ οἱ ἄνθρωποι γινώσκουσι τὰ ἔσχατα μόνον «ἐκ μέρους» καὶ ἐν πίστει καὶ ἐλπίδι «δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι» (Α' Κορ. 13, 12-13). Εἰδικώτερον πέπλος μυστηρίου καλύπτει τὰ κατὰ τὸν θάνατον, ὅστις, ἐνῶ διὰ τοὺς πιστεύοντας χριστιανούς εἶναι διάβασις ἐκ τῆς παρουσίας προσκαιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν ζωὴν, πρὸς «ἄλλην βιοτὴν αἰώνιον», ἀντιθέτως, κατὰ τὸν σ., «ἡ φυσιοκρατία ὑποστηρίζει ὅτι ὅλα εἶναι μία ρυθμικὴ ἐναλλαγὴ ζωῆς καὶ θανάτου· ὁ ρομαντισμὸς βλέπει τὸν θάνατον μὲ διάθεσιν μυστικιστικὴν ἢ «μοντέρνα» παιδαγωγικὴν προτιμᾷ τὴν σιωπὴν, θέλουσα νὰ ἀπευθύνεται εἰς... ἀθανάτους· ὁ φρουδισμὸς καὶ ὁ ὑπαρξισμὸς ἀντιμετωπίζουν τὸν θάνατον μὲ αἰσιοδοξίαν καὶ μελαγχολίαν· ἢ ἀθεῖα ἀδυνατεῖ νὰ ἀπαντήσῃ...». Ἄλλοι δὲ ἄλλως κρίνουσιν τὸν θάνατον, (βλ. φιλοσοφικὰς ἀπόψεις περὶ τοῦ θανάτου ἐν Ἰ. Θεοδωρακοπούλου, Μελέτη θανάτου, 1977), ὅστις ὅμως παραμένει πάντοτε ἡ μεγαλύτερα καὶ ἀδυσώπητος πραγματικότης δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐξαιρέσεως, ὁ «ἀπροσώποληπτος ἐκβιαστής τοῦ γένους ἡμῶν», κατὰ τὸν ἱερόν Χρυσόστομον, ὁ «ἔσχατος ἐχθρὸς» ἡμῶν, κατὰ τὸν ἀπόστολον Παῦλον (Α' Κορ. 15,26).

Ὅλον τὸ περισπούδαστον περιεχόμενον τοῦ ἀνα χεῖρας βιβλίου ἀναπτύσσεται ἐν 29 κεφαλαίοις, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ μὲν πρῶτα 21 ἐξαντλοῦσι τὸ περὶ τοῦ θανάτου κύριον θέμα (σ. 17-377), τὰ δὲ ἐπόμενα 8 κεφάλαια ἀναφέρονται εἰς ἕτερα συναφῆ ἔσχατολογικὰ θέματα (σ. 378 - 553). Καὶ πρῶτον ἀναπτύσσεται ἡ ὀρθόδοξος διδασκαλία περὶ τῆς εἰσόδου τοῦ θανάτου εἰς τὸν κόσμον, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀγιογραφικῆς διδασκαλίας Γενέσ. 2, 16 ἔξ. πρῶτον μὲν ὡς πνευματικὸν θάνατον, ἥτοι ὡς χωρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, εἶτα δὲ, ὡς συνειδήσεως αὐτοῦ, καὶ ὡς πνευματικὸν θάνατον, ἥτοι ὡς χωρισμὸν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος (βλ. καὶ Ν. Ε. Μητσοπούλου, Ὁ θάνατος, πνευματικὸς, σωματικὸς, αἰώνιος, 1973). Τοιοῦτοτρόπως ἀπὸ τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος κατέστη καθολικὸν φαινόμενον, καθ' ὅσον «ἐν τῷ Ἀδάμ πάντες ἀποθνήσκουσιν» (Α' Κορ. 15, 22), καὶ οὕτως ὁ θάνατος «εἰς πάντας ἀνθρώπους διήλθεν, ἐφ' ὃ πάντες ἡμάρτον» (Ρωμ. 5, 12). Ἐπειδὴ, «καταμειχθέντος ἀπαξ τοῦ θανάτου τῇ φύσει, συνδιεξήλθε ταῖς τῶν τικτομένων διαδοχαῖς ἢ νεκρότης» καὶ ἡ φθορά, καθ' ὅσον ὁ Ἀδάμ μετὰ τὴν ἁμαρτίαν «ἐπαιδοποίησε... καὶ οἱ ἐξ αὐτοῦ γεγονότες ὡς ἀπὸ φθαρτοῦ φθαρτοὶ γεγόνασιν» (Γρηγορίου Νύσσης, Ἐξήγγ. ἄσμ. ἄσμ. ὁμλ. 12, PG 44, 1021. Ἀναστασίου Συναΐτου, Ἐρωταποκρ. ἐκ διαφ. κεφ. 143, PG 89, 796). Ἄλλ' ὁ βιολογικὸς θάνατος δὲν σημαίνει τὸ τέλος τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως καὶ προσωπικότητος, ἀλλὰ σημαίνει τὸν χωρισμὸν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ ἐπομένως τὸ τέλος τῆς σωματικῆς καὶ ἐπιγείου ζωῆς του, ἐνῶ ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὴν ψυχὴν ἐξακολουθεῖ νὰ ζῆ καθ' ἕτερον πνευματικὸν τρόπον ὑπάρξεως. Ὁ δὲ τὸν χωρισμὸν τοῦ σώματος («σκεύους») ἀπὸ τῆς ψυχῆς καὶ τῆς διαλύσεως αὐτοῦ θάνατος ὠκονομήθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ φιλανθρώπως, ἵνα «μὴ δικαιώσῃ ἡμῖν ἢ ἐμψυεῖσα κακία, προνοία κρείττον· θανάτῳ τὸ σκεῦος πρὸς και-

ρὸν διαλύεται, ἵνα τῆς κακίας ἐκρυεῖσθαι ἀναπλασθῇ τὸ ἀνθρώπινον καὶ ἀμιγῆς κακίας τῷ ἐξ ἀρχῆς ἀποκατασταθῇ δίψ» (Γρηγορίου Νύσσης, Λόγ. εἰς Πουλχερίαν, PG 46, 877). Τοιοῦτοτρόπως ὁ ἄνθρωπος «κερδαίνει τι κἀναυθα, τὸν θάνατον καὶ τὸ διακοπῆναι τὴν ἁμαρτίαν, ἵνα μὴ ἀθάνατον ἢ τὸ κακόν· καὶ γίνεται φιλανθρωπία ἢ τιμωρία» (Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγ. 38, 12, PG 36, 324). Ὡστε «ὁ θάνατος συμφερόντως ὠκονομήθη» (Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Εἰς Γεν. ὁμλ. 18, 3, PG 53, 151, βλ. καὶ 47, 429), «ἵνα μὴ τὸ κακὸν ἀθάνατον γένηται» (Νεκρώσιμος Ἀκολουθία Εὐχολογίου, βλ. αὐτ. σ. 96 ἔξ.).

Ἐν συνεχείᾳ ὁμλεῖ ὁ σ. περὶ τῆς σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου ὡς ἀπαρχῆς καταλύσεως τοῦ θανάτου, περὶ τῆς σταυρώσεως ὡς καταργήσεως τοῦ θανάτου, περὶ τῆς καθόδου τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν ἅδην καὶ τῆς νίκης αὐτοῦ κατὰ τοῦ θανάτου, περὶ τῆς ἀναστάσεως, τῆς ἀναλήψεως καὶ τῆς πεντηκοστῆς, δι' ὧν κατενικήθη ὁ θάνατος καὶ «γένος ἐγένετο ἐν Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων» (Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Εἰς Ἀγάληψιν 16, PG 52, 789). Ἐπὶ πλέον δὲ ἀναπτύσσονται καὶ ἄλλα στοιχεῖα τῆς περὶ θανάτου ὀρθοδόξου διδασκαλίας (σ. 118 - 377). Ἀκολουθῶς, κατὰ προέκτασιν τῆς διδασκαλίας ταύτης, ἐξετάζονται καὶ ἄλλα συναφῆ ἔσχατολογικὰ θέματα, ὡς τὸ περὶ μέσης καταστάσεως τῶν ψυχῶν, τῶν ἱερῶν μνημοσύνων, τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν καὶ δὴ καὶ τῶν σωματίων, τῆς καθολικῆς κρίσεως, τῆς συντελείας τοῦ κόσμου, τῆς αἰωνίου καὶ μακαρίας ζωῆς τῶν δικαίων καὶ τῆς αἰωνίου κολάσεως τῶν ἁμαρτωλῶν (σ. 378 - 553). Διὰ τούτων συμπληροῖ ὀλόκληρον τὴν ἔσχατολογίαν ὁ σ., ἀποδεικνύων ἀγιογραφικῶς ὅτι «ἡ ψυχὴ συνεχίζει νὰ ἔχη ἴδιαν ὑπόστασιν καὶ ὑπαρξίν μετὰ τὸν χωρισμὸν τῆς ἀπὸ τοῦ σώματος» (Ματθ. 10, 28, πρβλ. καὶ 17, 1 ἔξ. Λουκ. 23, 43, πρβλ. καὶ 16, 19 ἔξ. Β' Κορ. 5, 8 κ.λπ.), καθ' ὅσον «τίποτε δὲν ἐμποδίζει τὴν ψυχὴν νὰ ζῆ καὶ νὰ διανοῆται, ἐπειδὴ ἐχωρίσθη ἀπὸ τοῦ σώματος, διότι αὐτὴ εἶναι ἡ καθ' αὐτὸ ὑπαρξίς μας, τὸ κέντρον ὄλων τῶν ἐνεργειῶν καὶ τῶν σκέψεών μας» (σ. 379).

Ἄλλὰ τῶν τελευταίων τούτων ἔσχατολογικῶν δογμάτων εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ παραλείψωμεν ἐναυθα τὴν περαιτέρω ἀνάλυσιν, φειδόμενοι τοῦ χώρου τοῦ περιοδικοῦ. Ὅθεν περιοριζόμεθα νὰ ἐξάρωμεν γενικῶς τὴν ἀπὸ δογματικῆς ἐπόψεως πληρότητα τῆς ἀναπτύξεως καὶ τούτων καὶ πάντων τῶν προηγουμένων θεμάτων περὶ τοῦ μυστηρίου τοῦ θανάτου. Ὁ σ., διακρινόμενος ἐπὶ θεολογικῆ εὐρυμαθείᾳ καὶ ἐπὶ ὀρθοδόξῳ ἐκκλησιαστικῷ φρονήματι καὶ διώματι, ἐκλαϊκεύει εὐμεθέδως τὴν περὶ πάντων τούτων ἀγιογραφικὴν διδασκαλίαν, χρησιμοποιῶν πρὸς διαφώτισιν καὶ κατανοήσιν αὐτῶν δαψιλῶς τὰς ἀναλύσεις καὶ ἐρμηνείας πολυαριθμῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ προτίμησιν ἀνατολικῶν. Οὕτω χρησιμοποιεῖ κατὰ πρῶτον καὶ κύριον μὲν λόγον τοὺς Ἰωάννην Χρυσόστομον, Μ. Βασίλειον, Ἰωάννην Δαμασκηνόν, Μ. Ἀθανάσιον, Γρηγόριον Νύσσης καὶ Γρηγόριον Θεολόγον, εἶτα δὲ ὁμοίως τοὺς Ἰγνάτιον Ἀντιοχείας, Κλήμεντα Ρώμης, Ἰουστίνον, Ἀθηναγόραν, Θεόφιλον Ἀντιο-

χειάς, Είρηναίον, Κλήμεντα Ἀλεξανδρέα, Ὀριγένην, Μεθόδιον Ὀλύμπου, Εὐσέβιον Καισαρείας, Εὐφραίμ Σύρον, Κύριλλον Ἱεροσολύμων, Μακάριον Αἰγύπτου, Καισάριον, Παχώμιον, Μ. Ἀγτώνιον, Ἐπιφάνιον Κύπρου, Αὐγουστίνον, Κύριλλον Ἀλεξανδρείας, Διονύσιον Ἀρεοπαγίτην, Μάξιμον Ὁμολογητήν, Ἡσύχιον, Ἰσαάκ Σύρον, Ἰωάννην Σιναίτην, Ἀναστάσιον Σιναίτην, Θεόδωρον Στουδίτην, Φώτιον Κωνσταντινουπόλεως, Συμεὼν νέον θεολόγον, Συμεὼν Θεσσαλονίκης, Γρηγόριον Παλαμᾶν, Νικόδημον Ἀγιορείτην καὶ πολλοὺς ἄλλους. Ἐντεῦθεν δὴλον, ὅτι ὁ σ. γινώσκει τὴν πατερικὴν δογματικὴν διδασκαλίαν, κινούμενος ἀνέγος αὐτῆς, καὶ χρησιμοποιοῦ αὐτὴν ἐπιτυχῶς πρὸς θεμελίωσιν τῶν ὀρθόδοξων δογμάτων, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ καθῆκον παντὸς ὀρθοδόξου θεολόγου, καθ' ὅσον ἀκριβῶς τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν εἰδοποιὸν διαφορὰν μεταξὺ τῆς ὀρθοδόξου καὶ τῆς ἑτεροδόξου Δογματικῆς. Ὅθεν εἶναι ἀκρως λυπηρόν, ὅτι ὑπάρχουσι Ἕλληνές τινες ὀρθόδοξοι θεολόγοι, οἵτινες συγγράφουσι χρησιμοποιοῦντες τὴν ἑτερόδοξον διαλεκτικὴν καὶ διδασκαλίαν, καὶ οὐχὶ τὴν ὀρθόδοξον πατερικὴν τοιαύτην, ἀπομακρυνόμενοι — ἄλλοι περισσότερον καὶ ἄλλοι ὀλιγότερον — τῆς ὀρθοδόξου θεολογικῆς σκέψεως καὶ διαλεκτικῆς τῶν ἱερῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν. Ἀντιθέτως ἐν τῷ κρινόμενῳ ἔργῳ τούτῳ πᾶσαι αἱ χρησιμοποιοηθεῖσαι πολυάριθμοι πηγαὶ εἶναι μόνον πατερικαὶ (μετὰ τινῶν καὶ ἐκ τῆς ὀρθοδόξου λατρείας), ὡς καὶ ἡ χρησιμοποιοηθεῖσα νεώτερά διδασκαλία εἶναι μόνον ὀρθόδοξος. Δι' ὃ τὸ σύγγραμμα τοῦτο δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς αξιολογώτατη συμβολὴ εἰς τὴν καὶ ὑπ' ἄλλων συγχρόνων ὀρθοδόξων θεολόγων καταβαλλομένην προσπάθειαν δημιουργίας νεοπατερικῆς ὀρθοδόξου Θεολογίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας, ὡς ἐπὶ ἀδαμαντίνης θάσσεως, δέον νὰ ἐδράζῃται ἡ μία, ἀγία, καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία. Διὰ πάντα ταῦτα πολλὰ ὀφείλονται χάριτες εἰς τὸν συγγραφέα τοῦ διδύλου τούτου καὶ ἄλλων προηγουμένων παραδοσιακῶν θεολόγων Ν. Π. Βασιλειάδην διὰ τὴν ὄλην πολύτιμον προσφορὰν αὐτοῦ εἰς τὴν νεοελληνικὴν ὀρθόδοξον Θεολογίαν καὶ διὰ τὴν ὑπὸ πατερικῶν πνεύμα ἀξιόμιμῆτον διαπραγματεύσιν τῶν θεολογικῶν θεμάτων του.

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΚΑΡΜΙΡΗΣ, Ἀκαδημαϊκός

Ἄθω Γ. Τσοῦτσου, Συμβούλου Ἐπικρατείας - Καθηγητοῦ Παν/μίου, Διοικήσεις καὶ Δίκαιον. Ἀφιέρωμα εἰς τὴν 50ετίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Ἀθήναι 1979 σ. 385.

1. Μὲ ποίαν τινὰ καθυστέρησιν παρουσιάζομεν τὸ ἐξαίρετον τοῦτο ἔργον τοῦ διακεκριμένου ἐπιστήμονος νομομαθοῦς, Ἄθω Γ. Τσοῦτσου, Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ Καθηγητοῦ Παν/μίου, καίτοι φιλοφρόνως ἀπεστάλη εἰς ἡμᾶς τὸ ἔργον σχεδὸν ἅμα τῇ ἐμφανίσει του. Ἡ καθυστέρησις ὀφείλεται εἰς τὸν στεγνὸν χώρον τῆς δημοσιεύσεως πλήθους προηγηθέντων ἔργων πρὸς παρουσίαν. Ἐλπίζομεν ὅτι ὄχι μόνον ὁ συγ-

γραφεὺς τοῦ ἔργου, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀποστέλλοντες ἐπιστημονικὰ ἔργα πρὸς παρουσίαν ἐν τοῖς Ἐκκλησιαστικαῖς Περιοδικαῖς καὶ μάλιστα τῇ «Θεολογία», νὰ συγχωροῦν τὴν δι' εὐνοήτους λόγους καθυστέρησιν τῆς διδλοκρισίας.

2. Ὁ γνωστὸς καὶ ἐκ πλήθους ἄλλων ἐπιστημονικῶν μελετῶν, ἀναφερομένων κυρίως εἰς τε τὸ Δημόσιον καὶ τὸ τῆς Διοικήσεως Δίκαιον, ὡς καὶ εἰς τὰ ἀσκούοντα τὴν δημοσίαν διοίκησιν ἀρμόδια ὄργανα τῆς Πολιτείας, παραδίδει εἰς τὴν δημοσιότητα εἰς ἐνιαῖον τόμον μελέτας, κατὰ διαστήματα διάφορα συνταχθεῖσας, ἀναφερομένας εἰς προβλήματα νομικῆς φύσεως τῆς δημοσίας κυρίως διοικήσεως. Ὡς ἐν τῷ Προλόγῳ ὁ σ. ἀναφέρει: «Αἱ μελέται κατατάχθησαν εἰς εὐρύτερας ἐνότητας, στρεφόμενας περὶ δύο βασικὰς ἐννοίας: τὴν δ ἡ μ ο σ ί α ν δ ι ο ί κ η σ ι ν ἄφ' ἐνὸς καὶ τὴν δ ι ο ί κ η τ ι κ ῆ ν δ ι κ α ι ο σ ὄ ν η ν ἄφ' ἑτέρου» (σ. 10). Οὕτω πῶς δικαιούται τις νὰ χαρακτηρίσῃ τὸ ἔργον «σύστημα διοικητικοῦ δικαίου».

3. Τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἔργου ἐπισημαίνει ὁ ἐν τέλει Πίναξ περιεχομένων: Μέρος Α' Δ ἡ μ ο σ ί α δ ι ο ί κ η σ ι ς: Χαρακτηριστικὰ τῆς διοικήσεως: Ἐννοια καὶ περιεχόμενον τῆς διοικήσεως. Β' Ἐξουσία καὶ διοικήσις. Γ' Δημοσία διοικήσις καὶ πολιτικὴ. Δ' Σχέσεις διοικήσεως καὶ διοικουμένων. Ε' Γραφειοκρατία καὶ τεχνοκρατία. ΣΤ' Τὰ συμπεράσματα δύο συνεδρίων εἰς τὰς Η.Π.Α. Ἡ ὑψηλὴ στάθμη τῆς δημοσίας διοικήσεως, προϋπόθεσις τῆς οικονομικῆς καὶ πολιτικῆς ἀναπτύξεως. Τ ἰ τ λ ο ς ΙΙ: Νομικὴ ρύθμισις τῆς διοικήσεως: Ζ' Ἡ ἀρχὴ τῆς νομιμότητος τῆς διοικήσεως. Η' Αἱ πράξεις τῆς δημ. διοικήσεως. Θ' Ἐνσωμάτωσις τῶν διοικητικῶν πράξεων, ἰδίᾳ ἐπὶ ἀναφορὰς παραπόνων ἀξιωματικοῦ. Ι' Ἡ ἀκρόασις τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐν τῇ διοικητικῇ διαδικασίᾳ. ΙΑ' Κριτήρια διακρίσεως τοῦ διοικ. δικαίου ἔναντι τοῦ ἀστικοῦ. Τ ἰ τ λ ο ς ΙΙΙ: Προσωπικὸν τῆς διοικήσεως: ΙΒ' Ἡ προαγωγικὴ ἐξέλιξις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. ΙΓ' Ἡ ἐπὶ τοῦ μισθοῦ ἀξίωσις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. ΙΔ' Αἱ ὑπηρεσιακαὶ ἐκθέσεις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. ΙΕ' Ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ προσωπικοῦ τῆς δημοσίας διοικήσεως.—Μ ἔ ρ ο ς Β': Δ ι ο ί κ η τ ι κ ῆ δ ι κ α ι ο σ ὄ ν η: Τ ἰ τ λ ο ς Ι. Διοικητικαὶ διαφοραὶ: ΙΣΤ' Αἱ διοικητικαὶ διαφοραὶ κατὰ τὰς ἐν Γαλλίᾳ θεωρίας. ΙΖ' Αἴτησις ἀκυρώσεως καὶ χρηματικαὶ διαφοραὶ. ΙΗ' Αἴτησις ἀκυρώσεως καὶ πράξεις ἰδιωτικοῦ δικαίου. ΙΘ' Ἡ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῶν διοικητικῶν πράξεων ὡς μέσον προστασίας τῶν διοικουμένων. Κ' Ἡ ρύθμισις τῆς δικονομίας τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων καὶ αἱ ἐφαρμοστέαι ἐπ' αὐτῶν γενικαὶ δικονομικαὶ ἀρχαί. Τ ἰ τ λ ο ς ΙΙ: Σ υ μ β ο ῦ λ ι ο ν τ ῆ ς Ἐ π ι κ ρ α τ ε ί α ς: ΚΑ' Ὁ θεσμὸς τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὡς παράγων τῆς διοικητικῆς δικαιοσύνης. Μελέτη συγκριτικοῦ δικαίου. ΚΒ' Ὁ θεσμὸς τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἰς τὸ Σύνταγμα τοῦ 1864. ΚΓ' Ἡ ἀνίδρυσις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας διὰ τοῦ Συντάγματος τοῦ 1927. ΚΕ' Πρόσφατοι μεταρρυθμίσεις

τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας». — Εἰκόνας — Εὐδρετήριον.

4. Ἡ παράθεσις τῶν ἀρκτικῶν κεφαλαίων, ἡ διαίρεσις καὶ ἡ μέθοδος τῆς ἐν συστήματι ἐπιστημονικῆς διεργασίας τῶν θεμάτων, δικαιολογεῖ τὴν ἀνωτέρω ἀποφιν ὅτι πρόκειται κατ' οὐσίαν περὶ συστηματικῶν ἐργῶν διοικητικῶν δικαίου. Καὶ μόνῃ ἡ παράθεσις τῶν κεφαλαίων δίδει καὶ εἰς τὸν μὴ εἰδικὸν τὴν ἀξιολογικὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἔργου. Πᾶσαι αἱ ἐπὶ μέρους νομικαὶ πτυχαὶ τοῦ δικαίου ἀποβλέπουσιν ἀσφαλῶς εἰς τὴν ὁρθὴν κατανόησιν τῶν ἐπὶ μέρους προβλημάτων ἐν τῇ πράξει καὶ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ διοικητικῶν δικαίου. Καίτοι μὴ εἰδικοί νομικοί, ἄς ἐπιτραπῇ νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ δικαίου, μάλιστα ἐν τῇ διοικήσει τῆς Πολιτείας, ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπὸ τὴν ἠθικὴν προσωπικότητα τοῦ καλουμένου πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν νομικῶν διατυπώσεων ὀργάνου τῆς διοικήσεως. Ἐκ τούτου ὕψιστον καθήκον τῆς Πολιτείας εἶναι ἡ ἀρίστη ἐπιλογή τῶν ὑπηρεσιακῶν ὀργάνων τῆς διοικήσεως. Τὸ ἀνὰ χεῖρας ἔργον, γεγραμμένον μετ' ἐπιστάσις καὶ ἀναφερόμενον εἰς ὅλας τὰς ἀκτίνας τῆς δραστηριότητος τῶν ὀργάνων τῆς διοικήσεως, ἀποτελεῖ ἐξαιρετικὸν δοῦν ἔργον ἐφαρμογῆς τοῦ διοικητικῶν δικαίου.

Κ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Ἀκαδημαϊκὸς

Παύλου Γρηγορίου (Γκαρώ), Π ο ρ ε ί α π ρ ὸ ς τ ῆ ν Ἐ ν ὅ τ η τ α, τόμος Α' - Ἀθῆναι 1978, σελ. 718 καὶ τόμος Β' - Ἀθῆναι 1978, σελ. 728.

Ἀφιερωμένοι «εἰς τοὺς ἐργάτας τῆς ὑπὲρ πάντων ἐνώσεως», ἐκυκλοφορήθησαν ὑπὸ τὸν τίτλον «Πορεία πρὸς τὴν Ἐνότητα» δύο ἀγκυλίδες — συνολικῶς 1.446 σελίδες — τόμοι, συγγραφεύς ὑπὸ τοῦ π. Παύλου Γρηγορίου Γκαρώ, Διευθυντοῦ τῆς ἐβδομαδιαίας ἡμερησίου «Καθολικῆ» καὶ τοῦ Δελτίου Πληροφοριῶν «Tyros» τῶν ἐν Ἑλλάδι Καθολικῶν.

Τὸ ἔργον ἀσχολεῖται μὲ ἐν ἐντελῶς νέον τμήμα τῆς ἱστορίας τῶν σχέσεων μεταξὺ Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Ἐκκλησίας. Τὸ τμήμα τοῦτο ἀρχίζει ἀπὸ τριάνοντα περὶ τοῦ ἐτῶν καὶ ἰδιαίτερος ἀπὸ τῆς Β' Βατικανῆς Συνόδου (1962 - 1965) καὶ φθάνει μέχρι τοῦ χρόνου ἐκδόσεως τῶν δύο τόμων (1978).

Ὁ σ. σημειοὶ εἰς τὰ Π ρ ο λ ε γ ὄ μ ε ν α ὅτι «ἀπὸ τῶν τελευταίων δεκαετηρίδων ἤρχισε νὰ ἐμφανίζεται μεταλλαγὴ εἰς τὸν χειρισμὸν τοῦ ἐνωτικῶν προβλήματος καὶ νὰ τοποθετῆται μεταξὺ τῶν πρωταρχικῶν στόχων τῆς χριστιανοσύνης καὶ τῆς ἀνθρωπότητος. Προβληματίζονται σοβαρῶς πλέον αἱ χριστιανικαὶ παρατάξεις διὰ τὸν συνεχιζόμενον διχασμὸν καὶ κατανοοῦν ἐπὶ τέλους ὅτι ἡ ἑνωσις τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ ἐ ν τ ο λ ῆ ν τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς, πρὸς τὴν ὁποῖαν ὀφείλουσιν ὅλοι

νὰ συμμορφωθοῦν, προσευχόμενοι, συνεργαζόμενοι καὶ δημιουργοῦντες συμφιλίωτικὸν κλίμα πρὸς ἐπανένωσιν».

Εἰς τὸ ὑπ' ὄψιν σύγγραμμα ἐκτίθενται ἐν πλάτει μεθ' ὅλων τῶν ἐγγράφων τὰ σπουδαιότερα γεγονότα, ἀπὸ τῆς συναντήσεως τῶν Ἱεροσολύμων (Ἰαν. 1964) μεταξὺ τοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου καὶ Πάπα Παύλου ΣΤ' μέχρι τοῦ ἔτους 1978. Εἰδικώτερον:

Εἰς τὸν Α' τόμον ἐκτίθενται: Αἱ ἀπὸ Δυτικῆς καὶ Ὁρθοδόξου πλευρᾶς προσπάθειαι πρὸς ἐπανένωσιν. Τὸ μέγα «ἄνοιγμα» τῆς Β' Βατικανῆς Συνόδου πρὸς τὸν διαχριστιανικὸν κόσμον. Ἡ εἰς Ἱεροσόλυμα συνάντησις Παύλου ΣΤ' καὶ Ἀθηναγόρου Α'. Τὰ μετὰ τὴν συνάντησιν ταῦτην. Ἡ ἐν Ρώδῳ Γ' Πανορθόδοξος Διάσκεψις. Ἡ Α' ἐν Ἀθήναις οἰκουμενικὴ ἐκδήλωσις (1965). Ἡ καλλιέργεια αὐθεντικοῦ οἰκουμενικοῦ πνεύματος καὶ οἰκουμενικῆς ἐκδηλώσεως εἰς Ἑλλάδα. Ἡ Ρώμη εἰς τὴν θρονικὴν ἐροτὴν τοῦ Φαναρίου. Ἀποφασιστικὴ συμπορεία. Χορήγησις τῶν Μυστηρίων εἰς μὴ Ὁρθοδόξους: ἀφάσεις τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας· διορθόδοξος ἀντίδρασις· Intercommunio. Οἰκουμενικὸς διάλογος. Τὸ «Οἰκουμενικὸν Διευθυντήριον» (Directorium). Οἰκουμενικαὶ ὁμιλίαι καὶ ἐξελέξεις. Ἡ ἐκδημία τοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου Α'. Ὁ Δημήτριος Α'. Τὸ ἐπιμαχὸν ἐκ νέου πρόβλημα τῆς Intercommunio. Ἐνωτικὸν πρόβλημα καὶ Οἰκουμενισμὸς. Προοπτικαὶ πρὸς τὴν ἐνότητα καὶ προσδοκίαι αὐτῆς. Προσευχὴ καὶ διακονία ὑπὲρ τῆς ἐνότητος. Φανάριον καὶ Π.Σ.Ε. Ἐπίσημος ἐορτασμός τῆς Ζ' ἑκατονταετηρίδος τῆς ἐν Λυῶν Β' Συνόδου. Θέλησις καταλλαγῆς καὶ ἐπιθυμία κοινῆς μαρτυρίας. Τὸ ἔργον τῆς Γραμματείας ἐπὶ τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν. Ἡ Α' προσυνοδικὴ πανορθόδοξος Διάσκεψις. Πρὸς ἀποκατάστασιν τελείας κοινωγίας. Τὸ Φανάριον: «φάτην τῆς Ὁρθοδοξίας». Ὁ ἐορτασμός τῶν 400 ἐτῶν τοῦ ἐν Ρώμῃ Ἑλληνικοῦ Κολλεγίου. Ρώμη - Φανάριον - Π.Σ.Ε. Πρὸς τελείαν ἐπανένωσιν Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. Νέα προώθησις εἰς τὸν Διάλογον Καθολικισμοῦ καὶ Ὁρθοδοξίας.

Εἰς τὸν Β' τόμον ἐκτίθενται: Ἄρισι τῶν ἀναθεμάτων (1965). Ὁ Παῦλος ΣΤ' εἰς Φανάριον. Ὁ Ἀθηναγόρας Α' εἰς Ρώμη. Ἐπίσημος ἐπίσκεψις τοῦ Καρδινάλιου Βίλλεμπραντς εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς τὴν ἡμικαυτόνομον Ἐκκλησίαν τῆς Κρήτης. Ἐπίσκεψις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σικελίας πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀντιστρόφως. Ἡ τιμία Κάρα τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου εἰς Πάτρας. Ἐπανακομιδὴ τοῦ ἱεροῦ Σχηνώματος Σάββα τοῦ ἡγιασμένου εἰς τὴν Ἁγίαν Πόλιν. Ἀπόδοσις τῆς τιμίας Κάρας τοῦ Ἁγίου Τίτου εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Κρήτης. Ἱερά Λείψανα τοῦ Ἁγίου Ἰσιδώρου εἰς Χίον. Ρώμη καὶ Ὁρθόδοξα Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς. Καθολικισμὸς καὶ Διαμαρτύρησις.

Τὸ δίτομον ἔργον κατακλείεται διὰ συντήσεων, διδασκαλίας, ἐλληνικῆς καὶ ξένης, εὐρετηρίων καὶ συγώφως εἰς τὴν γαλλικὴν, ἀγγλικὴν, γερμανικὴν καὶ ἰταλικὴν.

Ἐναμφιβόλως πρόκειται: περί ἔργου, καρποῦ μόχθου πολλοῦ καὶ συστηματικῆς ἐργασίας. Ἀποτελεῖ πολύτιμον θοήθημα διὰ πάντα, περί τῶν θεμάτων τούτων, ἐνδιαφερόμενον ὀρθόδοξον ἢ καθολικὸν μελετητὴν ἢ ἀναγνώστην, καθ' ὅσον ἀπεθσαύρισε — πέρα τῆς καταγραφῆς θῆμα πρὸς θῆμα ἄλλων τῶν γεγονότων — καὶ ἅπαντα τὰ ἐπίσημα κείμενα ἐν τε πρωτοτύπῳ καὶ ἐν μεταφράσει εἰς τε τὴν ἑλληνικὴν καὶ εἰς τινὰς τῶν κυριωτέρων εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν. Ἀλλὰ καὶ ἡ παράθεσις στοιχείων (ἄρθρων, σχολίων, δηλώσεων, συνεντεύξεων κ.λπ.) ἄτινα φανερόνουν τὸν ἄμεσον ἢ ἕμμεσον ἀντίκτυπον — θετικὸν ἢ ἀρνητικὸν — τὸν ὁποῖον ἔσχον τὰ ἱστορούμενα γεγονότα, προσδίδει εἰς τὸ ὀγκῶδες ἔργον ἔτι μεγαλυτέραν ἀξίαν.

Ἐν μόνον θὰ εἴχωμεν νὰ παρατηρήσωμεν ἐν σχέσει πρὸς τὰ εἰς τὰ π ρ ο λ ε γ ὀ μ ε ν α σημειωθέντα ὑπὸ τοῦ σ. Βεθαίως ἔπειξαν ρόλον εἰς τὸ σχίσμα τῶν Ἐκκλησιῶν (1054) καὶ ἔθνη καὶ πολιτικοὶ λόγοι, ὅπως καὶ ἰδιοτελῆ συμφέροντα, οὐχ ἦτον ὁμως δὲν πρέπει νὰ ὑποτιμᾶται ἢ νὰ σμικρύνεται ἡ σημασία τὴν ὁποῖαν εἶχον (καὶ ἔχουν) αἱ δογματικαὶ διαφοραί.

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Ἀκαδημαϊκός

Ριζάρειος Ἐκκλησιαστικὴ Πα-
δεῖα, τόμος Α', ἐπιστasia Ἀνδρέου Ι. Φυ-
τρὰκη, Ἀθήναι, 1978, σελίδες 367, εἰκόνες 14.

Ἀνδρέου Ι. Φυτράκη, Προλεγόμενα, σ. 5-8.

Ὁ Ἀνδρέας Ι. Φυτράκης, ὁμότιμος Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ σύμβουλος τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, σημειώνει κατ' ἀρχὰς τὰς μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς γενομένας παρουσίας φύσεως ἐκδόσεις. Εἰς τὴν συνέχειαν προλογίζει τὸν τόμον Α' τοῦ νέου περιοδικοῦ - συγγράμματος τῆς ἰδίας σχολῆς, ὑπὸ τὸν τίτλον: «Ριζάρειος Ἐκκλησιαστικὴ Παιδεία». Αὕτη θὰ περιλαμβάνῃ ἐργασίας, σχέσιν ἔχουσας πρὸς τὴν σχολὴν καὶ μελέτας διαφόρους, καθὼς καὶ χρονικὰ τῆς σχολῆς, ὡς καὶ πληροφορίας ἐκ τῆς παρ' ἡμῖν ἐκκλησιαστικῆς παιδείας.

Α'. Ριζάρειος Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ καὶ Ἐκκλησιαστικὴ Παιδεία, σ. 9-76. Νικηφόρου Σ. Καχυριάνη, Καθηγητοῦ Ριζαρείου Σχολῆς, Ἡ Προσωπικότης τῶν Ριζαρῶν, σ. 11-33.

Μία ψυχολογικὴ καὶ ἠθικὴ ἀνάλυσις τῆς προσωπικότητος τοῦ Μάνθου καὶ τοῦ Γεωργίου Ριζάρη, ἰδρυτῶν τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς. Ἰωάννου Γρ. Τιμαγένοῦ, Ἡ Προσφορά τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν τελευταίαν τριακονταετίαν, 1945-1975, σ. 35-63.

Κατὰ τὸν συγγραφέα, θεολόγον - γενικὸν ἐπιθεωρητὴν μέσης ἐκπαίδευσως, «Ἐπομένως εἰς καὶ μοναδικὸς σαφῶς ὁ σκοπὸς τῆς Ριζαρείου Σχολῆς: Ἡ ἀνάδειξις ἀξίων Κληρικῶν τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας καὶ δὴ τῆς Ἑλληνικῆς» (σ. 38). Εἰς τὴν ἀρχὴν γίνεται μία εἰσαγωγικὴ ἐκτίμησις τῆς ὑπὸ τῆς σχολῆς καὶ τῶν ἀποφοίτων τῆς, κατὰ μέγα μέρος, πληρώσεως τοῦ σκοποῦ τούτου (σ. 37-43). Κατόπιν ἀκολουθεῖ πίναξ κληρικῶν ἀποφοίτων τῆς σχολῆς ταύτης (1945-1975), σ. 43-63. Ὁ κατάλογος οὗτος περιλαμβάνει κληρικούς ὑπηρετούντας καὶ εἰς ἄλλας περιοχάς, ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅπως εἶναι:

α) Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον (Ἐκκλησία Κρήτης, Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς καὶ Αὐστραλίας), μητρόπολις Γερμανίας, Ἁγιον Ὄρος).

β) Ἡ Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας.

γ) Ἡ Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων (Ἀρχιεπισκοπὴ Σι-
νά).

Γρηγορίου Παπαμιχαήλ, Εἰς Νικόλαον Παπαγιαννόπουλον Ἐπικήδειος (ἐπιμελεία Πρωτοπρεσβυτέρου Ἰωάννου Σπ. Ράμφου), σ. 65-72.

Τὸ ἦμισυ τοῦ κειμένου γράφεται ἀπὸ τὸν Πρωτοπρεσβύτερον Ἰωάννην Σπ. Ράμφον καὶ ἀναφέρεται εἰς τοὺς δύο Καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Νικόλαον Παπαγιαννόπουλον καὶ Γρηγόριον Παπαμιχαήλ (σ. 67-9). Ἀκολουθεῖ ὁ ὑπὸ τοῦ Γρηγορίου Παπαμιχαήλ (1874-1956) ἐπικήδειος εἰς Νικόλαον Παπαγιαννόπουλον (1859-1926, 1907-1926), σ. 70-2.

Νικολάου Ἰ. Λούδαρι, Ἰδεώδη καὶ Πλάναι, σ. 73-6.

Σύντομον ἄρθρον τοῦ εἰκοσαετοῦς τότε συγγραφέως (20 Ὀκτωβρίου 1907), μετέπειτα Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Νικολάου Λούδαρι, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει τὰς ἐντυπώσεις, τοὺς στοχασμοὺς καὶ τὰ διώματα ἐκ τῆς φοιτήσεώς του εἰς τὴν Ριζαρείου Σχολὴν, ἀλλὰ καὶ τὰς πρώτας ἐντυπώσεις του ἐκ τῆς ζωῆς.

Β'. Μελέται Διαφοροί, σ. 77-312.

Μάρκου Α. Σιώτου, Jacques - Paul Migne ὁ Ἐκδότης τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Λατινικῆς Πατρολογίας, σ. 79-102.

Ἐργασία γραφεῖσα ὑπὸ τοῦ ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Μάρκου Α. Σιώτου περὶ τοῦ θίου, τῆς δράσεως καὶ τῶν ἐκδόσεων τοῦ ἀδδᾶ Jacques - Paul Migne (1780-1875), ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἑκατονταετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου του (1875-1975). Ὁ χαρακτηρισμὸς περὶ τῆς συγγραφικῆς δράσεως τοῦ ἀνδρὸς θετικὸς.

Ἀνδρέου Θεοδώρου, Τὸ Ἄρρητον Μυστήριον τῆς

Θείας τοῦ Λόγου Οἰκονομίας (Θεολογικὸν Σχόλιον εἰς τὸν Κανόνα τοῦ Μ. Σαββάτου), σ. 103-147.

Ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Ἀνδρέας Α. Θεοδώρου, παρουσιάζει κατὰ ἕνα εὐληπτον πρόπον τὸν κανόνα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, ὃ ὁποῖος ἀρχίζει μὲ τὸν ὕμνον: «Κύματι θαλάσσης...». Πρὸς τοῦτο παραθέτει τὴν μετάφρασιν καὶ τὰ σχόλια εἰς ἕνα ἕκαστον ὕμνον τοῦ σπουδαίου τούτου κανόνος.

Μέγα Α. Φαράντου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Τὸ Παπικὸν Πρωτεῖον καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, σ. 149-176.

«Εἰς τὴν παρούσαν μελέτην ἐκτίθενται δογματικαὶ τινες θέσεις τοῦ παπικοῦ πρωτείου ἐξουσίας καὶ τοῦ ἀλλαγῆτος ἐν σχέσει καὶ ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησιολογίαν», σ. 151.

Κωνσταντίνου Παληοῦ, Καθηγητοῦ τῆς Χειρουργικῆς, Συμβούλου τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, Ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ ἡ Ἱατρικὴ, σ. 177-185.

Ὁ Μέγας Βασίλειος «ἐπῆρε καὶ μαθήματα ἱατρικῆς μαζί μὲ τὰς σπουδὰς του εἰς τὴν φιλοσοφίαν». «... περαιτέρω ἀφορμὴν διὰ τὴν σπουδὴν τῆς ἱατρικῆς ἀπέτελεσε καὶ τὸ ἀσθενὲς τῆς υγείας του» (σ. 179-180). Εἰς τὰ συγγράμματα τοῦ Μ. Βασιλείου διάχυτοι ἐμφανίζονται αἱ ἐπὶ τῆς ἱατρικῆς ἐπιστημονικαὶ παρατηρήσεις του (σ. 180), αἱ ὁποῖαι καὶ ἐκτίθενται ἐνταῦθα.

Νικολάου Ι. Καρυτσιώτη, ἐπιτίμου Γυμνασιάρχου, Ἡ Ὁρησκευτικότης τοῦ Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμάντη, σ. 187-201.

Κατὰ τὸν συγγραφέα,

«Ὁλον τὸ λογοτεχνικὸν ἔργον τοῦ Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμάντη ἐκπέμπει: θαυτὸ ἄρωμα ὁρησκευτικότητος». Εἰς τὰ ἔργα του «προβάλλεται θερμὴ ἢ πρὸς τὸν Θεὸν πίστις του καὶ ὑποδειγματικὴ ἢ πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἀφοσίωσις του» (σ. 189). Ἡ ὁρησκευτικότης αὐτὴ ἀναπτύσσεται εἰς τὴν συνέχειαν.

Ἰωάννου Χρ. Κωνσταντινίδου, Δ.Θ., Σύντομος Ἱστορία τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σ. 203-215.

Ὁ Ἰωάννης Χρ. Κωνσταντινίδης, καθηγητὴς τῆς Ριζαρείου Ἀνωτέρας Ἱερατικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, ἐκθέτει συντόμως τὰ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἐξελίξεως ἀπὸ τοῦ 1833-1977 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς αὐτοκεφαλῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Γεωργίου Σπ. Παπαδάκη, Λυκειάρχου παρὰ τῆ Ριζαρείου Σχολῆς, Γενικὴ Ἐπισκόπησις τῆς Σχέσεως Ἀμαρτίας καὶ Σωματικῶν Νόσων εἰς τὸ Περιβάλλον τῆς Κ. Διαθήκης, σ. 217-255.

Ἔργασία καινοδιαθηκική.

Ἰωάννου Γ. Κολλάρου, Φιλολόγου Καθηγητοῦ Ριζαρείου Σχολῆς, Ἡ Ἀφαίρεσις ἐν τῇ Βυζαντινῇ Ἀγιογραφίᾳ, σ. 257-266.

Ἔργασία ἀναφερομένη εἰς τὴν βυζαντινὴν ἀγιογραφίαν.

Δημητρίου Παναγιωτοπούλου - Κούρου, Καθηγητοῦ Μουσικῆς Ριζαρείου Σχολῆς, Στίχοι ἐκ τοῦ ΡΙΖ' Ψαλμοῦ, ψαλλόμενοι κατὰ τὴν Τελετὴν τῆς Ρασσοφορίας, σ. 267-271.

Πρόκειται διὰ τὴν τελετὴν τῆς ρασσοφορίας εἰς τὴν Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικὴν Σχολήν. Δίδονται οἱ στίχοι τοῦ ὡς ἄνω ψαλμοῦ καὶ τὸ μέλος αὐτῶν.

Στυλιανοῦ Δ. Βασιλοπούλου, Φιλολόγου Καθηγητοῦ Ριζαρείου Σχολῆς, Ἡ ὑπὸ τοῦ Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου εἰς Ἡρωϊκὸν Ἐξάμετρον Ἀπόδοσις τῆς κατὰ τὴν Ἀκολουθίαν τῆς Ἀγάπης Ἀναγινωσκομένης Εὐαγγελικῆς Περικοπῆς (Ἰωάν. κ', 19-25), σ. 273-290.

Βαθεῖα εἶναι ἡ συγκίνησις, τὴν ὁποίαν ἐμποεῖ ἡ ἀνάγνωσις καὶ τὸ μέλος τῆς περικοπῆς ταύτης ὑπὸ ἰδιαιτέρας χορωδίας εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.

Σπυρίδωνος Χωραΐτου, Θεολόγου - Φιλολόγου, Καθηγητοῦ Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, Περὶ Βλασφημίας, σ. 291-301.

«Εἰς τὸ παρὸν ἄρθρον ἐπιχειροῦμεν τὴν διαπραγματεύσιν τοῦ θεολογικοῦ θέματος τῆς βλασφημίας, φωτίζοντες ὅψεις τινὰς αὐτοῦ καὶ ἀναπτύσσοντες ἀντιστοίχους σκέψεις» (σ. 293).

Κωνσταντίνου Γ. Κουραμένου, Καθηγητοῦ Φυσικοῦ τῆς Ριζαρείου Σχολῆς, Ὁ Τεχνολογικὸς Πολιτισμὸς καὶ ἡ Ἴσορροπία εἰς τὴν Φύσιν, σ. 303-312.

Ἄρθρον ἐπίκαιρον.

Γ'. Χρονικά, σ. 313-363.

Παροράματα, σ. 363.

Πίναξ Εἰκόνων (14), σ. 365.

Πίναξ Περιεχομένων, σ. 366-7.

Ὁ ἐπιθυμῶν ἠμπορεῖ νὰ ἀνεύρη πληροφορίας διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς σχολῆς ταύτης εἰς τὰς ἐργασίας:

Κονιδάρη Γερασίμου, Ἱστορία τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, Ἀθήναι, 1968) 1969.

Παπαδοπούλου Χρυσοστόμου (Ἀθηνῶν), Ἱστορία τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, Ἀθήναι, 1919.

Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, Παναγυριῶν Τόμος ἐπὶ τῆ Ἑβδομηκονταπενταετηρίδι αὐτῆς, 1844-1916, Ἀθήναι, 1920.

Σολομωνίδη Χρ. - Σάντα Ἀ., ἐπιμ., Ριζαρείος Ἐκκλησιαστικῆ Σχολῆ, 1844-1969, Παναγυριῶν Τόμος ἐπὶ τῆ 125ετηρίδι αὐτῆς, Ἀθήναι, 1969.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ

Ἡμερολόγιον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ ἔτους 1981. Περιόδος τρίτη. Ἔτος εἰκοστὸν τρίτον. Ἐπιμέλεια ἀρχ. Ἱεροθέου Γαρυφάλλου. Ἐκδόσις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. (Ἀθήναι, 1980. Σχ. 21 X 14,5, σσ. ιστ + 744).

Κυκλοφόρησε ἔγκαιρα ὁ νέος τόμος τοῦ Ἡμερολογίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πὸ εἶναι ἀφιερωμένος στὴ Β' Οἰκουμενικῆ Σύνοδο.

Ἡ προσφορά τοῦ Ἡμερολογίου στὴν παγκόσμια Ὁρθοδοξία εἶναι γνωστὴ, τόσο σὲ θέματα τυπικοῦ καὶ ἐκκλησιαστικῆς τάξεως, ὅσο καὶ σὲ θέματα ἐκκλησιαστικῆς προβολῆς, πράγμα πὸ ἀποτελεῖ σημαντικὴ προσφορά τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὶς ἀδελφές τῆς ἡμιδοξῆς Ἐκκλησίας.

Σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα αὐτό, ὁ τελευταῖος τόμος ἀποτελεῖ μιὰ ἀκόμη κατάκτηση. Σημειῶνω ἰδιαίτερα πρῶτα τὸ ὅτι ὁ τόμος, παρὰ τὶς 800 περίπου σελίδες του, εἶναι μικρότερος σὲ ὄγκο, κάτι πὸ τὸν κάνει πιὸ εὐχρηστο, χρησιμοποιεῖται ἔγχρωμο χαρτὶ γιὰ τὸ πρῶτο μέρος, τὸ τυπικολογικὸ, ὥστε νὰ ξεχωρίζει αὐτὸ εὐκολα καὶ τὸ ὅτι περιλαμβάνονται 1 φωτογραφία τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ γκραβούρα, 1 φωτογραφία τῆς Ἁγίας Σοφίας ἔγχρωμη καὶ μιὰ ἔγχρωμη εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου μεταξὺ τῶν Ἐπισκόπων τῆς Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀπὸ κώδικα τῆς Ἱ. Μονῆς Ἁγ. Παντελεήμονος τοῦ Ἁγ. Ὁρους.

Πρέπει ἀκόμη νὰ σημειωθεῖ ἡ προσθήκη ἑνὸς στατιστικοῦ πίνακα στὸ ἐπίμετρο: Στατιστικὸς Πίναξ Ἑνοριακῶν Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων, Ἱ. Μονῶν καὶ Μοναχῶν, Κατηχητικῶν Σχολείων καὶ Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πὸ ὅπως ἴσως ποτε καλύπτει μιὰ ἔλλειψη. Ὁ Στ' ὁμιος πίνακας μὲ τὶς «διευθύνσεις καὶ τὰ τηλέφωνα Ἱεραρχῶν ἐν Ἀθήναις» πρέπει νὰ συμπληρωθεῖ. Εὐχάριστη ἐκπλήξη ἀποτελεῖ καὶ ἡ παράθεση τῶν τίτλων τῆς ΒΕΠΕΣ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἔστω καὶ ἐκτὸς περιεχομένων. Θὰ μπορούσε νὰ ἀποτελεῖ τὸ Ζ' μέρος τοῦ ἐπίμετρου συμπληρωμένο καὶ μὲ τὶς ἄλλες ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κατὰ εἶδη.

Ἀσφαλῶς ὑφείλονται θερμὰ συγχαρητήρια εἰς τὰ μέλη τῆς Ὑποεπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἡμερολογίου, τὴν Ἀποστολικὴ Διακονία καὶ ἰδιαίτερα πρὸς τὸν ἐπιμελητὴ τοῦ τόμου, παν. ἀρχ. κ. Ἱεροθέου Γαρυφάλλου.

A. ΣΤ. ΑΝΕΣΤΙΑΔΗΣ

Ἀποστολικῆς Διακονίας

τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 1981,

ἀφιερωμένο στὰ μνημεῖα τῆς Καστοριάς.

Ἀπὸ τὸν περασμένο χρόνο ἄρχισε, μὲ τὴ συνεργασία τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν, μιὰ συστηματικὴ προσπάθεια γιὰ τὴν καταγραφή καὶ προστασία τῆς κειμηλιακῆς περιουσίας τῆς Ἐκκλησίας. Πρῶτος καρπὸς τῆς συνεργασίας αὐτῆς ἦταν ἡ καταγραφή 1.000 καὶ ἡ φωτογράφιση 2.500 κειμηλίων καὶ εἰκόνων. Μεταξὺ τῶν ὁ περιοχῶν ὅπου ἔγινε τὸ ἔργο αὐτὸ ἦταν καὶ τῆς Καστοριάς.

Στὰ πλαίσια τῆς προσπάθειας αὐτῆς ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία ἐξέδωσε τὸ καλλιτεχνικὸ τῆς Ἡμερολογίου τοῦ ἔτους 1980 ἀφιερωμένο στοὺς Βυζαντινοὺς ναοὺς τῆς Ἀττικῆς καὶ τοῦ ἔτους 1981 στὰ Βυζαντινὰ Μνημεῖα τῆς Καστοριάς. Πρόκειται γιὰ ἕνα ἰδιαίτερα ἐνδιαφέρον καλλιτεχνικὸ Ἡμερολόγιο (διαστάσεων 0,40 X 0,28 μ.) πὸ περιλαμβάνει 13 τετράχρωμες φωτογραφίες μὲ ἀρχιτεκτονικὰ καὶ τοιχογραφίες τῆς Καστοριάς πὸ χρονολογούντα ἀπὸ τὸν 11ο μέχρι τὸν 16ο αἰῶνα. Συγκριμένα ἔχει τοὺς ἱεροὺς Ναοὺς τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων, τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, τοῦ Ἁγίου Νικολάου Κασνιτζί, τῆς Παναγίας τῆς Κουμπελίδικης, τοῦ Ταξιάρχου Μητροπόλεως καὶ τῆς Παναγίας τῆς Μαυριώτισσας καὶ χαρακτηριστικὲς τοιχογραφίες ἀπὸ τοὺς Ναοὺς αὐτοὺς, ἐνῶ τὸ ἐξώφυλλο κοσμεῖται ἀπὸ τὸν ἅγιο Γρηγόριο τὸ Θεολόγο (τοιχογραφία Ἁγίων Ἀναργύρων) στὸν ὅποιον ἡ Ἐκκλησία ἀφιερώνει τὸ 1981, μὲ ἀφορμὴ τὴ συμπλήρωση 1600 χρόνων (381 - 1981) ἀπὸ τὴ Β' Οἰκουμενικὴ Σύνοδο πὸ ἔγινε ὑπὸ τὴν Προεδρία του.

Τὸ ἐπεξηγηματικὸ - ἐπιστημονικὸ κείμενο συντάξε ἡ γνωστὴ ἔφορος Βυζαντινῶν ἀρχαιοτήτων Θεσσαλονικῆς κ. Χρυσάνθη Μαυροπούλου - Τσιούμη, πὸ πολὺ εὐστοχα παρατηρεῖ στὸν ἐπίλογο: «Τὰ μνημεῖα τῆς Καστοριάς, οἱ τοιχογραφίες καὶ οἱ εἰκόνες τους, δὲν ἔχουν ἀκόμη λεπτομερειακὰ μελετηθεῖ. Ἡ μελλοντικὴ μελέτη τους θὰ συντελέσει στὴν καλύτερη γνώση τῆς ἐξελίξεως τῆς βυζαντινῆς καὶ μεταβυζαντινῆς ἀγιογραφίας. Θὰ δώσει ἐπίσης στοιχεῖα γιὰ τὴν ἱστορία τῆς πόλεως καὶ τὴν ἐξέλιξη τῆς κοινωνικῆς δομῆς τῆς».

Τὸ Ἡμερολόγιο, γιὰ πρώτη φορὰ ἐφέτος, κυκλοφορεῖ καὶ μὲ κείμενο στὴν ἀγγλικὴ γλῶσσα.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

Bruno Lavagnini, Sofronio: *Compianto per Gerusalemme occurata dai Persiani* (614). Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ Bolletino della Badia Greca di Grottaferrata. Νέα σειρά τ. XXXIII - 1979 - Ἰανουάριος - Ἰούνιος.

Ἐπιτομή ἀλλ' ἔτι καὶ ἔτι γόνιμος ἐρευνητὴς τῶν ἐλληνικῶν Γραμμάτων καθηγητὴς Bruno Lavagnini δίδει ἐνταῦθα, μετὰ σχετικῶν σημειώματων, ἐπιτυχή ἰταλικὴν μετάφρασιν τοῦ ἀνακρεοντείου μορφῆς θρήνου, ὃν ἐποίησεν ὁ μοναχὸς καὶ εἶτα πατριάρχης Ἱεροσολύμων (634) Σωφρόνιος ἐπὶ τῇ πτώσει τῆς Ἁγίας Πόλεως εἰς χεῖρας τῶν Περσῶν (614).

Bruno Lavagnini, *Qualche relitto di età bizantina nella Toponomastica e nella Onomastica della Sicilia*. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ *Byzance et les Slaves* (Mélunges Ivan Dujcev), Paris 1979.

Ἐπιτομή ἀλλ' ἔτι καὶ ἔτι γόνιμος ἐρευνητὴς τῶν ἐλληνικῶν Γραμμάτων καθηγητὴς Bruno Lavagnini εἰς τὸ βραχὺ τοῦτο μελέτημά του, διαφωτίζει τὴν ἐκ τῶν βυζαντινῶν χρόνων προέλευσιν, τοπωνυμίων καὶ ἐπωνυμίων τινῶν, ἐπιχωριαζόντων ἐν Σικελίᾳ καὶ νοτιᾷ Ἰταλίᾳ γενικώτερον. Τὸ μελέτημα, ὡς δηλοῖ ὁ σ., «δὲν εἶναι καρπὸς συστηματικῆς ἐρεύνης καὶ θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἔχη συνέχειαν». Συγκεκριμένως, πρόκειται περὶ τῶν τοπωνυμίων: Δέμενα, κέντρον ἰδρυθέντος ὑπὸ Λακωνῶν προσφύγων (6' ἡμ. ΣΤ' αἰ.) Brancaccio (ἐκ τῆς λ. Παγκράτιος) καὶ τῶν ἐπιθέτων προσώπου: Brancati (ἐκ τοῦ Παγκράτιος), Spasari καὶ Spasaro (ἐκ τοῦ σπαθάριος), Spatafora καὶ Spadafora (ἐκ τοῦ σπαθοφόρος), Duca καὶ Iudica (ἐκ τοῦ Dux καὶ Iudex), Trimarchi (ἐκ τοῦ τουρμαρχῆς) καὶ Saporito (πιθανῶτα προερχομένου ἐκ τοῦ ὄρου ἐξ ἀπορρήτων).

Orientalia Christiana Periodica. Τόμ. XLV, τεῦχος 2ον, Ρώμη 1979.

Τὸ εὐφώνως γνωστὸν ἀνὰ τὸν διεθνή θεολογικὸν κόσμον ἐπιστημονικὸν τοῦτο περιοδικόν, ἰδρυθὲν τὸ 1935 καὶ ἐκδιδόμενον δις τοῦ ἔτους ὑπὸ τοῦ Ποντιφικικοῦ Ἰδρυμάτος Ἀνατολικῶν Σπουδῶν (Ρώμη), περιλαμβάνει, μεταξὺ ἄλλων, εἰς τὸ παρὸν τεῦχος μελέτας περὶ τῶν ὄρων «θίασος» καὶ «θιασώτης» παρὰ τοῖς χριστιανοῖς συγγραφεῦσι, τῆς ἀραβικῆς μεταφράσεως τῆς ἀλεξανδρινῆς λειτουργίας τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου, παρατηρήσεις σχετικὰς πρὸς τέσσαρας μελῆτας Πατριάρχας τοῦ ΙΔ' αἰ., κριτικὸν ὑπόμνημα εἰς τὸ ἔργον τοῦ π. John Meyendorff «Living Tradition», Ν. Ὑόρκη 1978, σημείωμα περὶ τινος εἰκόνας τῆς Ἀναστάσεως καὶ διδωλοχριστίας.

Κ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Ἀκαδημαϊκὸς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 1398)1973 καὶ τοῦ Νόμου 673)1977, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς τοῦ ἀρθρου 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 590)1977 Νόμου «περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὡς καὶ τῶν ἀρθρων 33 καὶ 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ «περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι τὰς κενὰς ὀργανικὰς Διακονικὰς θέσεις τῶν Ἱ. Ναῶν 1) Κοιμήσεως Θεοτόκου Ν. Φιλαδελφείας καὶ 2) Ἁγίας Εὐφροσύνης Ν. Χαλκιδέωνος, τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διὰ τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλωσιν ἡμῖν αἰτήσεις μετὰ τῶν ἀπαιτούμενων δικαιολογητικῶν.

Ἐν Ν. Ἰωνίᾳ τῇ 18ῃ Νοεμβρίου 1980

† Ὁ Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 37 παρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 590)1977 Νόμου «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33 καὶ 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ «περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα ἵνα καταλάβωσι τὰς κενὰς Ἐφημεριακὰς θέσεις τῶν Ἱ. Ναῶν 1) Ἁγίων Τριάδος Ἡρακλείου Ἀττικῆς καὶ 2) Ἁγίων Ἀναργύρων Ν. Ἰωνίας, τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλεως, ὅπως ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης τὰ ὑπὸ τῶν ὡς ἀνω διατάξεων προβλεπόμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Ν. Ἰωνίᾳ τῇ 25ῃ Νοεμβρίου 1980

† Ὁ Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κερκύρας καὶ Παξῶν

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰ ἀρθρα 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προσκαλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα καὶ βουλομένους νὰ καταλάβωσι μίαν τῶν κάτωθι κενῶν ὀργανικῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά. 1) Ἱεροῦ Ναοῦ Ταξιαρχῶν Χλωμοῦ - Κερκύρας καὶ 2) Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου Καστελλ. Γόρου - Κερκύρας.

Ἐν Κερκύρᾳ τῇ 19ῃ Νοεμβρίου 1980

† Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν ΠΟΥΓΚΑΡΠΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὸ ἀρθρον 33, παρ. 2, τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους, τοὺς ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν κάτωθι κενῶν ὀργανικῶν θέσεων ἐφημεριῶν τῶν Ἱερῶν Ναῶν: 1) Κοι-

μήσεως Θεοτόκου Λιγδός, 2) Μεταμορφώσεως Σωτήρος Ή-
ρεών, 3) Κοιμήσεως Θεοτόκου Κεχρεών, 4) Αγίου Αθανασίου
Μύτικος, 5) Αγίου Ιωάννου Πολυλόφου, 6) Αγίας
Ζώνης Αμελάντων, 7) Αγίου Αθανασίου Γαλαταζών, 8)
Κοιμήσεως Θεοτόκου Γερακίου, 9) Αγίων Αναργύρων Κλή-
ματος Σκαπέλου, 10) Αγίου Δημητρίου Μονοκαρυάς, 11) Α-
γίας Τριάδος Σίμια.

Έν Χαλκίδι τῆ 24ῃ Νοεμβρίου 1980

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 38, παρ.
2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 2
τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1398/1973 Ν.Α. «Περὶ συστάσεως ὀργανικῶν
θέσεων Διακόνων κλπ.», 3) τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ.
673/1977 Νόμου «περὶ ἀνακατανομῆς καὶ ρυθμίσεως ὀργανικῶν
τινῶν θέσεων Διακόνων», 4) τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 33
καὶ ἐξῆς τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεραῆς Συνό-
δου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνο-
ριῶν καὶ Ἐφημερίων», καὶ προκειμένου νὰ προδῶμεν εἰς τὴν
ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου, πρὸς πλήρωσιν τῆς ὀργανικῆς θέσεως
Διακόνου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ἐλευσίνος, καλοῦ-
μεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανό-
νων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως
ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύ-
ξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετι-
κὴν αἴτησιν μετὰ τῶν κανονικῶν καὶ νομίμων δικαιολογητι-
κῶν, διὰ τὰ περαιτέρω.

Έν Μεγάρσι τῆ 24ῃ Νοεμβρίου 1980

† Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου ὑπ' ἀριθμ.
346/1976 «Περὶ τρόπου πληρώσεως Ἐφημεριακῶν τινῶν θέ-
σεων καὶ συστάσεως Ἐιδικῶν Σχολῶν Ἱερατικῆς μορφώσεως»
(ΦΕΚ 142, τ. Α' τῆς 10 Ἰουνίου 1976), τὴν ὑπ' ἀριθ. 3154
καὶ ἀπὸ 26.6.1976 Ἀπόφασιν τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλη-
σίας τῆς Ἑλλάδος (ΦΕΚ 338, τ. Β' τῆς 28 Ἰουνίου 1976)
καὶ τὰ ἀρθρα 33 - 37 τοῦ Κανονισμοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 «Περὶ
Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βου-
λομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν
Ἐκκλησιαστικῶν Νόμων ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μη-
νὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν
«ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσι τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα δικαιολο-
γητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἐφημεριακῶν θέσεων: 1) Ἀ-
γίας Τριάδος Δροσιάς καὶ 2) Ἁγίου Δημητρίου Φαλάκνης.

Έν Καλαμάτῃ τῆ 26ῃ Νοεμβρίου 1980

† Ὁ Μεσσηνιακὸς ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Σταγῶν

Προκειμένου νὰ προδῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν θέ-
σεων ἐφημερίων ἐν τοῖς Ἱεραῖς Ναοῖς: 1) Ἁγίου Κων(ν)νου
καὶ Ἑλένης Ἀσπροβάλλτου, 2) Ἁγίου Δημητρίου Φιλύρας καὶ
3) Ἁγίου Ἀντωνίου Παραποτάμου, καλοῦμεν τοὺς ἐπιθυμοῦν-
τας νὰ καταλάβωσι μίαν τῶν θέσεων τούτων καὶ ἔχοντας τὰ

ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς κειμένης νομοθεσίας προβλε-
πόμενα τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ προσόντα ὅπως, ἐντὸς μηνὸς
ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚ-
ΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Ἱεραῆς Μητροπό-
λεως ἡμῶν σχετικὴν αἴτησιν καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969
Κανονισμοῦ τῆς Ἱεραῆς Συνόδου καθοριζόμενα δικαιολογητικὰ.

Έν Τρικάλσι τῆ 27ῃ Νοεμβρίου 1980

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΤΟΠΟΤΗΡΗΤΗΣ

† Ὁ Ἐλασσῶνος ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μαντινείας καὶ Κυνουρίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 33,
παράγρ. 2 καὶ 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεραῆς
Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, «περὶ Ἱερῶν Ναῶν,
Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προτιθέμενοι νὰ προδῶμεν εἰς
τὴν πλήρωσιν τῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁ-
γίου Γεωργίου Παρθενίου Μαντινείας, καλοῦμεν τοὺς βουλο-
μένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως
ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως
ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὴν
αἴτησιν, μετὰ τῶν νενομισμένων δικαιολογητικῶν, διὰ τὰ πε-
ραιτέρω.

Έν Τριπόλει τῆ 28ῃ Νοεμβρίου 1980

† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 33 καὶ 34
τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκ-
κλησίας τῆς Ἑλλάδος «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐ-
φημερίων», προσκαλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν
Κανόνων καὶ τῶν Νόμων προβλεπόμενα προσόντα καὶ βουλο-
μένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν ἐν τῷ
Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίου Δημητρίου καὶ Ἰψώσεως Τιμίτου Σταυροῦ
Δήμου Συνέου Θεσσαλονίκης, ὅπως ὑποβάλλωσι τὰ δικαιολογη-
τικὰ τῶν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης
εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Έν Νεαπόλει τῆ 20ῃ Νοεμβρίου 1980

† Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου

Π Ρ Α Ξ Ι Σ 53

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ἀρθρον 54 τοῦ Ν. 4149/1961,
2) Τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 33, 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969
Κανονισμοῦ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
«Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκηρυσσομεν
τὴν κενὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν Στερῶν Ἀκρωτηρίου καὶ προ-
καλοῦμεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ καταλάβωσι αὐτὴν καὶ ἔχοντας
τὰ νόμιμα προσόντα νὰ ὑποβάλλωσι ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δη-
μοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» τὰ
κατὰ νόμον δικαιολογητικὰ.

Χανιά, 1ῃ Δεκεμβρίου 1980

† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Μονεμβασίας και Σπάρτης

Έχοντας υπ' όψει: 1) τās διατάξεις του Ν. 1398)1973 «περί συστάσεως οργανικών θέσεων Διακόνων παρά τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν και τῆς Ἱεραῖς Μητροπόλεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», 2) τās διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 673)1977 «περί ἀνακατανομῆς και ρυθμίσεως οργανικών τινων θέσεων διακόνων» και 3) τās διατάξεις τῶν άρθρων 33, 34, 36 και 37 του υπ' ἀριθμ. 2)1969 Κανονισμοῦ «περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν και Ἐφημεριῶν», προκειμένου δὲ νὰ προδῶμεν εἰς τὴν ἀνακρηρῶν ὑποψηφίῳ Διακόνου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς οργανικῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ἀγίας Τριάδος Σκάλας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους και ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν νομίμων δικαιολογητικῶν.

Ἐν Σπάρτῃ τῆ 8ῃ Δεκεμβρίου 1980

† Ὁ Μονεμβασίας και Σπάρτης ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

NEA BIBLIA

Ε. Γ. Π ρ ω τ ο φ ἄ λ τ η, Ὁμ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Συνεργασία Ἑλλήνων και Σέρβων κατὰ τοὺς ἀπελευθερωτικὸς ἀγῶνες 1804 - 1830 (1. Ἑλληνοσερβικὸ Συμπόσιο. Ὁργανώθηκε στὴν Καβάλα (7-10 Νοεμβρίου 1976) ἀπὸ τὸ Ι.Μ.Χ.Α. τῆς Θεσσαλονίκης και τὸ «Ἰνστιτούτο Βαλκανολογίας» τοῦ Βελιγραδίου). (Ἀνάτ. ἐκ τοῦ Ι.Μ.Χ.Α. ἀριθ. 187), Θεσσαλονίκη 1979 σ. 65-88.

Θέμα ἐπίκαιρον και λίαν ἐνδιαφέρον. Ὁ κ. Πρωτοφάλης, μελετητῆς τῶν Ἀρχαίων και ἄριστος ἐρευνητῆς τῶν ἱστορικῶν πηγῶν, διαπραγματεύεται μετ' ἐπιτυχίας τὸ θέμα του, τὸ τόσο ἐνδιαφέρον σήμερον. Ἐν Ἐπιμέτρῳ παρατίθενται ἐκ τῶν ΓΑΚ ἀξιόλογα ἔγγραφα, ὡς και φωτοτυπία ἔγγραφου τοῦ Σέρβου Κων/νου Νεμάνια, φερομένου ὡς πρίγκηπος, πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Ἀνδρούσης Ἰωσήφ, Ἰπουργὸν τῆς Θρησκείας, ἐκζητούντων οἰκονομικὴν βοήθειαν.

Σ π υ ρ. Ν α ο υ μ ῖ δ η, Ἄρος Ἱατρικῆς, Ἱστορικῆς μνήμης: Πάπας Βονιφάτιος VIII και Μιχαὴλ Ἀγγελος. Δύο ἐπιφανεῖς οὐρολογικὸς ἄρρωστοι. (Ἀνάτ. ἀπὸ τῆν «Ἑλληνικὴν Οὐρολογικὴν Ἐπιθεώρησιν», Ἀθ. 1979, ἀριθ. 17 σ. 125)39).

Τ ο ὄ α ὕ τ ο ὄ, Μορφῆς ἱατρικῆς σατίρας. Ἱστορικὸς ἀπόηχοι. Ἀθ. 1979 σ. 80.

Ὁ γνωστὸς οὐρολόγος ἱατρός Δρ. Σπυρ. Ναουμίδης, ἀσχολούμενος ἀπὸ ἐτῶν μετὰ θέματα τοῦ ἱστορικῶ παραλθόντος, ἀναφερόμενα εἰς τὴν εἰδικότητά του, φέρει εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος τās δύο ἀνωτέρω μελέτας, τεκμηριωμένας τῶσον ἐπὶ τῶν πηγῶν, ὅσον και ἐπὶ τῆς σχετικῆς διδλιγογραφίας, τῆς ὁποίας ἀποδεικνύεται κάτοχος. Φωτογραφία: ἐντὸς κειμένου εἰς ἀμφοτέρω τās μελέτας πλαισιώνουσι τὸ κείμενον, ἐντυπωσιάζουσαι τὸν ἀναγνώστην.

Γ ρ η γ ὄ ρ η Γ κ ι ζ ἔ λ η, Τὸ πολιτισμικὸ σύστημα. Ὁ σημειωτικὸς και ἐπικοινωνιακὸς χαρακτήρας του. Ἀθήνα: Γρηγορόπουλος 1980 σ. 97.

Ἐν τῷ Προλόγῳ δ σ. ἐξετάζει, ὡς λέγει, «τὸν μηχανισμὸν λειτουργίας τῆς κουλτούρας ὡς μέσου ἐπιδράσεως ἀτόμων και ομάδων». Πρὸς διεύρυσιν τῆς ἐνοίας τοῦ ὅρου «κουλτούρα» χρησιμοποιεῖ δ σ. τὸν ὅρο «πολιτισμικὸ σύστημα». Τὴν ἀνάυσιν τῶν θεμάτων ἀναπτύσσει εἰς τὰ ἀκόλουθα κεφάλαια: 1. Πολιτισμικὸ σύστημα και πολιτισμός. 2. Πολιτισμικὸ σύστημα και κοινωνία. 3. Ἡ σημειωτικὴ ὄψη τοῦ πολιτισμικοῦ συστήματος. 4. Τὸ πολιτισμικὸ σύστημα ὡς μέσο ἐπι-

κοινωνίας. 5. Τὸ ἄτομο - δημιουργὸς τοῦ πολιτισμικοῦ συστήματος και 6. Ἐφαρμογῆς τῶν νέων ἀπόψεων γιὰ τὸ πολιτισμικὸ σύστημα.

Ἡ μελέτη παρά τὸν θεωρητικὸν χαρακτήρα τῆς δὲν στερεῖται ἐνδιαφέροντος. Μάλιστα και τὴν περιέργειαν προκαλεῖ μετὰ τὴν προσπάθειαν διὰ συχνῶν ἐπαναλήψεων νὰ ἐκτεθῶσιν ἀναλυτικῶς αἱ ἐννοιολογικαὶ διαφοραὶ και ἡ σημασία τοῦ πολιτισμικοῦ συστήματος διὰ τὸ ἄτομον και τὴν κοινωνίαν. Ὁμολογῶ δτι: μετὰ ἀποθῶν αἱ ἐπιτηθευμένα μεταφτυσεῖς κεινοφάνων ὄρων, εἰλημμένων ἐκ τῶν ξένων, δυσεφαρμοστών ὅμως εἰς τὴν ἄφθαστον πλαστικότητα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας, σαφῶς δυναμένη νὰ ὀρίξη τās πολλαπλῆς ἐνοίας τῶν λέξεων ἢ ὄρων.

CRISTIANESIMO NELLA STORIA, I, APRILE 1980
FASCICOLO 1. EDIZIONI DEHONIANE, BOLOGNA.

Τὸ νέον τοῦτο, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Χριστιανισμὸς ἐν τῇ Ἱστορίᾳ» θεολογικὸν περιοδικόν, ἑξαμηνιαία ἐπιθεώρησις (τ. 1, Ἀπρίλιος 1980, τεῦχος 1ον. Ἐκδόσεις DEHONIANE, Βολωνία), ἐκδομένη τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ «Ἰνστιτούτου διὰ τās περὶ τὴν θρησκείαν ἐπιστήμας» τῆς Βολωνίας, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ GIUSEPPE ALBERIGO, προγραμματίζει ἐδρὸ φάσμα ἐνδιαφερόντων, μετὰ σκοπὸν τὴν ἱστορικὴν, ἐξηγητικὴν και θεολογικὴν ἔρευναν τοῦ χριστιανισμοῦ, «ἀπὸ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου ἕως τῶν Ἐκκλησιῶν» (Πρόλογος). Εἰς τὸ κυκλοφοροῦν τεῦχος, περιέχονται και τὰ ἐξῆς ἀφοροῦντα εἰς τὴν χριστιανικὴν Ἀνατολήν μελετήματα: Α. GRILLMEIER, «Μάρκος ὁ ἐρμῆτης και ὀργενισμὸς» και Ρ. BETTIOLLO, «Τὰ Ἀποσθῆματα τοῦ Νεῖλου: πατερικαὶ σπουδαὶ και ἀνθρωπισμὸς κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰ.».

MARIO GIRARDI, NOZIONE DI ERESIA, SCISMA E PARASINAGOGA IN BASILIO DI CESAREA, ἐν VETERA CHRISTIANORUM, ἐτ. 17ον, 1980, τεῦχ. 1ον.

Τὸ λίαν ἐνδιαφέρον τοῦτο μελέτημα, προὐδν εὐδουειδήτου ἐρεῦνης, ἀφορώσης εἰς κείμενα τοῦ Μ. Βασιλείου σχετιζόμενα πρὸς τὸ Κανονικὸν Δίκαιον, εἶναι ἐπιστημονικὴ ἀνακοίνωσις ἀναγνωσθεῖσα εἰς τὸ Διεθνὲς Συνέδριον, ὅπου συνήλθεν ἐν Μεσσηνίᾳ τῆς Ἱταλίας ἀπὸ 3 ἕως 6 Δεκεμβρίου 1979, ἐπὶ τῇ 1600ῇ ἐπετειῷ τῆς κοιμήσεως τοῦ ι. Πατρὸς. Καλῶς τεκμηριωμένη, ἢ παροῦσα ἐργασία ρίπτει φῶς, μετ' ἐστίναν τὸν τὴν διδασκαλίαν τοῦ κορυφαίου τούτου διδασκάλου τῆς χριστιανικῆς οἰκουμένης, ἐπὶ τῶν ἐνοτιῶν τῆς αἰρέσεως, τοῦ σχίσματος και τῆς παρασυνογωγῆς. Παρὰλλήλως, ἀντλεῖ και ἐκ κειμένων ἐτέρων Πατέρων, τῆς ἐποχῆς τοῦ Βασιλείου και ἄλλων περιόδων.

Χ ρ ῖ σ τ ο υ Ἱ. Π α ν ἄ, καθηγητοῦ - θεολόγου, Ἐγκυκλίον Παράκλησιον — μικρῆς και μεγάλης (μετὰ συντόμου Ἑρμηνείας), Πάτραι 1978, σελ. 64.

Ἐδχρηστον και τὰ μάλιστα οἰκοδομητικὸν φυλλάδιον, πρώτισται νὰ βοηθήσῃ τοὺς χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι μετ' ἰδιαίτερον ἀγάπην και ἀφοσίωσιν και πίστιν φάλλουν τās εἰς τὴν Θεοτόκον ἱεράς παρακλήσεις. Ἡ σύντομος ἐρμηνεία τῶν ὕμνων θὰ συντελέσῃ ὥστε ἢ «δέησις», συνοδουμένη και ἀπὸ γνώσιν τῶν λόγων, νὰ ὑψοῦται θερμότερα πρὸς τὴν Ἰψηλοτέραν τῶν Οὐρανῶν.

Γ ρ. Θ. Σ τ ἄ θ η, Δρ. Θ., «Μορφολογία και Ἐκφραση τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς», Ἀθήνα: 1980, σσ. 64.

Μετὰ τὴν συνοπτικὴν αὐτὴν συγγραφήν, ποὺ εἶναι ἐκδοσις τῆς ἱεραῖς Μητροπόλεως Μεγάρων και Σαλαμίνος, ὀριοθετοῦνται βασικὰ θέματα μορφῆς και ἐκφράσεως τῆς Βυζαντινῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, και ἐξαιρέσει τὸ πρωταρχικὸν στοιχεῖον τῆς θείας λατρείας μας, τὸ ὁποῖον ὀρηρεται ἢ μουσικὴ αὐτῆ, δηλαδὴ ἢ κατάνυξις.

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ
Ἀκαδημαϊκός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΤΟΜΟΥ ΝΖ' (1980) ΤΗΣ "ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,"

ΕΠΙΣΗΜΑ

Ποιμαντορική ἐγκύκλιος Χριστουγέννων τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, σ. 3. — Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, διὰ τὸ νέον Ἔτος 1980, σ. 5. — Μήνυμα τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Δημητρίου, ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις σ. 6. — Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Σεραφεῖμ, ἐπὶ τῷ Πάσχα, σ. 130. — Πατριαρχική Ἀπόδειξις ἐπὶ τῷ Πάσχα, σ. 163.

ΕΟΡΤΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Σεραφεῖμ, Προέδρου τῆς Ἱ. Συνόδου, ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις, σ. 8. — Ἱεράς Συνόδου, ἐπὶ τῷ Πάσχα, σ. 129.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Ἀποστολικῆς Διακονίας, Περὶ Συνεδρίου Ἱεροκηρύκων, σ. 136. — Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, Περὶ Κατηχητικῶν Σχολείων, 385.

ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ

Ἑκτακτος Συνέλευσις τῆς Ι.Σ.Ι. κατὰ τὴν 26-28 Φεβρουαρίου 1980, σ. 108.

ΠΙΝΑΚΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ

ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ ΕΚΛΟΓΙΜΩΝ

Προκαταρκτικὸς Πίναξ τῶν ὑποψηφίων πρὸς ἐγγραφήν εἰς τὸν κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων, σ. 39. — Συμπληρωματικὸς προκαταρκτικὸς Πίναξ, σ. 116. — Πίναξ τῶν ὑποψηφίων πρὸς ἐγγραφήν εἰς τὸν κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων, σ. 377.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Κανονισμὸς ὑπ' ἀρ. 10/1980, Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀρ. 5/

1978 Κανονισμοῦ καὶ καταργήσεως τοῦ ὑπ' ἀρ. 9/1980 τοιοῦτου, τεῦχος Β' σ. 1.

Κανονισμὸς ὑπ' ἀρ. 11/1980, Περὶ συμπληρώσεως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀρ. 4/1978 Κανονισμοῦ, τεῦχος Β', σ. 21.

Πρᾶξις τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τεῦχος Β', σ. 3.

Προεδρικὸν Διάταγμα ὑπ' ἀρ. 910/1980 τεῦχος Β', σ. 23.

Πράξεις συστάσεως Ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων, τεῦχος Β', σ. 4-20, καὶ τεῦχος Β', σ. 24-35.

Πρᾶξις Ἱ. Μητροπόλεως Σεβίων καὶ Κοζάνης, ὑπ' ἀρ. 36/1980, τεῦχος Β', σ. 36.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Γεωργίου Ν. Λιλαίου, Δικηγόρου — Εἰδικοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐπὶ ἐρωτήσεως καὶ αἰτήσεως καταθέσεως εἰς τὴν Βουλὴν πρακτικῶν συνεδριάσεως τῆς Δ.Ι.Σ., σ. 81. — Ἐπὶ τοῦ ἀπὸ 21.2.1980 ἐκκλήτου ἐνώπιον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, κατ' ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου δι' Ἀρχιερεῖς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, σ. 142. — Ἐπὶ τοῦ ἀπὸ 26.3.1980 ἀσκηθέντος ἐκκλήτου ἐνώπιον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, σ. 228. — Ἐπὶ ἐρωτήματος διὰ τὴν κατ' ἄρθρον 24 τοῦ ν. 5383/32 κατάρτισιν τοῦ Β' βαθμίου δι' Ἀρχιερεῖς Δικαστηρίου, σ. 259. — Ἐκκλησιαστικὰ Δικαστήρια καὶ ἡ κατὰ τὴν Δικονομίαν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς δίκης ἐξέτασις μαρτύρων, σ. 280. — Εἰδικὰ θέματα ἐκ τῆς Δικονομίας τῆς ἐκκλησιαστικῆς δίκης, σ. 348. — Ἐφesis Κληρικοῦ ἡ μοναχοῦ κατ' ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, σ. 422. — Ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀρ. 988/24.9.80 ἀναφορᾶς τοῦ Σεβ. Χ., σ. 455.

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Κων. Γ. Μπόνη, Ἀκαδημαϊκοῦ, Ἡ ἐορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, σ. 33, 65. — Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ Εὐαγγελισμὸς, 25 Μαρτίου 1980, σ. 97. — Τοῦ αὐτοῦ, Θεολογία καὶ Θεολόγοι, σ. 161, 185, 209. — Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ Μέγας Βασιλεὺς καὶ ἡ σπουδάζουσα νεότης. Μάθησις καὶ Βιβλίον. Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀναλύσεως τοῦ ἔργου τοῦ Μεγάλου Βασιλείου (Πρὸς τοὺς Νέους), σ. 241, 265, 330, 361. Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ ἔνδοξος 40ετηρίς, 28η Ὀκτωβρίου 1940-28η Ὀκτωβρίου 1980, σ. 409. — Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ Μουσική, σ. 433. — Τοῦ αὐτοῦ, Χριστούγεννα 1980, σ. 449.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Μητροπ. Δράμας Διονυσίου, Βίος καὶ Πολιτεία τοῦ ὀσίου πατρὸς ἡμῶν Γερμανοῦ, τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Ἱ. Μονῆς Εἰκοσιφοινίσσης, σ. 40, 69. — Μητροπ. Κορίνθου Παντελεήμονος, Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, σ. 187, 210, 243. — Διον. Α. Ζακυθηνοῦ — Κων. Γ. Μπόνη, Ἀκαδημαϊκῶν, Αἱ ἀρχαιότεραι συλλογαὶ τῶν θαυμάτων τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, σ. 231. Μητροπ. Σηλυβρίας Αἰμιλιανοῦ, Ὁ ἔθνομάρτυς Αἰμιλιανὸς καὶ ἡμεῖς, σ. 391, 414. — Ἀρχιμ. Παύλου Ἀθανάτου, Ὁ Ἁγιος Μεγαλομάρτυς Δημήτριος, πρότυπον μαρτυρίας Πίσσεως Ὀρθοδόξου, σ. 399. — Ἐμμανουήλ Χατζηεμμανουήλ, Σκοποί, ἐπιδιώξεις καὶ ἐπιτεύγματα τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνισμοῦ, σ. 401, 419. — Δημοσθένους Σαβράμη, Ἡ «κεφαλή» καὶ τὸ «κέντρο» τῆς Ὀρθοδοξίας, σ. 440.

ΔΟΓΜΑΤΙΚΑ

Ἀρχιμ. Κωνσταντίνου Φαραντάτου, Ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ ἀξία αὐτοῦ κατὰ τὸν Μέγαν Βασίλειον, σ. 15. — Ἰωάννου Ν. Καρμίρη, Ἡ Β' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἐπὶ τῇ 1600ῃ ἐπετείῳ αὐτῆς, σ. 436.

NOMOKANONIKA

Παν. Ι. Μπούμη, Ἡ ἔλλειψις βεβαιότητος κατὰ τὴν σύναψιν γάμου, σ. 48. — Γεωργίου Κωσταρά, Ἡ ἱεροτελεστία ὡς τύπος τοῦ γάμου, σ. 55. — Δημητρίου Κ. Κου-

τσογιάννη, Ἡ ὑποβάθμισις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαιδεύσεως, σ. 57. — Βλασίου Ι. Φειδᾶ, Ἐκκλησία καὶ πολιτικὸς γάμος, σ. 77, 113, 137. — Ὑπουργοῦ Ἐθν. Παιδείας καὶ Ἐρεθιστικῶν, Ἀπάντησις ἐπὶ δημοσιεύματος τῆς «Ἐκκλησίας» περὶ Ριζαρείου Σχολῆς, σ. 203. — Γεωργίου Μιχαηλίδου - Νουάρου, Ἀκαδημαϊκοῦ, Σύνομοι παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ Σχεδίου Νόμου, περὶ τῆς ἰσότητος δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων τῶν δύο φύλων, σ. 220. — Γεωργίου Θ. Πρίντζιπα, Ἡ ἀντισυνταγματικότης τῆς πρὸς ὀρκοδοσίαν ὑποχρεώσεως τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανοῦ, σ. 282, 351, 378. — Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ Σχεδίου Νόμου Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος... πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 4 § 2 τοῦ Συντάγματος ἰσότητος δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων Ἑλλήνων καὶ Ἑλληνίδων (ὑπὸ Μητροπ. Κερκύρας Πολυκάρπου, Μητροπ. Δημητριάδος Χριστοδοπούλου, Καθηγ. Κων. Βαβούσκου, Καθηγ. Γεωργίου Κουσουλάκου, Πρωτοπρ. Εὐαγγέλου Μαντζουνέα, Καθηγ. Γ. Μιχαηλίδου - Νουάρου Ἀκαδημαϊκοῦ), σσ. 298-325.

ΕΚΛΟΓΗ, ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΚΑΙ ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ

ΝΕΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ

Ἡ ἐκλογή καὶ χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελετίου, σ. 131. — Ἡ ἐκλογή καὶ χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κυθήρων κ. Ἰακώβου, σ. 133. — Ἡ ἐκλογή καὶ χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐσταθίου, σ. 370. — Ἡ ἐκλογή καὶ ἐνθρόνισις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καρπάθου καὶ Κάσου κ. Νεκταρίου, σ. 452.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΑ

Ἀρχιμ. Στεφ. Χαραλαμπίδη, Στοιχεῖα σκέψεως ἐπὶ τοῦ γάμου κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, σ. 51. — Ἐρευνα τοῦ Κ. Σ. Π. Μ., Προβλήματα ἐπανεταξίης τῶν Ἑλλήνων μεταναστῶν ποὺ παλιννοστοῦν, σ. 175, 201, 226, 251. — Ἀρχιμ. Συμεῶν Π. Κούτσα, Ὁ ἐπικοινωνιακὸς ἄνθρωπος (Τηλεόραση, Ραδιόφωνο, Τύπος), σ. 373, 396, 416.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ

Ἰωάννου Γ. Παπαγιαννοπούλου, Πληροφορίες ἐκ τῆς Π.Δ. περὶ δηγμάτων ἰοβόλων ὄψεων, σκορπίων καὶ διαφόρων ἐντόμων, σ. 53, 87. — Πρωτοπρ. Δημητρίου Κ. Δρίτσα, Ἡ αὐτοσυνείδησις τοῦ Ἰησοῦ ὡς βασιλέως, σ. 149. — Μητροπ. Σισανίου καὶ Σιατίστης Ἀντωνίου, Ἡ ἀγάπη ἐν τῇ Καθολικῇ Ἐπιστολῇ Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, 168, 191, 215, 248, 270. — Κων. Γ. Μπόνη, Ἀκαδημαϊκοῦ, Ἡ πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολὴ τοῦ Πολυκάρπου Σμύρνης καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς γεννώμενα προβλήματα, σ. 344.

ΛΟΓΟΙ - ΟΜΙΛΙΑΙ

Μητροπ. Πατρῶν Νικοδήμου, Ἡ μεγάλη προσφορὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν θεολόγων αὐτῆς εἰς τὴν διακράτησιν τῶν παραδόσεων, σ. 8, 43. — Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, ἀντιπρυτάνεως τοῦ Πανεπ. Ἀθηνῶν, Χριστιανισμὸς καὶ Πολιτισμὸς, σ. 12, 45, 75. — Ἀρχιμ. Λεωνίδη Πανταζή, Περὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, σ. 22. Μητροπ. Κίτρους Βαρνάβα, Ὁ Μέγας Βασίλειος πρότυπον ἀγωνιστοῦ Ἱεράρχου, σ. 36. — Μητροπ. Κίτρους Βαρνάβα, Ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ τὸ μοναστικὸν ἰδεῶδες, σ. 67. — Μητροπ. Δημητριάδος Χριστοδούλου, Ὁ ρόλος τῆς Ὁρθοδοξίας στὴ σύγχρονη πορεία τοῦ ἔθνους, σ. 105. — Μητροπ. Μύρων Χρυσοστόμου, Ὁ Μέγας Βασίλειος φορεὺς καὶ ἔκφρασις τοῦ Ἀνατολικοῦ Ὁρθοδόξου Πνεύματος, σ. 110. — Μητροπ. Δράμας Διονυσίου, Παράδοση καὶ Ἀνανέωση, σ. 165, 189, 212, 246. — Μητροπ. Σταυρουπόλεως Μαξίμου, Αἱ ἐκ τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἀποκαλύψεως ἀπορρέουσαι εὐθύναι καὶ ὑποχρεώσεις τῆς Ἐκκλησίας, σ. 195. — Ἀρχιμ. Φιλαρέτου Βιτάλη, Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὡς διδάσκαλος τῶν καλῶν ἔργων, σ. 255. — Μητροπ. Δράμας Διονυσίου, Τὸ φῶς τοῦ Θαβώρ καὶ οἱ ὀρθόδοξοι μοναχοί, σ. 267. — Ἀρχιμ. Παύλου Ἀθανάτου, Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ ὁ ἐν Χριστῷ καινὸς ἄνθρωπος, σ. 276. — Μητροπ. Μύρων Χρυσοστόμου, Τὰ ρεαλιστικὰ ὀρθόδοξα πλαίσια τοῦ Διαλόγου, σ. 340. — Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Πρυτάνεως, Πανεπιστημιακὰ αἰτήματα, σ. 367.

ΕΟΡΤΑΣΜΟΙ

Ἀρχιμ. Εὐθυμίου Ἑλ. Ἐλευθεριάδου, Χρονικὸν τῆς τελετῆς τῶν ἀποκαλυπτηρίων τῆς προτομῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κορινθίας Ἰωάννου Κωνσταντινίδου, ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγίου Ἀντωνίου Ἄνω Πατησίων, σ. 18. — Ἡ «Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας» καὶ ὁ πανηγυρικὸς εὐρτασμὸς τῆς, σ. 99. — Μήνυμα τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ πρὸς τοὺς πολυτέχνους, σ. 329. —

ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ

Ἀρχιμ. Κυρίλλου Ἀργέντη, Τὸ μέλλον τῆς Ὁρθοδόξου Διασπορᾶς ἐν Γαλλίᾳ, σ. 14. — Μητροπ. Κίτρους Βαρνάβα, Περὶ τὰς συγχρόνους ἐκκλησιαστικὰς ἑλληνοβουλγαρικὰς σχέσεις, σ. 334. — Τὸ ἐπίσημον γεῦμα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπ. Ἀθηνῶν πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, σ. 394. —

ΔΙΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ

Μαρίου Π. Μπέγζου, Ὁ «ἀπολογισμὸς τῆς ἐλπίδος», σ. 58, 85. — Πρωτοπρ. Κυριακοῦ Τσουροῦ, Ἐπίσκεψις εἰς Σικελίαν, σ. 120, 146. — Ἀθανασίου Μπασδέκη, Αἱ διεκκλησιαστικαὶ σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῇ Δυτικῇ Γερμανίᾳ, σ. 171, 199, 222. — Μητροπ. Περιστερίου Χρυσοστόμου (Γερασίμου) Ζαφείρη, Ἐπὶ τῇ παπικῇ ἐπισκέψει εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον, σ. 193, 217. — Μητροπολίτου Πατρῶν Νικοδήμου, Χρονικὸν τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ Σταυροῦ τοῦ μαρτυρίου τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου ἀπὸ Μασσαλίας εἰς Πάτρας, σ. 335, 363, 387, 412. — Μητροπ. Σηλυβρίας Αἰμιλιανοῦ, Ἐκθεσις περὶ τοῦ Διαλόγου Ὁρθοδόξων καὶ Λουθηρανῶν, σ. 439.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ

Ἀπεβίωσεν ὁ Μητροπ. Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Ἱερόθεος, σ. 124.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Περὶ τῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ ἔθνος προσφορᾶς τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς,

σ. 72. — Κων. Ρ. Ἀθανασιάδης, Ὁρθοδοξία καὶ Ἑλλάς, σ. 117. — Περὶ τῶν κατακομβῶν τῆς Μήλου, σ. 174. — Κων. Γ. Μπόνης, Ἀκαδημαϊκοῦ, Τὸ Ὁμήρειον Πνευματικὸν καὶ Πολιτιστικὸν Κέντρον Χίου, σ. 272. — Δημοσθένης Σαβράμη, Ἡ προσευχὴ καὶ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς μας, σ. 279. — Ἡ συγκρότησις τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων. Μέλη-Σύνδεσμοι τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, σ. 332.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἐπὶ τῇ ἀνατολῇ τοῦ νέου Ἐνιαυτοῦ, σ. 23. — Τὸ γνήσιον οἰκουμενικὸν πνεῦμα, σ. 23. — Πρέπει νὰ ἀνυψωθῇ ἡ ποιοτικὴ των στάθμη, σ. 24. — Πηγὰὶ καλλιτεχνικῆς ἐμπνεύσεως, σ. 24. — Ἐπὶ τῇ λήξει τοῦ «Ἔτους τοῦ Παιδιοῦ», σ. 24. — Γνώρισμα τοῦ γνησίου χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, σ. 24. — Ἀνάγκη καταπολεμήσεως τῶν αἰτίων, σ. 25. — Ἐχει ὅλως ἰδιαιτέραν σημασίαν, σ. 60. — Ἡ ψυχὴ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, σ. 60. — Εὐδοίωνα σημεῖα, σ. 60. — Τὸ ἰδεῶδες τῆς παιδείας, σ. 60. — Παράγοντες τῆς ἐπιβιώσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ, σ. 61. — Οἱ ἐκ Τηλεοράσεως κίνδυνοι, σ. 61. — Ἀληθὴς νηστεία, σ. 89. — Τὸ ζήτημα τοῦ πολιτικοῦ γάμου, σ. 89. — Ὁ οἰκουμενικὸς διάλογος, σ. 89. — Ἀξιόλογον κοινωνικὸν ἔργον, σ. 90. — Ἡ Βυζαντινὴ Τέχνη, σ. 90. — Τὸ ἄριστον ἡρεμιστικόν, σ. 90. — «Μετὰ τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης Διάλογος ἀληθείας», σ. 125. — Ἡ φωνὴ τῆς ἱστορίας, σ. 125. — Παραγνωρίζει τὸ πνευματικὸν καὶ κοινωνικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, σ. 125. — Πρόκειται περὶ ματαιοπονίας, σ. 125. — Πρέπει νὰ εἶναι πρὸ πάντων προληπτικὴ, σ. 126. — Δεδικαιολογημέναι διαμαρτυρίαι, σ. 126. — Ἐν καινότητι ζωῆς, σ. 152. — Ἔτος τοῦ ἁγίου Δημητρίου, σ. 152. — Διάλογος ἀληθείας ἐν ἀγάπῃ, σ. 152. — Μέγας διδάσκαλος τοῦ Γένους, σ. 153. — Τὸ ζήτημα τῶν ἐκτρώσεων, σ. 153. — Προβολὴ τῆς ὀρθοδόξου λατρείας εἰς τὴν Δύσιν, σ. 177. — «Πειραϊκὴ Ἐκκλησία», σ. 178. — Αἱ κατακόμβαι τῆς Μήλου ἀπειλοῦνται ὑπὸ ὀλοσχεροῦς καταστροφῆς, σ. 178. — Ἐλευθερία καὶ θρησκευτικὴ ἀγωγὴ, σ. 178. — Πυροδότησις τῆς ἐλευθερίας, σ. 179. — Εὐδοίωτος ἐνέργεια, σ. 178. — Ὁ συγχρονισμὸς τῆς προσφορᾶς τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, σ. 204. — «Εὐρωπαϊκὴ πολιτιστικὴ Χάρτα», σ. 204. — Ἰ. Μονὴ τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ, σ. 205. — Βράβευσις δίσκων Βυζαντινῆς Μουσικῆς, σ. 204. — Ἡ ἀξιολόγησις τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε', σ. 205. — Ἐχθρό-

της ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας, σ. 205. — Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ διαλόγου Ὁρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν, σ. 234. — «Πρόκλησις καὶ πρόσκλησις», σ. 234. — Οἱ ἐκκλησιαστικοὶ δεσμοὶ μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Βουλγάρων, σ. 234. — Ἐλευθερὰ στατιστικὰ στοιχεῖα διὰ τὴν ἠθικὴν ζωὴν τῶν σπουδαστῶν, σ. 235. — Χριστιανικαὶ κινήσεις νέων εἰς τὰς κομμουνιστικὰς χώρας, σ. 235. — Ἐλπιδοφόροι νεανικαὶ κινήσεις, σ. 235. — «Ὡς νικητῆριος παιάν», σ. 262. — Πρόκειται περὶ οὐσιαστικῆς νίκης, σ. 262. — Ἡ σημασία τῆς Ἐρησκείας, σ. 262. — «Κρίση κουλτούρας», σ. 262. — Ἡ ἀληθὴς εἰρήνη, σ. 263. — Διαδίδου τὴν σῆψιν καὶ τὴν φθοράν, σ. 263. — εἶναι ἀναγκαῖον νὰ συγκροτηθῇ «τρίτη σύνοδος τοῦ Βατικανοῦ», σ. 286. — «Πρέπει νὰ ἀποκτήσῃ καὶ ψυχὴν», σ. 286. — «Καλοστημένος μῦθος», σ. 287. — Ἐπανάστασις τοῦ 1821 καὶ ἀμφισβήτησις, σ. 287. — Ἡ ἀληθινὴ σεξουαλικὴ διαπαιδαγώγησις, σ. 287. — Ἐκτεταμένη ἀνθρωποκτονία, σ. 287. — Συντριπτικὴ ἀπάντησις, σ. 288. — Τί δὲν ἔγινε, σ. 326. — Δίδει τὸ δικαίωμα τῆς κριτικῆς, σ. 326. — «Οὐκ ἐν ἄρσεν καὶ θῆλυ», σ. 326. — «Οὔτε ἀντιδραστικὴ οὔτε ὀπισθοδρομικὴ», σ. 326. — Ἐπιβράβευσις λαμπρᾶς καὶ πεφωτισμένης δράσεως, σ. 353. — Λαμπρὰ ἐστία ἀκτινοβολίας, σ. 354. — Οὐχὶ εἰλικρινῆς προσπάθεια, σ. 354. — Ὡς φιλόστοργος μήτηρ, σ. 354. — Ἀξιέπαινος διακῆρυξις, σ. 354. — Ἀδικαιολόγητος καταπάτησις τῆς Κυριακῆς ἀργίας, σ. 355. — Προκατελιημμένοι ἰσχυρισμοί, 380. — Αἰτήματα τοῦ νέου Πρυτάνεως τοῦ Πανεπ. Ἀθηνῶν κ. Εὐαγγέλου Θεοδώρου, σ. 380. — Ἀσύνητος ματαιοπονία, σ. 381. — Κοινωνικὴ μέριμνα κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας, σ. 381. — Νὰ καταπολεμηθοῦν τὰ γενεσιουργὰ αἴτια, σ. 381. — Ἐξοπλισμοὶ καὶ πολεμικαὶ συγκρούσεις, σ. 382. — Ἐπὶ τῇ ἐν Ἑλλάδι παραμονῇ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, σ. 404. — Σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Θεολογίας, σ. 404. — Ἐπὶ τῇ τεσσαρακονταετηρίδι, σ. 404. — «Ἑλληνικὴ Θεολογικὴ Βιβλιογραφία», σ. 405. — Τὰ ἀποκαλυπτήρια ἀνδριάντος τοῦ Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ, σ. 405. — Εὐγλωττος φωνὴ διαμαρτυρίας, σ. 405. — Ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ, σ. 423. — Διεθνῆς Χριστιανικὴ ἀλληλεγγύη, σ. 423. — Διὰ τὴν διάπλασιν τῆς ἑλληνικῆς νεότητος, σ. 424. — Εὐγλωττος καὶ δικαία καταγγελία, σ. 424. — Ἐκκλησις πρὸ διάσωσιν παλαιοχριστιανικοῦ μνημείου, σ. 424. — «Μόδα σταυρῶν» ἐν Ρωσίᾳ, σ. 424. — Συνεργασία Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, σ. 441. — Ἐτροφὴ καὶ φρουρὸς τοῦ Γένους, σ. 441. —

«Εὐχαριστιακὴ κοινωνία» καὶ «μυστικὴ ἐμπειρία», σ. 441. — Ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ Κατηχητικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας, σ. 442. — Ἡ μετάδοσις τοῦ Χριστιανικοῦ μηνύματος εἰς τὸν σημερινὸν κόσμον, σ. 442. — «Ὁδηγὸς γιὰ τὸν πρωτοετῆ φοιτητῆ 1980-1981», σ. 442. — «Ἐπὶ τῆς γῆς ὥφθη», σ. 458. — Ὁρθόδοξον Συνέδριον ἐν τῇ Δύσει, σ. 458. — Δεδικαιολογημένοι ἀνησυχίαι, σ. 458. — Ἡ ἐν τοῖς Σχολείοις διδασκαλία τῶν Θρησκευτικῶν, σ. 458. — Ἡ Χριστιανικὴ γενετήσιος ἠθικὴ, σ. 459. — «Διηγεῖται δόξαν Θεοῦ, σ. 459.

BIBΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Κω ν. Γ. Μ π ό ν η, Ἐκκλησιαστικῶν, Νικολάου Π. Βασιλειάδη, Ἐθνομάρτυρες τοῦ Κυπριακοῦ ἔργου 1955-1959, σ. 28. — Π. Β. Πάσχου, Tito Colliander, Ὁ δρόμος τῶν Ἀσκητῶν, σ. 28. — Κλειὸς Πατρολογίας — Βυζαντινῶν Συγγραφέων, ὑπὸ Δωροθέου Σχολαρίου (πρώην Μητροπολίτου Λαρίσης, τοῦ Θεσσαλοῦ), πρώτη ἔκδοσις 1879, σ. 29. — Κω ν. Γ. Μ π ό ν η, Ἐλληνικὴ Θεολογικὴ Βιβλιογραφία (ΕΘΒ) σ. 32. — Διο ν. Α. Ζακυθηνοῦ, Ἐπιτομαὶ ἐγγράφων τοῦ Φόρειν Ὁφεις περὶ τῆς περιόδου τῆς Ἀντιβασιλείας (1833-1835), σ. 155. — Κω ν. Γ. Μ π ό ν η, Ἐκκλησιαστικῶν, Ἰακώβου Γ. Κλεομβρότου, Μητροπ. Μυτιλήνης, Μία εἰκοσαετία Ἀρχιερατείας εἰς τὴν Λέσβον (1958-1978), σ. 156. — Τοῦ αὐτοῦ, Ἀναστασίου Π. Τίγκα, Ἡ ἀνθρωποθυσία κατὰ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, σ. 156. — Ἀναστ. Β. Ἀντωνοπούλου, Ἀνθεθικὰ καὶ ἀντιστρατιωτικὰ κηρύγματα τοῦ Χιλιασμοῦ καὶ ὁ Ἀντισυνταγματικὸς νόμος 731/77», σ. 156. — Κω ν. Γ. Μ π ό ν η, Ἐκκλησιαστικῶν, Γιάννη Ἀντ. Καλδέλλη, Τὸ θεολογικὸ καὶ φιλοσοφικὸ σύστημα τοῦ Ὠριγένη, σ. 157. — Τοῦ αὐτοῦ, Ἀρχιμ. Θεοφίλου Ξ. Σιμοπούλου, Μελέτιος ὁ Γαλησιώτης (1230-1307), σ. 157. — Τοῦ αὐτοῦ, Παντελεήμονος Κ. Καρανικόλα, Μητροπ. Κορίνθου, Κλειὸς Ὁρθοδόξων Κανονικῶν διατάξεων, σ. 180. — Ἰω. Ν. Καρμίρη, Ἐκκλησιαστικῶν, Π. Νέλλα, Ζῶν θεούμενον, προοπτικὴς γιὰ μίαν ὀρθόδοξον κατανόησιν τοῦ ἀνθρώπου, σ. 181. — Κω ν. Γ. Μ π ό ν η, Ἐκκλησιαστικῶν, Ἰωάννου Μ. Κονιδάρη, Τὸ δίκαιον τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας ἀπὸ τοῦ 9ου μέχρι καὶ τοῦ 12ου αἰῶνος, σ. 236. — Π. Β. Πάσχου, Θεοδ. Β. Κωνσταντίνου, Ὁ Προφήτης Ἡσαΐας, σ. 237. — Κω ν. Γ. Μ π ό ν η, Ἐκκλησιαστικῶν, Δημητρίου Καλοῦμένου, Ἡ σταύρωσις τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια τῶν γεγονότων τῆς 6/7 Σ(ε)βρίου 1955 εἰς τὴν ΚΠολιν, σ. 290. — Κω ν. Γ. Μ π ό ν η, Ἐκκλησιαστικῶν, Ρ. Β. Paschos, Gabriel P' Hymnologue: Kontakia et Kanos, σ. 290. — Ἀθ. Δ. Κομίνη, Ρ. Β. Paschos, Gabriel P' Hymnologue: Kontakia et Kanos, σ. 291. — F. Bouwen, Κ. Γ. Μπόνη, Ἐδρετήριον περιοδικῶν «Θεολογία» τῶν ἐτῶν 1923-1973, σ. 292. — Γ. Α. Χώρα, Ἡλία Ἀντ. Βουλγαράκη, Σὺ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου, σ. 293. — Π. Β. Πάσχου, Κω ν. Γ. Μπόνη, Ἡ Ἐλληνικὴ Χριστιανικὴ Γραμματεία ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν Δυτικὴν, σ. 294. — Π. Β. Πάσχου, Εὐρυτανικὸν Λειμωνάριον, σ. 327. — Κω ν. Γ. Μ π ό ν η, Ἐκκλησιαστικῶν, Ἰω. Καλογήρου, Γ' ἐν ὀλομελείᾳ συνδιάσκεψις τῆς μικτῆς Ὁρθόδοξο-Παλαιοκαθολικῆς Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ διαλόγου μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν Ὁρθόδοξου καὶ Παλαιοκαθολικῆς..., σ. 356. Τοῦ αὐτοῦ, Ἐνημερωτικὰ κείμενα: 1. Γ' ἐν ὀλομελείᾳ συνδιάσκεψις... Ὁρθόδοξου καὶ Παλαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας. 2. Η' Μαριολογικὸν συνέδριον, σ. 356. — Κω ν. Γ. Μ π ό ν η, Ἐκκλησιαστικῶν, Ἐλληνικῶν, (φιλολογικόν, ἱστορικόν καὶ λαογραφικόν περιοδικόν σύγγραμμα), σ. 357. — Κω ν. Γ. Μ π ό ν η, Ἐκκλησιαστικῶν, Ἐπετηρὶς Ἰατρικῆς Σχολῆς Ἐθνικοῦ Παν/μίου, Α'—1975. Εἰς μνήμην Καθηγ. Βασ. Μαλάμου, σ. 357. — Κω ν. Γ. Μ π ό ν η, Ἐκκλησιαστικῶν, Πρεσβ. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου, Ἡ φιλελληνικὴ κίνησις καὶ αἱ πρῶται ἐν Γερμανίᾳ ἑλληνικαὶ κοινότητες, σ. 426. — Μητροπ. Ἀργολίδος Χρυσοστόμου, Ἐπισκόπου Ἀντωνίου Κόμπου, Μητροπ. Σισανίου, «Ἡ ἀγάπη ἐν τῇ Καθολικῇ Ἐπιστολῇ Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου», σ. 428. — Σπυρ. Κοντογιάννη, Παντελεήμονος Κ. Καρανικόλα, Μητροπ. Κορίνθου, Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖο, σ. 428. — Ἰερομ. Ἀθανασίου Γιέβτις, Π. Β. Πάσχου, Ὁ Ματθαῖος Βλάσταρης καὶ τὸ ὁμολογιακὸν ἔργον του, σ. 429. — Κω ν. Γ. Μ π ό ν η, Ἐκκλησιαστικῶν, Βασιλείου Μ. Βέλλα, Ἐβραϊκὴ Ἀρχαιολογία, σ. 445. — Σπυρ. Κοντογιάννη, Παντελεήμονος Κ. Καρανικόλα, Μητροπ. Κορίνθου, Τὸ Κρανίδι, κομμάτια ἀπὸ τὴν χαμένη ἱστορία του, σ. 446. — Κω ν. Γ. Μ π ό ν η, Ἐκκλησιαστικῶν, Τίτου Ἐμμ. Ματθαϊάκη, Μητροπ. πρ. Παραμυθίας, Θέματα τοῦ Ἀμβωνος, σ. 463. — Ἰω. Ν. Καρμίρη, Ἐκκλησιαστικῶν, Ν. Π. Βασιλειάδη, τὸ μυστήριον τοῦ θανάτου, σ. 463. — Κω ν. Γ. Μ π ό ν η, Ἐκκλησιαστικῶν, Ἀθ. Γ. Τσοῦτσου, Διοικήσις καὶ Δίκαιον, σ. 465. — Τοῦ αὐτοῦ, Παύλου Γρηγορίου (Γκαρῶ), Πορεία πρὸς τὴν Ἐνό-

τητα, σ. 466. — Βασ. Θ. Σταυρίδη, Ριζάρειος Ἐκκλησιαστικὴ Παιδεία, σ. 467. — Ἀ. Στ. Ἀνεστίδη, Ἡμερολόγιον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ ἔτους 1981, σ. 469. — Εὐαγγέλου Π. Λέκκου, Βυζαντινὸ Ἡμερολόγιο 1981, σ. 469. — Κων. Γ. Μπόνη, Ἀκαδημαϊκοῦ, Bruno Lavagnini, (δύο ἀνάτυπα) καὶ Orientalia Christiana Periodica, σ. 470.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, σ. 25, 26.
Ἱερὰ Σύνοδος, σ. 406, 443, 459.
Ἀποστολικὴ Διακονία, σ. 206.
Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, σ. 126, 206, 406, 425, 460.
Ἱεραὶ Μητροπόλεις:

Ἀλεξανδρουπόλεως, σ. 406.
Ἀργολίδος, σ. 26, 406.
Βεροίας καὶ Ναούσης, σ. 62.
Δημητριάδος, σ. 443.
Ἡλείας καὶ Ὠλένης, σ. 382, 460.
Θήρας, σ. 460.
Καλαβρῦτων καὶ Αἰγιαλείας, σ. 382, 407.
Κίτρους καὶ Κατερίνης, σ. 26, 91.
Κορίνθου, σ. 91, 206, 355.
Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος, σ. 444.
Λευκάδος, σ. 62, 460.
Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς, σ. 91.
Μεσσηνίας, σ. 92.
Μηθύμνης, σ. 92.
Μυτιλήνης, σ. 461.
Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως, σ. 92.
Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας, σ. 61, 153, 179, 425, 444.
Νικαίας, σ. 92, 154, 461.
Πατρῶν, σ. 26.
Πειραιῶς, σ. 426, 461.
Περιστερίου, σ. 444.
Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου, σ. 61.
Φωκίδος, σ. 462.
Χαλκίδος, σ. 26, 444.
Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, σ. 27, 382, 444.
Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας, σ. 27.
Ἐκκλησία Σερβίας, σ. 27, 288, 462.
Ἐκκλησία Βουλγαρίας, σ. 289.
Ἀρχιεπισκοπὴ Κρήτης, σ. 126, 154, 355.
Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς, σ. 426.
Ἱερὰ Μητρόπολις Κῶου, σ. 382.
Ἐκκλησία Φινλανδίας, σ. 289.

Ἐκκλησία Γεωργίας, σ. 127.

Ἱερὰ Μητρόπολις Σουηδίας, σ. 93, 154, 383, 426.

ΣΥΝΤΟΜΟΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἡ θέση τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων στὶς θρησκευτικὲς καὶ πολιτιστικὲς παραδόσεις τῆς ὑψηλῆς, σ. 62. — Ἐγκόλπια ἡμερολόγια, σ. 62. — Ἐκκλησία Παλαιοπίστων Ρωσίας, σ. 62. — «ΕΛΛΗΔΟΦΟΡΑ ΝΕΙΤΑ», περιοδικὸ-καρπὸς τῆς συνεργασίας 15 Ἱ. Μητροπόλεων, σ. 92. — Μικροταινίαι Συναϊτικῶν Κωδίκων εἰς τὸ Πανεπ. Ἀθηνῶν, σ. 93. — Ἐκθεση ἀντιγράφων μεταβυζαντινῶν εἰκόνων, σ. 425. — Τὸ 4ον Διεθνὲς Συνέδριον Κανονικοῦ Δικαίου εἰς FRIBOURG, σ. 445. — Ὑποεπιτροπὴ Διαλόγου Ὀρθοδόξων-ΡΚαθολικῶν, σ. 445.

NEA BIBLIA

Ὁ Ἄλκις στὴ χώρα τοῦ Ἥλιου, σ. 31. Εὐρετήριο τοῦ ἐπισήμου Δελτίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῶν ἐτῶν 1923/4-1973, συνταχθὲν ὑπὸ Ἀδαμαντίου Στ. Ἀνεστίδη. Πρόλογος Κων. Γ. Μπόνη, Ἀκαδημαϊκοῦ, σ. 31, 327. — T. Colliander, Ὁ δρόμος τῶν ἀσκητῶν, σ. 95. — π. Φιλ. Φάρου, Ὁ Διάλογος, σ. 95. — Antony Bloom, Πορεία καὶ Συνάντηση, σ. 95. — C. I. W. Shedd, Γράμματα στὴν Κατερίνα, σ. 95. — Ἄρη Ψιάρη, 666 Βυζαντινοὶ ὕμνοι στὴ νεοελληνικὴ, σ. 95. — Μητροπ. Μηθύμνης Ἰακώβου, Πρὸς Πάπαν ἐπιστολή, σ. 95. — Χριστοδοῦλου Παρασκευαΐδη, Μητροπ. Δημητριάδος, Προβλήματα ἠθικῆς στὸ ἐπάγγελμα, σ. 95. — Romano Guardini, Μπροστὰ στὸν κίνδυνον τοῦ πολιτισμοῦ, σ. 95. — Νικ. Π. Παπαδοπούλου, πρωθιερέως, Προεπαναστατικὰ δικαιοπρακτικὰ ἔγγραφα Μονῆς Ἀγίων Θεοδώρων (Ἀροανίας), σ. 96. — Εὐαγγέλου Κ. Μαντζουνέα, πρωτοπρ. Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον, σ. 96. — Τὰ ἐγκαίνια τοῦ νεοδημιού Ἱεροῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς, σ. 296. — Πηγῆς Καζλάρη — Γιάννη Κογκούλη, Νίκου Τζουμάκα - Γιώργου Τσανανᾶ, Τὰ διδακτικὰ βιβλία τῶν θρησκευτικῶν τοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ Λυκείου, σ. 296. — Ἀντ. Γ. Ἀλεβιζοπούλου, Ἡ Σκοπιὰ: ζωηρότερο φῶς ἢ πυκνότερο σκότος; σ. 296. — Γ. Μεκατῶρου, Τάξις τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν 1980, σ. 296. — Γ. Μελέτη, Τί εἶναι γιὰ σᾶς ὁ Χριστός; καί: Ἐχει μέλλον ὁ Χριστιανισμός; σ. 296. — Καλλίστου

Ware, Ἡ δύναμη τοῦ Ὄνόματος, σ. 296. — Γεωργίου Τσανανᾶ, Ἰδεολογική σύγχυση, «δογματικὸς διαποτισμὸς» καὶ χριστιανικὴ ἀγωγή, σ. 296. — Χρυσόστομου Θέμελη, Μητροπ. Μεσσηνίας, Λαογραφικὰ Ἰστορικά - Ξηροχωρίου, σ. 432. — Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ ἐν Μεσσήνῃ καὶ ἐν ἔτει 1843 ἐκχριστιάνισις Ἑβραίου, σ. 432. — Ἰω. Καρμίρη, Ἀκαδημαϊκοῦ, Ὁ Μέγας Βασίλειος, οἱ Δυτικοὶ Ἐπίσκοποι καὶ ὁ Ρώμης, σ. 432. — Νικ. Βασιλειάδη, Πρὸς νέαν Φερράραν — Φλωρεντίαν, σ. 432.

ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ

Νέα βιβλία, ἐλήφθησαν, σ. 96, 184, 240, 384, 472.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προκηρύξεις Ἐκλογῆς:

Ἐροκηρύκων, σ. 127, 359,

Ἐρέων, σ. 30, 31, 63, 64, 94, 95, 127, 128, 158, 159, 182, 183, 184, 207, 208, 239, 263, 264, 358, 359, 360, 383, 407, 408, 431, 447, 448, 470, 471.

Ἐροδικόνων, σ. 30, 31, 63, 93, 94, 95, 158, 159, 183, 207, 208, 239, 263, 264, 295, 328, 358, 359, 360, 383, 407, 431, 447, 448, 470, 471.

Ἐκκλησι. ὑπαλλήλων, σ. 63.

Κλητήρια θεσπίσματα καὶ Ἐπιγράμματα — Ἀνακοινώσεις, σ. 128, 159, 160, 183, 295, 360,

Προκήρυξεις διαγωνισμοῦ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν μαθητῶν εἰς Ριζάρειον σ. 207.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΙ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Κων. Τσάτσος ἀσπάζεται τὸν Τίμιον Σταυρόν, τὸν ὁποῖον τοῦ προτείνει ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ, σ. 101. — Στιγμιότυπον ἐκ τῆς αἰθούσης Συνεδριῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, σ. 109. — Τὰ Μέλη τῆς ὑπὸ τὴν νέαν σύνθεσιν Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, σ. 333. — Ἡ περικλείουσα τὰ κατάλοιπα τοῦ Σταυροῦ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου θήκη, μεταφερομένη ὑπὸ τῶν ἐφημερίων εἰς τὸν φερόνυμον Ναὸν Ἁγ. Ἀνδρέου Πατρῶν, σ. 338. — Ὁ Μητροπ. Πατρῶν ὑποδέχεται πρὸ τοῦ Ναοῦ τὴν Ὁρθόδοξον ἐκ Γαλλίας ἀντιπροσωπεύσαν ὑπὸ τὸν Σεβ. Μητροπ. Γαλλίας κ. Μελέτιον, σ. 339. — Ὁ κ. Δήμαρχος Πατρῶν προσφωνεῖ ἐν τῷ Δήμαρχεῖο τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἀντιπροσωπεύσαν, σ. 389.

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μυτιλήνης **ΙΑΚΩΒΟΣ**

† Ὁ Κίτρους καὶ Κατερίνης **ΒΑΡΝΑΒΑΣ**

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου

Ἀκαδημαϊκός.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Α) Ἐσωτερικοῦ: Δραχμαὶ 300 ἑτησίως.

Β) Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 15 ἑτησίως.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»
δρχ. 15.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κωνστ. Γ. Μπόνη, Ἀκαδημαϊκοῦ, Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Χριστούγεννα 1980.

Ἡ ἐκλογή καὶ ἐνθρόνισις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καρπάθου καὶ Κάσου κ. Νεκταρίου.

Γεωργίου Ν. Διλαίου, Γνωμοδότης.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Βιβλιοκρισίαι.

Παράρτημα.

Νέα Βιβλία.

Περιεχόμενα τοῦ τόμου ΝΖ' (1980).

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ Ἀθῆναι, Ἰασιῶν 1 — Τηλ. 710.734

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Ἰωάννης Μιχαήλ. Ἀναστασάκη 3, Ζωγράφου. Τηλ. 7787.978.

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,”

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ο ΜΥΤΙΑΗΝΗΣ Ι Α Κ Ω Β Ο Σ

† Ο ΚΙΤΡΟΥΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ Β Α Ρ Ν Α Β Α Σ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Κ Ω Ν Σ Τ Α Ν Τ Ι Ν Ο Σ Γ. Μ Π Ο Ν Η Σ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ — ΟΜΟΤ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1980 ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΤΗΣ «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ»

† Η Α.Θ.Π. Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΑΡΧΙΜ. ΠΑΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΤΟΣ
† Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΣΕΡΑΦΕΙΜ	ΑΡΧΙΜ. ΚΥΡΙΑΛΟΣ ΑΡΓΕΝΤΗΣ
† Ο ΚΙΤΡΟΥΣ ΒΑΡΝΑΒΑΣ	ΑΡΧΙΜ. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ ΒΙΤΑΛΗΣ
† Ο ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ	ΑΡΧΙΜ. ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ
† Ο ΔΡΑΜΑΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ	ΑΡΧΙΜ. ΣΥΜΕΩΝ ΚΟΥΤΣΑΣ
† Ο ΠΑΤΡΩΝ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ	ΑΡΧΙΜ. ΛΕΩΝΙΔΗΣ ΠΑΝΤΑΖΗΣ
† Ο ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ	ΑΡΧΙΜ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΦΑΡΑΝΤΑΤΟΣ
† Ο ΣΙΣΑΝΙΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΑΡΧΙΜ. ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΧΑΡΑΔΑΜΠΙΑΔΗΣ
† Ο ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ	ΠΡΩΤΟΠΡ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΑΝΤΖΟΥΝΕΑΣ
† Ο ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ	ΠΡΩΤΟΠΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ
† Ο ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΑΞΙΜΟΣ	ΠΡΩΤΟΠΡ. ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΤΣΟΥΡΟΣ
† Ο ΜΥΡΩΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ	ΚΩΝ. Ρ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ
† Ο ΣΗΛΥΒΡΙΑΣ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ	ΔΗΜ. Κ. ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΜΙΡΗΣ	ΓΕΩΡΓ. Ε. ΚΩΣΤΑΡΑΣ
ΔΙΟΝ. ΖΑΚΥΘΗΝΟΣ	ΑΘΑΝ. ΜΠΑΣΔΕΚΗΣ
Γ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ - ΝΟΥΑΡΟΣ	ΜΑΡΙΟΣ Π. ΜΠΕΓΖΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ	ΠΑΝΑΓ. Ι. ΜΠΟΥΜΗΣ
ΚΩΝ. ΒΑΒΟΥΣΚΟΣ	ΙΩΑΝ. Γ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΕΩΡΓ. ΚΟΥΣΟΥΛΑΚΟΣ	ΓΕΩΡΓ. Θ. ΠΡΙΝΤΖΙΠΑΣ
ΒΑΣΙΛΙΟΣ ΦΕΙΔΑΣ	ΕΜΜ. ΧΑΤΖΗΜΜΑΝΟΥΧΑ
ΔΗΜΟΣΘ. ΣΑΒΡΑΜΗΣ	
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΔΙΟΣ	